

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

**«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ
ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»**

ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ (Α.Μ 13902)

ΜΩΡΑΙΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (Α.Μ 9664)

ΚΥΖΗΡΑΚΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ (Α.Μ 12690)

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

Κος ΣΥΡΡΟΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ, 2012

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

1. Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο	6
1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ	6
1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	9
2.1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΑ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ.....	9
2.2. ΝΟΜΟΙ	10
2.3. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	11
2.4. ΧΡΟΝΙΚΟ ΟΡΙΟ ΑΠΟΔΟΧΗΣ	11
2.5. ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ – ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο	13
3.1. ΑΙΤΙΑ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΣΤΟΝ ΣΚΟΠΟ ΤΗΣ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ.....	13
3.1.1. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑ.....	13
3.2. Η ΑΝΥΣΗΧΙΑ ΤΩΝ ΕΥΕΡΓΕΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΥΧΗ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥΣ 15	
3.3. Η ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ	16
3.4. ΕΥΕΡΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.....	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο	25
4.1. ΤΑ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ	25
4.2. ΟΙ ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ.....	25
4.3. ΟΙ ΣΧΟΛΑΖΟΥΣΕΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ.	26
4.4. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ	26
4.5. ΣΗΜΑΤΙΚΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ ΤΟΥΣ..	35
4.6. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ.	38
4.7. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΖΕΤΑΙ Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ.....	46
4.8. ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ ΜΕ ΤΟΝ ΝΕΟ ΝΟΜΟ ΓΙΑ ΤΑ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ	48
4.9. ΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΞΑΝΑΣΩΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	50
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο	55
5.1. ΧΟΡΗΓΙΑ Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙ Η ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΩΡΕΑ.....	55
5.2. Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ.....	58
5.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΧΟΡΗΓΙΑ.....	60
5.4. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΗΜΕΡΑ	61

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

5.5.	Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ	66
5.6.	Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ.	66
5.7.	Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ	67
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο	79
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	79
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	84
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	88
	ΈΓΓΡΑΦΑ.....	92
	ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΑΠΟ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ	104

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα κληροδοτήματα έχουν κοινωφελείς σκοπούς, ωστόσο η σημερινή θέση στην οποία βρίσκονται δεν ανταποκρίνεται ούτε στους σκοπούς των διαθετών ούτε στις ανάγκες της κοινωνίας. Στα πλαίσια της παρούσης εργασίας αναλύουμε κληροδοτήματα με σκοπό να βοηθήσουμε καθημερινούς ανθρώπους οι οποίοι τα διαχειρίζονται στο έργο τους και να αναδείξουμε τα θέματα που τους απασχολούν.

Τα κληροδοτήματα στην χώρα μας ευτυχώς είναι αρκετά και δυστυχώς δεν γνωρίζουμε τον αριθμό τους πόσο μάλλον την περιουσία τους σε εθνικό επίπεδο με αποτέλεσμα αυτή να μην αξιοποιείται με τον καλύτερο τρόπο. Αυτό το θέμα απασχόλησε την Ελληνικό Κοινοβούλιο τον Φεβρουάριο του 2011 .

Τα κληροδοτήματα ανάλογα με το νομικό πλαίσιο, την οικονομική τους δυνατότητα, την απόσταση που τα χωρίζει από τα κέντρα εξουσίας και τα άτομα που τα διαχειρίζονται ανταποκρίνονται στις δυσκολίες της εποχής τους ώστε στην συνέχεια να επιτύχουν τους σκοπούς τους.

Στο πρώτο κεφάλαιο θα αναφέρουμε τι είναι τα κληροδοτήματα, την Ιστορική τους εξέλιξη και τη σημασία τους και θα προσπαθήσουμε να τα ταξινομήσουμε.

Στο δεύτερο κεφάλαιο θα αναπτύξουμε το νομοθετικό πλαίσιο στο οποίο υπόκεινται τα κληροδοτήματα καθώς επίσης και τις αρμοδιότητες των υπευθύνων για τη διαχείριση τους.

Στο τρίτο κεφάλαιο θα μιλήσουμε για τους λόγους που οδήγησαν στο θεσμό της ευεργεσίας και την ανησυχία των ευεργετών για την τύχη των κληροδοτημάτων τους καθώς επίσης και την επίτευξη ή όχι του σκοπού τους.

Στο τέταρτο κεφάλαιο θα δούμε το ρόλο των κληροδοτημάτων στην κοινωνία την οικονομική τους κατάσταση και το ρόλο και τη σχέση της πολιτείας.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Τέλος θα παραθέσουμε τα συμπεράσματα που αποκομίσαμε από την έρευνα που κάναμε πάνω στο θέμα.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ

Κληροδότημα είναι η κληρονομιά ή η δωρεά υπέρ του κράτους ή άλλου νομικού ή φυσικού προσώπου για την εκπλήρωση ενός κοινωφελούς σκοπού. Κληροδοσία γενικά είναι η διανομή πραγμάτων με κλήρωση. Μπορεί να γίνει και σε βάρος άλλου, οπότε εκτός από το διαθέτη και τον κληροδόχο υπάρχει κι ο βεβαρημένος. Ο κληροδόχος μπορεί, με δήλωσή του στο βεβαρημένο, να δεχτεί ή ν' αρνηθεί το κληροδότημα. Αν το δεχτεί αποκτά ενοχικό δικαίωμα απέναντι στο βεβαρημένο (Λεξικό της Νέας Ελληνικής, Πατάκης 2006).

1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ

Ο πατριωτισμός και η κοινωνική αλληλεγγύη που χαρακτηρίζουν τους Έλληνες διαφαίνονται σε όλη την ιστορική πορεία του ελληνισμού και εκφράζονται όχι μόνο με την αφιέρωση της ίδιας τους της ζωής αλλά και με την προσφορά περιουσίας για την εκτέλεση κοινωφελών σκοπών και έργων.

Οι απαρχές των «Εθνικών Κληροδοτημάτων» ανιχνεύονται από τους πρώτους ιστορικούς χρόνους της αρχαιότητας κυρίως με την μορφή των λειτουργιών. Οι λειτουργίες αποτελούσαν στην ουσία έναν τιμητικό αλλά και υποχρεωτικό ταυτόχρονα τρόπο φορολόγησης των πλουσίων πολιτών, μέσω της υποχρέωσής τους να αναλάβουν και να χρηματοδοτήσουν έργα δημοσίου συμφέροντος όπως: διπλωματικές αποστολές, θεατρικές παραστάσεις, συντήρηση και εξοπλισμό τριήρους (πολεμικό αθηναϊκό πλοίο).

Η χορηγία αποτελούσε μία από τις λειτουργίες στην αρχαία Αθηναϊκή πολιτεία και είχε σχέση με την προετοιμασία πολιτιστικών εκδηλώσεων. Γλωσσολογικά, η αρχική σημασία του όρου ήταν: προσφέρω/καλύπτω τα έξοδα του θεατρικού χορού. Οι πλουσιότεροι πολίτες, αναλάμβαναν τις δαπάνες του χορού σε θεατρικές δραματικές παραστάσεις. Ο χορηγός της τραγωδίας που βραβευόταν έπαιρνε ως τιμητικό βραβείο, ένα χρυσό τρίποδα,

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

που τον τοποθετούσε στην «οδό των Τριπόδων», στους πρόποδες της Ακρόπολης.

Στη διάρκεια των ελληνοιστικών χρόνων εξελίσσεται ο θεσμός της χορηγίας και τη περίοδο του Βυζαντίου αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την ανάπτυξη της τέχνης. Τα ιδρύματα αποτελούσαν ουσιαστικά ένα μείγμα του κράτους και της θρησκευτικής δράσης. Αργότερα, όταν το 1453 η Κωνσταντινούπολη έπεσε στους Οθωμανούς, η ιδιωτική συμμετοχή στην κοινωνική ζωή έγινε πολύ δύσκολη εξαιτίας του κρατικού ελέγχου, αλλά η εκκλησία συνέχισε να διαδραματίζει έναν σημαντικό ρόλο στην παροχή κοινωνικής πρόνοιας.

Οι χορηγίες κάνουν έντονη την παρουσία τους κατά την περίοδο της δουλείας του Έθνους. Το 1700 οι «Μεγάλοι Ευεργέτες» έγιναν οι φορείς μιας συνεχώς αυξανόμενης Ελληνικής εθνικής ταυτότητας και ενός πολιτισμού φιλανθρωπίας εστιασμένου στην ιδιωτική πρωτοβουλία της οικονομίας. Είναι ακριβώς τότε που ο Π. Σέκερης χρηματοδοτεί την Φιλική Εταιρεία, ιδρύεται η Ευαγγελική Σχολή Σμύρνης και αναδεικνύονται τα Ιωάννινα σε σημαντικό εκπαιδευτικό κέντρο της υπόδουλης Ελλάδας.

Αποκορύφωμα όμως αυτής της εξέλιξης του θεσμού αποτελεί η εμφάνιση σημαντικών κληροδοτημάτων, μετά την ανεξαρτησία του Έθνους, που συντέλεσαν στη Αναγέννησή του. Τότε εμφανίζονται φιλανθρωπικά ιδρύματα και ενώσεις όπως η Ελεήμων Εταιρεία (1864) και ο Φιλολογικός Σύλλογος Παρνασσός (1872). Επιπροσθέτως, η μέτρια αύξηση στο βιοτικό επίπεδο μετά από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, ενθάρρυνε τους εξέχοντες των πολιτών να αναμιχθούν περισσότερο στην σύσταση και λειτουργία ιδρυμάτων υπέρ των παραμελημένων κοινωνικών ομάδων με αποτέλεσμα, κατά τις επόμενες δεκαετίες, να αναπτυχθούν πολυάριθμα ιδιωτικά ιδρύματα υπέρ των ομάδων αυτών.

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1980, τα προγράμματα της Ε.Ε. με σκοπό να χρηματοδοτήσουν τους μη αναπτυχθέντες τομείς της κοινωνικής πρόνοιας και της πολιτιστικής δραστηριότητας στις ευρωπαϊκές χώρες και ένα ξαφνικό πολιτικό «άνοιγμα» στην ελληνική κοινωνία των πολιτών, ενθάρρυναν τον

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

πολλαπλασιασμό των ενώσεων μελών. Κατά συνέπεια, τα ελληνικά ιδρύματα έχουν βρεθεί πρόσφατα να ανταγωνίζονται με τον αυξανόμενο πληθυσμό των ενώσεων για τα κονδύλια της Ε.Ε. και του κράτους.
(<http://www.filotis.gr/gr/plesio3.html>)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΑ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ

Η θέση του ευεργέτη όπως διατυπώνεται μέσα από τη διαθήκη ή την πράξη της δωρεάς, καθώς και η μετέπειτα σύσταση, διοίκηση και διαχείριση των κληροδοτημάτων, ιδρυμάτων και κληροδοσιών προστατεύεται από το άρθρο 109 του Συντάγματος της Ελλάδος όπως αυτό ισχύει μετά την αναθεώρηση που έγινε στις 6 Απριλίου του 2001 με Ψήφισμα από τη Ζ' Αναθεωρητική βουλή των Ελλήνων καθώς και από μια σειρά νόμων, διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων (Τσέτσης Χρήστος, Οι Ηπειρώτες Ευεργέτες, Γιάννενα 2004).

Συγκεκριμένα το άρθρο 109 αναφέρει ότι:

1. Δεν επιτρέπεται η μεταβολή του περιεχομένου ή των όρων της διαθήκης κωδিকেλλου¹ ή δωρεάς, ως προς τις διατάξεις τους υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ κοινωφελούς σκοπού.
2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επωφελέστερη αξιοποίηση ή διάθεση για τον ίδιο ή άλλο κοινωφελή σκοπό, εκείνου που καταλείφθηκε ή δωρήθηκε, στην περιοχή που καθόρισε ο δωρητής ή ο διαθέτης ή στην ευρύτερη της περιφέρεια, όταν βεβαιωθεί με δικαστική απόφαση ότι ή θέληση του διαθέτη ή του δωρητή δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, για οποιονδήποτε λόγο, καθόλου ή κατά το μεγαλύτερο μέρος του περιεχομένου της, καθώς και αν μπορεί να ικανοποιηθεί πληρέστερα με τη μεταβολή της εκμετάλλευσης όπως ορίζει ο νόμος (455/24-11-1939 ΦΕΚ τεύχος Α').
3. Ο νόμος ορίζει τα σχετικά με τη σύνταξη μητρώου κληροδοτημάτων γενικά και ανά περιφέρεια, την καταγραφή και ταξινόμηση των περιουσιακών τους στοιχείων, τη διοίκηση και διαχείριση του κάθε κληροδοτήματος σύμφωνα με τη βούληση του διαθέτη ή δωρητή και κάθε άλλο συναφές ζήτημα.

¹ Η λέξη προέρχεται από το λατινικό codex = δελτός. Ο κωδিকেλλος ήταν θεσμός κληρονομικού δικαίου στο Ρωμαϊκό Δίκαιο, που έδινε τη δυνατότητα στο διαθέτη να αφαιρέσει από τη διαθήκη του κληροδοτήματα διαδικασίες ή και διαχειριστικά.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

2.2. ΝΟΜΟΙ

Επιπλέον την περίοδο αυτή η πολιτεία θεσπίζει και μια σειρά νόμων που σκοπό έχουν την καλύτερη λειτουργία των κληροδοτημάτων. Ενδεικτικά αναφέρουμε παρακάτω τους πλέον σημαντικούς από αυτούς:

α. Αναγκαστικός Νόμος 2039 της 19^{ης} Οκτωβρίου 1939. Ο νόμος αυτός με τις τροποποιήσεις του καλείται να ανταποκριθεί στην κάθε βούληση με την οποία ο διαθέτης, προς κοινωφελή διαχρονικό σκοπό διέθεσε την περιουσία του, περιουσία που τόσο ως προς την κατοχή, αντιμετώπισή , φορολόγηση και διαχείριση θα κινείται με την βούληση του, διαχρονικά προσαρμοσμένη στις σημερινές συνθήκες .

β. Νόμος 349 της 17^{ης} Ιουλίου 1943. Ο νόμος αυτός με τις τροποποιήσεις του καλείται να απονέμει βοηθήματα στους δωρητές και τους συγγενείς αυτών.

γ. Νόμος 462 της 10^{ης} Αυγούστου 1943. Ο νόμος αυτός περιλαμβάνει τροποποιήσεις και συμπληρωματικές διατάξεις των νόμων 2039/1939, 1337/1918 και του Ν.Δ. 1519/1942. Ο νόμος δημοσιεύτηκε στο υπ' αριθμών 257/13-8-1943 Φ.Ε.Κ. τεύχος Α'.

δ. Νόμος 555 της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1943. Ο νόμος ορίζει τις αρμοδιότητες των επιθεωρητών των εθνικών κληροδοτημάτων. Ο νόμος δημοσιεύτηκε στο υπ' αριθμών 291/30-11-1943 Φ.Ε.Κ. τεύχος Α'.

ε. Νόμος 2386. Ο νόμος αφορά τις ρυθμίσεις των θεμάτων των εθνικών κληροδοτημάτων δημοσίων και ανταλλάξιμων κτημάτων και άλλες διατάξεις. Ο νόμος δημοσιεύτηκε στο υπ' αριθμών 43/7-3-1996 Φ.Ε.Κ. τεύχος Α'.

στ. Νόμος 2539/1997. Για συγκρότηση πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης (σχέδιο Καποδίστρια). Ο νόμος δημοσιεύτηκε στο υπ' αριθμών 244/4-12-1997 Φ.Ε.Κ. τεύχος Α'.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

2.3. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Για την εύρυθμη λειτουργία των κληροδοτημάτων κληροδοσιών και ιδρυμάτων, την καλύτερη αξιοποίηση της καταλειπόμενης περιουσίας των διαθετών, την πλρέστερη εκπλήρωση της βούλης τους και την επίτευξη διαφανούς οικονομικής διαχείρισης οι εκάστοτε αρμόδιοι Υπουργοί προβαίνουν στην έκδοση Υπουργικών Αποφάσεων, ώστε να διασφαλίζιουν τα παραπάνω. Οι δε Υπουργικές Αποφάσεις μπορεί να αφορούν τη λειτουργία του Συνόλου των κληροδοτημάτων, κληροδοσιών και ιδρυμάτων ή ένα μεμονομένο, προκειμένου να ρυθμιστεί άνα εξειδικευμένο ζήτημα που έχει προκύψει και δεν ρυθμίζεται από τις υπάρχουσες διατάξεις.

2.4. ΧΡΟΝΙΚΟ ΟΡΙΟ ΑΠΟΔΟΧΗΣ

Πληθώρα καταθέσεων που προέρχονται από κληρονομίες στα αζήτητα, είτε λόγω άγνοιας των κληρονόμων είτε διότι έχουν κληροδοτηθεί ακόμα και στο Ελληνικό Δημόσιο και ουδέποτε αναζητήθηκαν, λιμνάζει στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, έτσι ενδέχεται να μπει χρονικό όριο για την αποδοχή κληρονομιών (π.χ. 3 χρόνια), πέραν του οποίου οι σχολάζουσες κληρονομίες θα περνούν απευθείας στο Δημόσιο. Με τον τρόπο αυτό εκτιμάται ότι θα ασκηθεί και μια πίεση στους κληρονόμους ώστε να αποδέχονται σε σύντομο χρονικό διάστημα τις κληρονομίες τους και να αποδίδουν τους αναλογούντες φόρους προς όφελος των δημοσίων εσόδων (<http://www.tanea.gr/oikonomia/article/?aid=4604433>).

2.5. ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ – ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Η Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας συστάθηκε με το άρθρο 20 του ν. 3965/2011 και εποπτεύει, συντονίζει και ελέγχει την εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής από τις συναρμόδιες υπηρεσίες και νομικά πρόσωπα

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

για τη διοίκηση, διαχείριση, αξιοποίηση και προστασία της δημόσιας περιουσίας, της ιδιωτικής περιουσίας του δημοσίου, καθώς και της κοινωφελούς περιουσίας και κατευθύνει, παρακολουθεί, συντονίζει και ελέγχει τη λειτουργία και το έργο των υπηρεσιών και των συλλογικών οργάνων και επιτροπών, που υπάγονται σε αυτήν, με σκοπό την καλύτερη διαχείριση και αξιοποίηση της δημόσιας και κοινωφελούς περιουσίας.

Στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας περιουσίας υπάγεται η Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας και Εθνικών Κληροδοτημάτων, οι αντίστοιχες Διευθύνσεις, καθώς και οι Κτηματικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

3.1. ΑΙΤΙΑ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΣΤΟΝ ΣΚΟΠΟ ΤΗΣ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ

3.1.1. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑ

Στο λεξικό των εννοιών διαβάζουμε στο λήμμα ευεργεσία τον ορισμό: «Ευεργεσία είναι η έμπρακτη και αφιλοκερδής εκδήλωση της καλοσύνης ανθρώπου προς άνθρωπο». Η λέξη προέρχεται από το επίθετο ευεργέτης, που σημαίνει αυτόν που παρέχει οποιαδήποτε μορφή βοήθειας και συμπαράστασης (υλική, πνευματική, ψυχική και ηθική) (Τσέτσης Χρήστος, Οι Ηπειρώτες Ευεργέτες, Γιάννενα 2004).

Η ευεργεσία, με την ευρύτερη έννοια του όρου, με ατομική ή συλλογική μορφή, αποτελεί διαχρονικό φαινόμενο. Στην αρχαιότητα, περίοδο κατά την οποία η ανάπτυξη της δημοκρατίας αναδεικνύει την έννοια του υπεύθυνου πολίτη, οι λειτουργίες, και μάλιστα εκείνες με παιδευτική διάσταση, έχουν το χαρακτήρα της προσφοράς στην πόλη, προσφορά η οποία αυξάνει το κοινωνικό κύρος του δωρητή². Στο μεσαίωνα, όπου το άτομο δεν υπάρχει ως φυσική μονάδα και ζει παγιδευμένο σε ένα δίκτυο υπακοής, υποταγής και αλληλεγγύης και όπου η αρρώστια, η αναπηρία, η αεργία αντιμετωπίζονται ως εξωτερικά σημεία της αμαρτίας, η δωρεά αποσκοπεί στη σωτηρία της ψυχής, προσλαμβάνει ατομικό χαρακτήρα και προσομοιάζει στην ελεημοσύνη. Στα νεότερα χρόνια, περίοδο κατά την οποία ο λαός αποκτά πολιτική υπόσταση, ο παραδοσιακός ατομικός χαρακτήρας της φιλανθρωπίας παραχωρεί τη θέση του στον συλλογικό. Όλο και περισσότερο η έμμεση, θεσμική, απρόσωπη φιλανθρωπία θα κερδίζει έδαφος έναντι της άμεσης, προσωπικής. Η συντονισμένη και συλλογική προσπάθεια αντιμετώπισης των προβλημάτων συνιστά κοινωνικό χρέος. Εξάλλου η προσφορά υπηρεσιών της φιλανθρωπίας στην συγκρότηση εθνικών κρατών και η άσκηση κοινωνικής

² Για τη χρήση του όρου *ευεργέτης, ευεργεσία, ευεργετώ* από αρχαίους Έλληνες συγγραφείς, βλ. Η. Lidell- R. Scott, *Μέγα Λεξικόν της Ελληνικής Γλώσσης*, τ. II, εκδ. Ι. Σιδέρης, Αθήναι (Χ.Χ.), σ. 360.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

πολιτικής και πρόνοιας μέσω της φιλανθρωπίας ήταν διαδεδομένη στην Ευρώπη κυρίως του 19^{ου} αιώνα (Ε. Αργυρού Ευεργετισμός και Παιδεία: Η εκπαιδευτική διάσταση του ευεργετισμού στα νεότερα χρόνια, 2008).

Η πρακτική αυτή καλλιεργήθηκε στα νεότερα χρόνια και από τους Έλληνες και είναι συνυφασμένη με τον τρόπο που αντιμετώπισαν οι ελληνικές κοινότητες τις ανάγκες τους, σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο: αφενός μεν οι κοινότητες της διασποράς οι οποίες λειτουργούσαν μέσα σε μη ομοεθνείς κρατικούς σχηματισμούς, και αφετέρου εκείνες του υπόδουλου ελληνισμού. Ο ευεργετισμός αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα των τρόπων με τους οποίους οι κοινοτικές αλληλεγγυότητες εξατομικεύονται και μετατρέπονται από συλλογικές σε ατομικές συμπεριφορές, υπακούουν δηλαδή σε εσωτερική επιταγή (Ε. Αργυρού Ευεργετισμός και Παιδεία: Η εκπαιδευτική διάσταση του ευεργετισμού στα νεότερα χρόνια, 2008).

3.1.2. ΑΙΤΙΑ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

Η περίοδος της σκλαβιάς κράτησε για πάνω από τετρακόσια χρόνια. Συνεπώς η προετοιμασία για τον ξεσηκωμό ήταν φοβερά δύσκολη. Εκτός της εκπαιδευτικής αναγέννησης του γένους και του μεγάλου οικονομικού κόστους του αγώνα το οποίο κάλυψαν σε μεγάλο βαθμό οι Έλληνες έμποροι υπήρχε και μια σημαντική δυσκολία, έπρεπε να πεισθούν οι ισχυροί της Ευρώπης για τα δίκαια του Ελληνικού γένους προκειμένου η όλη προσπάθεια να επιφέρει την πολυπόθητη ελευθερία³.

Προς την κατεύθυνση αυτή συνέβαλλαν σημαντικά οι έμποροι καθώς είχαν την οικονομική δύναμη αλλά και την ευκολία επαφής με τους ισχυρούς της Ευρώπης και αφετέρου οι Έλληνες λόγιοι, οι οποίοι κατάφεραν να πείσουν τους ισχυρούς των κρατών αυτών. Συνεπώς κατά την περίοδο αυτή η

³<http://www.e-forologia.gr>

[/search.aspx?s=lawbank&term=%CE%9A%CE%BB%CE%B7%CF%81%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CF%84%CE%A%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1](http://www.e-forologia.gr/search.aspx?s=lawbank&term=%CE%9A%CE%BB%CE%B7%CF%81%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CF%84%CE%A%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1)

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

απελευθέρωση αποτέλεσε το σημαντικότερο κίνητρο για την εκδήλωση της ευεργεσίας (www.e-forologia.gr)⁴.

Εξίσου σημαντικό κίνητρο αποτέλεσε και η βαθιά θρησκευτική πίστη των ευεργετών στην Ορθοδοξία. Έμπρακτη εφαρμογή της ευεργεσίας από την χριστιανική πλευρά αποτελούν οι διαθήκες και όχι μόνο ευεργετών οι οποίοι στο σύνολό τους ήταν βαθιά θρησκευόμενοι (www.e-forologia.gr)⁵.

Βέβαια υπήρξαν και ευεργέτες που μη έχοντας απογόνους συνειδητά ή μη διέθεσαν την περιουσία τους σε κοινωφελείς σκοπούς. Αυτό όμως δεν αναιρεί ότι διακατέχονταν από τα υπόλοιπα ιδεώδη της ευεργεσίας (www.e-forologia.gr)⁶.

3.2. Η ΑΝΥΣΗΧΙΑ ΤΩΝ ΕΥΕΡΓΕΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΥΧΗ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥΣ

Οι ευεργέτες στο σύνολό τους, μέσα από τις διαθήκες τους αναφέρουν με σαφήνεια τη βούλησή τους και καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο ήθελαν να γίνεται η διοίκηση και η διαχείριση των κληροδοτημάτων τους. Είναι κοινή επιθυμία και ταυτόχρονα η παρακαταθήκη των ευεργετών προς τους εκτελεστές της διαθήκης τους και τους διαχειριστές των κληροδοτημάτων: Να σέβονται τη βούλησή τους να εκτελούν με δικαιοσύνη τους σκοπούς που έχουν ορίσει και να διαχειρίζονται τίμια τις περιουσίες τους στο μέλλον (<http://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/22983#page/80/mode/1up>).

4 <http://www.e-forologia.gr/search.aspx?s=lawbank&term=%CE%9A%CE%BB%CE%B7%CF%81%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CF%84%CE%AE%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1>

5 <http://www.e-forologia.gr/search.aspx?s=lawbank&term=%CE%9A%CE%BB%CE%B7%CF%81%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CF%84%CE%AE%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1>

6 <http://www.e-forologia.gr/search.aspx?s=lawbank&term=%CE%9A%CE%BB%CE%B7%CF%81%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CF%84%CE%AE%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1>

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

3.3. Η ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ

Τα κληροδοτήματα έχουν τη δική τους περιουσία, αποτελούν αυτοτελή κεφάλαια διαχ/σης και σκοπός τους είναι η εκτέλεση φιλανθρωπικών σκοπών όπως χορήγηση υποτροφιών σε απόρους φοιτητές Ανωτάτων Σχολών, οικονομική ενίσχυση απόρων σε μηνιαία βάση ή δυο φορές το χρόνο, επιχορήγηση ορφανοτροφείου, ενώ ενισχύονται οικονομικά διάφορες εκπαιδευτικές ανάγκες όπως εκδόσεις συγγραμμάτων και βιβλίων. Βέβαια τα χρηματικά δίνονται ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες του κάθε κληροδοτήματος.

3.4. ΕΥΕΡΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η ίδρυση του Ελληνικού κράτους σηματοδότησε έναν νέο όρο, αυτόν του εθνικού ευεργέτη, σε ατομική - οικογενειακή ή σε συλλογική κλίμακα. Ο ευεργετισμός λοιπόν αναπληρώνει κενά, όταν η εκάστοτε πολιτική εξουσία δεν μπορεί να ανταποκριθεί σε ανάγκες του ατόμου ή του κοινωνικού συνόλου, τα οποία κενά βρίσκονται σε συνάρτηση κάθε φορά με τα ιδεολογικά ρεύματα της εποχής, τις πολιτικές εξελίξεις, τις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες, στοιχεία που καθορίζουν και τις προσδοκίες των ανθρώπων (υπηκόων ή πολιτών) (Ε. Αργυρού Ευεργετισμός και Παιδεία: Η εκπαιδευτική διάσταση του ευεργετισμού στα νεότερα χρόνια, 2008).

Μια διεξοδική μελέτη των διαστάσεων του θέματος 'Ευεργετισμός και Παιδεία', που ξεπερνάει τα όρια μιας ανακοίνωσης, παραπέμπει σε τυπολογία με πολλαπλά κριτήρια, όσον αφορά τα εκπαιδευτικά ιδρύματα στα οποία εκβάλλει η ευεργεσία, καθώς και σε ανάλογη τυπολογία των ευεργετών σε συνάρτηση με την κατανομή τους σε διαφορετικές χρονικές περιόδους: α) μέχρι την ίδρυση του ελληνικού κράτους, β) τις πρώτες δεκαετίες ύπαρξής του και γ) μέχρι τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα. Ωστόσο, στο πλαίσιο της παρούσας ανακοίνωσης θα επικεντρωθούμε σε μερικές παραμέτρους, όπως: την αναντιστοιχία μεταξύ των στόχων της υπάρχουσας πολιτικής εξουσίας, στο πλαίσιο της οποίας ζουν και δραστηριοποιούνται οι Έλληνες, και των

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

στόχων - αναγκών των Ελλήνων, τόσο των υπόδουλων όσων και αυτών της διασποράς, ανάγκες οι οποίες συναντώνται αφού οι τελευταίοι διατηρούν δεσμούς με τους τόπους προέλευσης τους με βασική έκφρασή τους τον ευεργετισμό. Μια άλλη παράμετρος αφορά το ιδεολογικό πλαίσιο μέσα στο οποίο εμφανίζεται η ευεργεσία. Είναι αυτό που σε τελευταία ανάλυση αξιολογεί και ιεραρχεί τις ανάγκες⁷ και τις μετουσιώνει σε αιτούμενα ατομικά ή συλλογικά (Ε. Αργυρού Ευεργετισμός και Παιδεία: Η εκπαιδευτική διάσταση του ευεργετισμού στα νεότερα χρόνια, 2008).

Η προσπάθεια κοινωνικής αναγνώρισης των ευεργετών στο χώρο που ζουν και στον τόπο καταγωγής τους αλλά, κυρίως κατά τον 19^ο αιώνα, και η διάθεση ενσωμάτωσής τους στο νεοελληνικό κράτος και χρησιμοποίησης του ευεργετισμού ως οχήματος για την, με τους ευνοϊκότερους για αυτούς όρους, ένταξή τους⁸, αποτελούν, επίσης, σημαντική παράμετρο (Ε. Αργυρού Ευεργετισμός και Παιδεία: Η εκπαιδευτική διάσταση του ευεργετισμού στα νεότερα χρόνια, 2008).

Με βάση λοιπόν τα παραπάνω θα προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε αφενός μεν τις διαθεσιμότητες των ευεργετών υπό το πρίσμα της οικονομικής-κοινωνικής-πολιτισμικής τους συνάφειας και τον τρόπο με τον οποίο εκδηλώνεται η ευεργεσία (τομείς, μορφές), αφετέρου δε τις δεκτικότητες των ευεργετούμενων (Ε. Αργυρού Ευεργετισμός και Παιδεία: Η εκπαιδευτική διάσταση του ευεργετισμού στα νεότερα χρόνια, 2008).

Ο ευεργετισμός τίθεται στην υπηρεσία της αστικής τάξης, της οποίας η πρακτική διέπεται από μια άλλη αντίληψη για την καταξίωση του ανθρώπου· ο άνθρωπος αυτός ενδιαφέρεται όλο και περισσότερο για την επιτυχημένη επαγγελματική και κοινωνική του ζωή, τη βιωμένη εμπειρία στην επίγεια κοινωνία της οποίας αισθάνεται πλέον δημιουργός, από ό,τι για τη δικαίωσή

⁷ Σχετικά με το θρησκευτικό κατά κύριο λόγο χαρακτήρα που είχε αρχικά ο ευεργετισμός, βλ. Δ. Καμπούρογλου, *Ιστορία των Αθηναίων. Τουρκοκρατία, περίοδος πρώτη 1456-1687*, τομ. Γ', Μαίρη Ν. Αντωνοπούλου-ΠΑΛΜΟΣ, Αθήνα 1995, σ. 258.

⁸ Αναφορικά με τις ερμηνευτικές απόψεις που έχουν αναπτυχθεί στην ελληνική ιστοριογραφία για τη σχέση των ομογενών με την Ελλάδα βλ. Γ. Δερτιλής, *Ιστορία του Ελληνικού Κράτους...*, ό.π., σ. 32-34.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

του στην άλλη ζωή⁹, αντίληψη που συνάδει με την αλλαγή στη θρησκευτικότητα των νεοελλήνων¹⁰. Η ευαγγελική εντολή 'της προς τον πλησίον αγάπης' στο πλαίσιο της νέας κοινωνικής ηθικής θα εκφραστεί πρακτικά με την κάλυψη κοινωνικών αναγκών. Η επωνυμία των διαφόρων δωρεών-κληροδοτημάτων θα εξασφαλίσει την υστεροφημία των δωρητών υπενθυμίζοντας στους μεταγενέστερους την κινητήρια δύναμη της κοινωνίας. Έτσι, η παιδεία που αρχικά τίθεται στην υπηρεσία της διαμόρφωσης της εθνικής συνείδησης και στη συνέχεια της συγκρότησης του εθνικού κράτους κρίνεται ως βασική προϋπόθεση για την αστικοποίηση αλλά και για την άσκηση κοινωνικού ελέγχου (Ε. Αργυρού Ευεργετισμός και Παιδεία: Η εκπαιδευτική διάσταση του ευεργετισμού στα νεότερα χρόνια, 2008).

Άνθρωποι των γραμμάτων ή μη, οι ευεργέτες τοποθετούν την παιδεία σε υψηλή θέση στην κλίμακα αξιών τους. Στο τέλος του 18^{ου} αιώνα τη θέση των οικοδιδασκάλων θα παίρνουν όλο και περισσότερο τα οργανωμένα σχολεία στις παροικίες συνυφασμένα με την ανάγκη διατήρησης της εθνικής ταυτότητας, τις αυξημένες μορφωτικές ανάγκες των φορέων του συνεχώς αναπτυσσόμενου εμπορίου, αλλά και την πνευματική ανάπτυξη του τέλους του 18^{ου} και αρχών του 19^{ου} αιώνα καθώς και τη θέσπιση νόμων για υποχρεωτική εκπαίδευση στις χώρες που ζούσαν¹¹. Η πνευματική ακτινοβολία των Ελλήνων της διασποράς γίνεται φανερή εκ πρώτης όψεως από την ποικιλία των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων που οι ίδιοι ιδρύουν και συντηρούν σε όλες τις βαθμίδες και μορφές της εκπαίδευσης. Τα επαγγελματικά επίσης σωματεία, στην πλειονότητά τους σωματεία επιστημόνων, ο αριθμός ελληνικών εφημερίδων και περιοδικών που εκδίδονται στις παροικίες καθώς και οι πολιτιστικοί σύλλογοι και τα αθλητικά σωματεία που εκδηλώνουν έντονη εκπαιδευτική δραστηριότητα, σηματοδοτούν το υψηλό πολιτιστικό επίπεδο των Ελλήνων. Σημαντικό ρόλο, αρχικά, στην εκπαιδευτική προσπάθεια τόσο στις παροικίες, όσο και στον ελλαδικό χώρο θα διαδραματίσει η εκκλησία, κυρίως στην περίοδο του θρησκευτικού ουμανισμού, αναλαμβάνοντας σε μεγάλο βαθμό παιδευτικά

⁹ Χ. Λούκος, *ό.π.*, σ. 260-261, 229.

¹⁰ Χ. Λούκος, *ό.π.*, σ. 250-256.

¹¹ Κ. Χατζόπουλος, *Ελληνικά Σχολεία...*, *ό.π.*, σ. 270.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

καθήκοντα ή και χρηματοδότηση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, αν και, όταν η παιδεία θα αποβεί το όργανο αμφισβήτησης της θρησκευτικής κυριαρχίας, η εκκλησία θα σκληρύνει τη στάση της¹² (Ε. Αργυρού Ευεργετισμός και Παιδεία: Η εκπαιδευτική διάσταση του ευεργετισμού στα νεότερα χρόνια, 2008).

Οι ιδιωτικοί οργανισμοί όπως η Φιλόμουσος Εταιρεία και η Φιλανθρωπική Εταιρεία που συστάθηκε στο Ναύπλιο το 1824 είναι αυτοί στους οποίους στηρίζεται η Προσωρινή Διοίκηση στα χρόνια του Αγώνα για να προωθήσει τα θέματα παιδείας, να αναλάβει τις φροντίδες για τη μόρφωση της νέας γενιάς¹³. Η εκπαιδευτική πολιτική του νεοελληνικού κράτους ξεκινά με χρήματα που έχει συλλέξει ο Ιωάννης Καποδίστριας πριν την κάθοδό του στην Ελλάδα ύστερα από απεγνωσμένες εκκλήσεις του προς τους εύπορους Έλληνες και Φιλέλληνες, σε φιλελληνικές Εταιρείες και κομιτάτα. Το κληροδότημα που παρέχεται «προς εκπαίδευση νέων εις τα μέλλοντα Ελληνικά Σχολεία» το 1830 είναι αποκαλυπτικό της άποψης που έχουν οι δωρητές για τη θέση της εκπαίδευσης στο νεοσύστατο κράτος. Αν και στη συνέχεια ο Κυβερνήτης θα μεριμνήσει για εξεύρεση εσωτερικών πόρων αλλά και για την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των κληροδοτημάτων για την παιδεία, ωστόσο το 1831 ο Μιχαήλ Σχινάς στο «Σχέδιον περί των Ελληνικών Σχολείων» θα προτείνει μεταξύ άλλων μέτρων και την έκκληση προς τους πλούσιους Έλληνες και φιλέλληνες και τα φιλελληνικά Κομιτάτα και Εταιρείες προκειμένου να εξευρεθούν πόροι για την παιδεία (Ε. Αργυρού Ευεργετισμός και Παιδεία: Η εκπαιδευτική διάσταση του ευεργετισμού στα νεότερα χρόνια, 2008).

Βέβαια, σε όλη τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα - ακόμη και κατά τον 20^ο - ο ευεργετισμός αποτελεί σημαντικότερη παράμετρο των εκπαιδευτικών πραγμάτων στην Ελλάδα. Έτσι, κατά τη μεταρρυθμιστική προσπάθεια του 1895, η ευεργεσία στην ατομική ή συλλογική της έκφανση θα σταθεί αρωγός στη μέριμνα της πολιτείας για την λειτουργία της προσχολικής αγωγής αλλά και για τη γενίκευση της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, γνώρισμα της «αστικής

¹² Φ. Ηλιού, «Νεοελληνικός Διαφωτισμός: Η νεωτερική πρόκληση», στο *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, τομ. Β', Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2003

¹³ Βλ. Α. Κόκκου, *Η μέριμνα για τις αρχαιότητες...*, ό.π., σ. 37. Επίσης, για την παιδεία στα χρόνια του Αγώνα, βλ. Α. Δημαράς, *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε*, τ. Α', 1821-1894, Ερμής, Αθήνα 1973, σ. κγ' -κζ', 3-16, Α. Καραφύλλης, *Νεοελληνική Εκπαίδευση. Δυο αιώνες μεταρρυθμιστικών προσπαθειών*, Κριτική, Αθήνα 2002, σ. 19-22..

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

οπτικής» της εκπαίδευσης. Είναι χαρακτηριστικό ότι η νομοθετική διάταξη αναφορικά με την λειτουργία των πλήρων δημοτικών σχολείων σε όλη την επικράτεια επικαλείται τις ιδιωτικές εισφορές και τα κληροδοτήματα ενώ η σχετική με την ίδρυση νηπιαγωγείων αφορά ιδιώτες που θα λαμβάνουν τη σχετική άδεια από το Υπουργείο Παιδείας (Ε. Αργυρού Ευεργετισμός και Παιδεία: Η εκπαιδευτική διάσταση του ευεργετισμού στα νεότερα χρόνια, 2008).

Από την ποικιλία των τίτλων των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων που δωρίζουν στην Ελλάδα γίνεται φανερό η απουσία αποκρυσταλλωμένης κρατικής άποψης για την εκπαίδευση ή η αδυναμία εφαρμογής της όποιας κρατικής εκπαιδευτικής πολιτικής. Ως εκ τούτου, η εκπαίδευση, εξαρτώμενη σε μεγάλο βαθμό από την ιδιωτική πρωτοβουλία, καθορίζεται περισσότερο από τις σχετικές απόψεις, τις δυνατότητες, τις ευαισθησίες και τις προτιμήσεις των δωρητών παρά από μια κοινή, κρατική, αστικού χαρακτήρα εκπαιδευτική πολιτική η οποία θα επιτευχθεί μόνο με τη μεταρρύθμιση του 1929 (Ε. Αργυρού Ευεργετισμός και Παιδεία: Η εκπαιδευτική διάσταση του ευεργετισμού στα νεότερα χρόνια, 2008).

Έτσι, παρατηρούμε ότι τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, ως προς τα είδη και τις βαθμίδες τους, συνεχίζουν και στο ελληνικό κράτος την παράδοση των ελληνικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων που λειτουργούσαν πριν τη συγκρότηση του Ελληνικού κράτους (Ε. Αργυρού Ευεργετισμός και Παιδεία: Η εκπαιδευτική διάσταση του ευεργετισμού στα νεότερα χρόνια, 2008).

Από τις επωνυμίες των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, διαπιστώνουμε ότι ορισμένοι δωρητές δείχνουν την προτίμησή τους σε περισσότερες της μιας εκπαιδευτικές βαθμίδες. Αν και τα σχολεία της στοιχειώδους εκπαίδευσης αποτελούν την πλειονότητα, ωστόσο, δεν είναι έξω από τον κύκλο των παιδευτικών ενδιαφερόντων των δωρητών η δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και γενικότερα η επαγγελματική-τεχνική εκπαίδευση. Από τα κληροδοτήματα διακρίνουμε το ενδιαφέρον των δωρητών για την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας που θα επιτυγχάνονταν με την ίδρυση

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ειδικών σχολείων και την κατάρτιση των διδασκόντων σε αυτά. Όμως, παρά τον κυρίαρχο ρόλο του πρωτογενούς τομέα στην ελληνική οικονομία, οι απόψεις, των ευεργετών για την εκπαίδευση αυτού του τύπου δε βρήκαν την ανάλογη ανταπόκριση ούτε από το κράτος, ούτε από την άρχουσα τάξη της Ελλάδας αλλά ούτε και από τους γεωργούς (Ε. Αργυρού Ευεργετισμός και Παιδεία: Η εκπαιδευτική διάσταση του ευεργετισμού στα νεότερα χρόνια, 2008).

Εξίσου δύσκολα έγιναν αποδεκτές οι αντιλήψεις των ευεργετών οι σχετικές με το ρόλο της τεχνικής εκπαίδευσης στην ανάπτυξη της βιομηχανίας. Από την πλευρά του κράτους δεν μπορούσε να αξιολογηθεί η εξέλιξη της βιομηχανίας και η απορρόφηση από αυτή όλο και περισσότερο εργατικού δυναμικού, ενώ ο αγροτικός πληθυσμός αρνούταν να μετατραπεί σε βιομηχανικό εργατικό δυναμικό. Οι δυσκολίες της εθνικής ολοκλήρωσης (Βαλκανικοί Εθνικισμοί- Αλυτρωτισμός) και η κοινωνική και οικονομική καθυστέρηση που χαρακτηρίζει το Ελληνικό Κράτος δεν διευκολύνουν την (εντός συνόρων) ανερχόμενη ελληνική αστική τάξη να διαμορφώσει ένα αποκρυσταλλωμένο διαφοροποιημένο εκπαιδευτικό σύστημα που θα επισπεύσει τη συγκρότηση μιας διακριτά διαφοροποιημένης ταξικής κοινωνίας με βάση τα ευρωπαϊκά πρότυπα, δηλαδή, μια ταξική οργάνωση που θα στηρίζεται στο δίπολο αστική - εργατική τάξη. Για μεγάλο διάστημα θα παραπαίει μεταξύ ενός έντονου πατριωτισμού από τη μια (που πηγάζει από τη συνείδηση της δόξας του παρελθόντος και ενός οδυνηρού παρόντος) και μιας αποσπασματικής, ευκαιριακής, απρογραμμάτιστης εκπαιδευτικής δραστηριότητας από την άλλη, δραστηριότητα η οποία θα προσπαθεί να καλύψει μια σημαντική εθνική και κοινωνική ανάγκη, αυτή της εκπαίδευσης, τη στιγμή που το κράτος βλέπει την επαγγελματική τεχνική εκπαίδευση μόνο στο πλαίσιο της κοινωνικής πρόνοιας (προστασία έκθετων, αναπήρων, ορφανών, φτωχών κτλ).

Έτσι, οι ευεργέτες και η ιδιωτική πρωτοβουλία θα αποτελέσουν σχεδόν τους αποκλειστικούς φορείς της Τεχνικής Εκπαίδευσης. Εκτός από τα κληροδοτήματα και τις δωρεές μεγάλων ευεργετών όλες οι φιλανθρωπικές εταιρείες- αδελφότητες και ιδρύματα, πέρα από την περίθαλψη και ηθικοποίηση των δυνητικά περιθωριοποιημένων ατόμων ή των εχόντων

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

αποκλίνουσα συμπεριφορά θέτουν ως στόχο τους και τη διδασκαλία των βιομηχανικών τεχνών για την παραγωγή χειρωνακτών, τακτικών, οργανωτικών, πειθαρχημένων εκμεταλλεύσιμων εργατών που θα συνέβαλαν στη βελτίωση της παραγωγικότητας και κατά συνέπεια στην προώθηση της αναπτυσσόμενης βιομηχανίας (Ε. Αργυρού Ευεργετισμός και Παιδεία: Η εκπαιδευτική διάσταση του ευεργετισμού στα νεότερα χρόνια, 2008).

Καλύτερη τύχη είχαν οι απόψεις των ευεργετών για την εμπορική εκπαίδευση. Ο μεταπρατικός χαρακτήρας της οικονομίας του ελληνικού κράτους ευνοεί τη δημιουργία εμπορικών σχολών που λειτουργούν συμπληρωματικά στη δημόσια εκπαίδευση και απευθύνονται στα ανώτερα κοινωνικά στρώματα. Εξάλλου, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι η εμπορική εκπαίδευση, κατέχοντας υψηλότερη θέση στην κλίμακα αξιών των αστών ευεργετών, διαχωρίζεται από τις επαγγελματικές σχολές οι οποίες προορίζονται να εξυπηρετήσουν τους παραγωγικούς μηχανισμούς με ειδικευμένο προσωπικό. Η μέριμνα των αστών για την εμπορική εκπαίδευση¹⁴ αλλά και την επαγγελματική-τεχνική είναι δηλωτική αφενός μεν των οικονομικών τους δραστηριοτήτων αφετέρου δε των επιδιώξεών τους: η ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης αποσκοπεί στην εξασφάλιση εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού για την τροφοδότηση του εμπορίου και της βιομηχανίας προς την οποία αποβλέπει η αστική τάξη του 19^{ου} αιώνα (Ε. Αργυρού Ευεργετισμός και Παιδεία: Η εκπαιδευτική διάσταση του ευεργετισμού στα νεότερα χρόνια, 2008).

Η νυχτερινή στοιχειώδης εκπαίδευση ενηλίκων εφαρμόζεται ήδη στις ανθηρές ελληνικές παροικίες (όπως στην Αίγυπτο), πρακτική που οι δωρητές επιχειρούν να επιτύχουν και στην εκπαίδευση του ελληνικού κράτους. Η φροντίδα των Ελλήνων αστών της Αιγύπτου για την εκπαίδευση θα δώσει τα υψηλά ποσοστά σε ανώτερες επαγγελματικές θέσεις των Ελλήνων στην περιοχή αυτή, στις αρχές του 20^{ου} αιώνα (Ε. Αργυρού Ευεργετισμός και Παιδεία: Η εκπαιδευτική διάσταση του ευεργετισμού στα νεότερα χρόνια, 2008).

¹⁴ Βλ. Γ. Παπαγεωργίου, Ο εκσυγχρονισμός του Έλληνα πραγματευτή σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα (τέλη 18^{ου} –αρχές 19^{ου} αι), Ένα μαθηματάριο εμπόρου του Αθανασίου Ψαλίδα, Αθήνα, 1990, σ. 113, 132-133.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Θα πρέπει επίσης να επισημάνουμε ότι οι Έλληνες της διασποράς έδειξαν ενδιαφέρον και για την εκπαίδευση των γυναικών. Αναφορικά με τη γυναικεία εκπαίδευση φαίνεται να επικεντρώνεται η προσοχή κυρίως στην πρωτοβάθμια, χωρίς να παραμελείται και η δευτεροβάθμια ακόμη και οι επαγγελματικές σχολές. Αξίζει να επισημάνουμε ότι στις ελληνικές παροικίες η γυναικεία εκπαίδευση κατέχει μεγαλύτερο ποσοστό συγκριτικά με τη γυναικεία εκπαίδευση στο ελληνικό κράτος. Όπως στα σχολεία των παροικιών έτσι και στο ελληνικό κράτος υπάρχουν εκπαιδευτικά ιδρύματα με έμφυλο διαχωρισμό του μαθητικού πληθυσμού (αρρένων –θηλέων) καθώς και άλλα που δεν υποδηλώνουν την κατά φύλο διάκριση των μαθητών τους, χωρίς να λείπουν και σπάνιες βέβαια περιπτώσεις όπου το σχολείο χαρακτηρίζεται ως μικτό. Από τις ονομασίες των σχολείων των παροικιών που έχουν καταγραφεί συνάγεται ότι τα σχολεία με έμφυλο χαρακτηρισμό επιχωριάζουν στις μεγάλες πόλεις. Το ίδιο ισχύει και για τα σχολεία του ελληνικού κράτους. Ως προς το χαρακτηρισμό των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, και αυτά με έμφυλο διαχωρισμό, ημερήσια ή νυχτερινά, ακολουθούν το γενικό κανόνα της ανομοιομορφίας. Έτσι έχουμε εκπαιδευτικά σχολές θηλέων και παρθεναγωγεία (σε Α΄/θμια και Β΄/θμια εκπ/ση), Νυχτερινή Σχολή Ελληνίδων κτλ. Στο χώρο της εκπαίδευσης κατά το 19^ο αι. θα εκφραστούν και θα ενισχυθούν με τον πιο καθάρο τρόπο οι διαφοροποιημένοι κοινωνικοί ρόλοι ανδρών και γυναικών. Η γυναικεία εκπαίδευση, η οποία έχει διακοσμητικό χαρακτήρα, μια συμπληρωματική ‘προϊκα’, αποτελεί πεδίο δράσης αποκλειστικά των ιδιωτικών φορέων, γεγονός που της προσδίδει και αυστηρά ταξικό χαρακτήρα (Ε. Αργυρού Ευεργετισμός και Παιδεία: Η εκπαιδευτική διάσταση του ευεργετισμού στα νεότερα χρόνια, 2008).

Για τα κορίτσια των χαμηλών κοινωνικών στρωμάτων ιδρύονται επαγγελματικές σχολές με την πρωτοβουλία δωρητών. Από το δεύτερο μισό του 19^{ου} αι. την εκπαίδευση των γυναικών χαμηλών στρωμάτων αναλαμβάνει πλήθος φιλανθρωπικών σωματείων, ενώ στις αρχές του 20^{ου} αι. ιδρύονται πολλοί γυναικείοι σύλλογοι με στόχο τη βελτίωση της θέσης της γυναίκας και την εξασφάλιση ανώτερης εκπαίδευσης. Η συνάντηση της φιλανθρωπίας με την προσπάθεια ανάδειξης της ελληνικής λαϊκής τέχνης από γυναίκες με

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

κοινωνική δράση θα συμβάλει στη λειτουργία όχι μόνο τεχνικών σχολών αλλά και επιμορφωτικών γυναικείων προγραμμάτων (Ε. Αργυρού Ευεργετισμός και Παιδεία: Η εκπαιδευτική διάσταση του ευεργετισμού στα νεότερα χρόνια, 2008).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

4.1. ΤΑ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Η μακροχρόνια κακοδιαχείριση των κοινωφελών περιουσιών από τους διαχειριστές τους, σε συνδυασμό με την απουσία ουσιαστικού ελέγχου και αποτελεσματικής εποπτείας της Πολιτείας όσον αφορά την εκτέλεση της βούλησης των διαθετών, έχει το δικαιολογημένο αποτέλεσμα της δυσφορίας της κοινής γνώμης και της δημιουργίας αρνητικής κοινωνικής συνείδησης απέναντι στο θεσμό της ευεργεσίας γενικότερα. Η κοινή γνώμη εξαιρεί τους μεγάλους Εθνικούς Ευεργέτες που αφιέρωσαν τα πάντα για το καλό της Ελλάδας, λέγοντας χαρακτηριστικά ότι τέτοιοι άνθρωποι δεν υπάρχουν σήμερα... Είναι γνωστά τα συνεχή δημοσιεύματα για συγκεκριμένα μεγάλα Κληροδοτήματα, των οποίων η κοινή διαχείριση και αδιαφάνεια έχει απασχολήσει τις αρμόδιες διοικητικές και δικαστικές αρχές.

4.2. ΟΙ ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ.

Ο συνολικός ετήσιος αριθμός των υποτροφιών που χορηγούνται από τις Κοινωφελείς Περιουσίες είναι αδύνατο να υπολογισθεί. Μόνον οι 115 περιουσίες της Άμεσης Διαχείρισης χορήγησαν το 2006 200 υποτροφίες. Τα Ιδρύματα και Κληροδοτήματα που εποπτεύει η περιφέρεια Αττικής χορήγησαν το 2006 περισσότερες από 500 υποτροφίες. Δεν γνωρίζουμε πόσες υποτροφίες χορήγησαν οι υπόλοιπες 12 Περιφέρειες καθώς και οι περιουσίες που εποπτεύει η Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών. Εδώ δεν είναι δυνατό να χρησιμοποιήσουμε αναλογική μέθοδο, επειδή δεν χορηγούν υποτροφίες όλα τα Ιδρύματα – Κληροδοτήματα.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

4.3. ΟΙ ΣΧΟΛΑΖΟΥΣΕΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ.

Είναι άγνωστο το μέγεθος της περιουσίας που καλύπτεται πίσω από κάθε Σχολάζουσα Κληρονομία. Το βέβαιο είναι ότι ο τομέας αυτός έχει, παραδόξως, υποβαθμισθεί. Η τοποθέτηση λιγότερων από πέντε, μόνον, υπαλλήλων στο αρμόδιο Υπουργείο για να παρακολουθούν τις 3.000 υποθέσεις και την όλη πορεία της εκκαθάρισής τους το αποδεικνύει. Οι κηδεμόνες σπάνια αποδίδουν λογαριασμό των ενεργειών τους και, ηθελημένα ή αθέλητα, βλάπτουν το Δημόσιο, στερώντας τον κρατικό προϋπολογισμό από σημαντικά έσοδα. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Γ.Λ.Κ. εισρέουν κάθε χρόνο αρκετά χρήματα στις Δ.Ο.Υ. από τις Σχολάζουσες Κληρονομίες. Τα έσοδα αυτά θα μπορούσε να είναι πολύ υψηλότερα εάν υπήρχε πρόγραμμα ταχείας εκκαθάρισης των Σχολαζουσών Κληρονομιών και δεν παρέμεναν τόσες πολλές υποθέσεις 20 και 30 χρόνια χωρίς να έχουν ακόμα περαιωθεί

4.4. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ

Στην ελληνική αρχαιότητα είχε καθιερωθεί ο θεσμός των «χορηγών». Η «χορηγία» ήταν μάλλον μια μορφή έμμεσης φορολογίας, αφού κάθε φυλή εξέλεγε κάθε χρόνο το χορηγό της, ο οποίος έπρεπε να έχει περιουσία μεγαλύτερη από τρία τάλαντα. Ο χορηγός έπρεπε να πληρώσει με δικά του χρήματα τα έξοδα του Χορού των Παναθηναίων, Θαργηλίων και Διονυσίων (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Επίσης στην αρχαία Ελλάδα η φιλανθρωπία υποδήλωνε την αγάπη για την ανθρωπότητα γενικά, σήμαινε ευγένεια, καλοσύνη και γενναιοδωρία ή οποιαδήποτε ενέργεια που αρμόζει σε ένα πολιτισμένο και καλλιεργημένο όν. Ήταν μια πρακτική αρετή που εφαρμοζόταν απ' τον πολίτη κι απ' την πολιτεία (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Συγκρινόμενη προς τα φιλανθρωπικά ενδιαφέροντα και τη στάση άλλων αρχαίων λαών η ελληνική φιλανθρωπία υπήρξε πλατύτερη σε πεδίο δράσεως και περισσότερο περιεκτική στην πράξη (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Ο Χριστιανισμός έκανε την φιλανθρωπία παγκόσμια, ώστε να αγκαλιάζει όλους τους ανθρώπους. Η χριστιανική Εκκλησία προέταξε την ανάγκη της ευεργεσίας, της φιλανθρωπίας ως έμπρακτες αποδείξεις της χριστιανικής πίστεως και της ανάγκης προς τον πλησίον (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Η φιλανθρωπία έγινε μια αρετή που βασικά επιδιώκεται σαν μίμηση της στάσεως του Θεού, παρά σαν έκφραση ανθρωπιστικών συναισθημάτων. Ο φιλάνθρωπος γίνεται δούλος του Θεού, όπως και ο Θεός πήρε του δούλου τη μορφή. Εδώ βρίσκεται η βάση του αλτρουισμού, της ανιδιοτελούς αγάπης της χριστιανικής φιλανθρωπίας (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Οι πιστοί προτρέπονται να ασκούν ελεημοσύνη προς τους ενδεείς, τους ξένους, τα ορφανά και να αναπτύσσουν το αίσθημα της κοινωνικής και φυλετικής ισότητας και δικαιοσύνης και αυτή η άσκηση της φιλανθρωπίας δεν έπρεπε να είναι αποτέλεσμα εξαναγκασμού, σκοπιμότητας ή εγωιστικών κινήτρων, αλλά καρπός ελευθέρας θελήσεως. (http://kallimasia.blogspot.gr/2009/01/blog-post_25.html)

Αυτή η επαναστατική έννοια περί φιλανθρωπίας ενέπνευσε έναν ενθουσιασμό για αγαθοεργίες και υλοποιήθηκε με την ανέγερση πολυάριθμων φιλανθρωπικών ιδρυμάτων (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Η Αποστολική Εκκλησία φρόντιζε τους φτωχούς, τις χήρες και τα ορφανά. Οι Χριστιανοί βοηθούσαν τους αρρώστους, τους φυλακισμένους και η στάση

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

αυτή αποτελούσε έμπρακτη εφαρμογή της διδασκαλίας του Χριστού: «εφ' όσον εποιήσατε ενί τούτων των αδελφών μου των ελαχίστων εμοί εποιήσατε (Ματθ. 25,40) (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Η φιλανθρωπία είχε γίνει το διακριτικό γνώρισμα ανάμεσα στους χριστιανούς και τους ειδωλολάτρες. Η χριστιανική φιλανθρωπία έγινε πολύ νωρίς θεσμός και ο Επίσκοπος ήταν επιφορτισμένος με διοικητικές ευθύνες γι' αυτήν. Από τα χρόνια των διωγμών η ματωμένη και καταφρονεμένη Εκκλησία χωρίς σταθερούς πόρους έχει να επιδείξει μια πρότυπη και θαυμαστή κοινωνική πρόνοια (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Ο απολογητής Τερτυλλιανός αναφέρει ότι «ο καθένας μας μια φορά το μήνα ή όποτε θέλει, φέρνει μερικά ταπεινά νομίσματα και μόνο αν το θέλει και αν μπορεί. Διότι κανείς δεν εξαναγκάζεται. Είναι μια εθελοντική προσφορά. Αυτά τα χρήματα μπορούν να ονομαστούν κεφάλαια της ευσεβείας. Διότι δεν ξοδεύονται ... για συμπόσια, αλλά για να τραφούν και να θαφτούν, για νέους και νέες που δεν έχουν γονείς ή περιουσία, για υπερήλικες δούλους, για ναυαγισμένους ναυτικούς και όποιον βρίσκεται σε φυλακές και ορυχεία» (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Οι Πατέρες της Εκκλησίας παρακινούν τους πλουσίους να χρησιμοποιούν θετικά τον πλούτο τους. Ο Μέγας Βασίλειος συμβούλευε τους πλουσίους της επισκοπής του να μιμούνται τη γη και να είναι καρποφόροι σαν κι αυτήν. Η γη δεν παράγει φρούτα για τον εαυτό της, αλλά για την ωφέλεια των ανθρώπων. Όταν ένας άνθρωπος χρησιμοποιεί τον πλούτο του σε καλά έργα, η ωφέλεια επιστρέφει σ' αυτόν. Ο ίδιος ο επίσκοπος Καισαρείας Μέγας Βασίλειος εφάρμοσε έμπρακτα τις αντιλήψεις του περί κοινωνικότητας της ανθρώπινης φύσεως. Όταν έγινε μοναχός, μοίρασε το μεγαλύτερο μέρος της πατρικής και μητρικής του περιουσίας στους απόρους, ενώ σαν επίσκοπος έδωσε την υπόλοιπη περιουσία του στην χρηματοδότηση του συγκροτήματος

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

φιλανθρωπικών ιδρυμάτων, δηλαδή πτωχοτροφείου, ορφανοτροφείου, γηροκομείου, ξενώνα για πτωχούς ταξιδιώτες και επισκέπτες και νοσοκομείου, που ονομάστηκε αργότερα Βασιλειάδα. (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Ένας άλλος μεγάλος Πατέρας ο άγιος Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός προτρέπει με τους λόγους του: «γίνε Θεός στον δυστυχισμένο μιμούμενος την ευσπλαχνία του Θεού. Δεν υπάρχει τίποτα πιο θεϊκό στον άνθρωπο από την αγαθοεργία».

Στα έργα του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου θα διαπιστώσουμε ότι ο βασικός μουσικός τόνος που συνοδεύει τα πλείστα μέρη της μουσικής συμφωνίας της διδαχής του και η επωδός που ακούγεται στα περισσότερα από τα κηρύγματά του είναι η υπενθύμιση της χριστοκεντρικής διακονικής αγάπης και αλληλεγγύης. Δεν περιορίστηκε μόνο σε κηρύγματα αλλά ανέπτυξε θαυμαστό ποιμαντικό έργο οργανωμένης χριστιανικής αλληλεγγύης που στηριζόταν στην καλή γνώση των κοινωνιολογικών δεδομένων του περιβάλλοντός του. Έγινε ο ευεργέτης του ποιμνίου του τόσο στην Αντιόχεια όσο και στην Κωνσταντινούπολη. Οργάνωσε πτωχεία ή πτωχοτροφεία, τα οποία στο ξεκίνημα τους συντηρούσαν 7000 πτωχούς. Ο ιερός Χρυσόστομος παρότρυνε τους πλουσίους να μην είναι πλεονέκτες, υπερήφανοι, άπληστοι και χυδαίοι, αλλά να είναι ευεργέτες, υπερασπιστές και σωτήρες της κοινωνίας (Τσέτσης Χρήστος, Οι Ηπειρώτες Ευεργέτες, Γιάννενα 2004).

Η Εκκλησία πάντοτε υπήρξε φιλόστοργη μάνα του λαού. Το έργο της ήταν άριστα οργανωμένο με υπεύθυνο τον επίσκοπο ή κάποιον εκκλησιαστικό οφφικιούχο, με προσωπικό από κληρικούς, μοναχούς και λαϊκούς, με τη συμμετοχή ανδρών και γυναικών αφιερωμένων σ' αυτό το έργο (των διακόνων και των διακονισσών) (to-balliano-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Στα χρόνια του Βυζαντίου αναλαμβάνει το γιγάντιο έργο της ιδρύσεως ποικίλλων φιλανθρωπικών ιδρυμάτων για την ανακούφιση των πτωχών και των πασχόντων. Η βυζαντινή Εκκλησία ήταν ένας οργανισμός που αγκάλιαζε όλα και όλους. Η εκκλησιαστική νομοθεσία εξασφάλιζε την ανέγερση φιλανθρωπικών ιδρυμάτων όπως νοσοκομείων, πτωχοκομείων, γηροκομείων και παρόμοιων ιδρυμάτων. Οι βυζαντινοί δεν χρειάζονταν νόμους για να εκφράσουν την αγάπη τους προς τον άνθρωπο. Από τον επίσκοπο μέχρι και τον πιο απλό πιστό, η φιλανθρωπία αποτελούσε την καθημερινή τους φροντίδα (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Η Εκκλησία ήταν εντεταλμένη από τον ιδρυτή της όχι μόνο να κηρύττει το νέο Ευαγγέλιο της σωτηρίας, αλλά και να τρέφει τους πεινασμένους, να ξεδιψάει τους διψασμένους, να προσφέρει φιλοξενία στους ξένους, να ντύνει τους ενδεείς, να περιποιείται τους αρρώστους, να φροντίζει τα ορφανά και τις χήρες. Είναι προς τιμήν της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, ιδιαίτερα όμως της Εκκλησίας, ότι κατανόησε την κοινωνική αποστολή της και προσπάθησε να ελαφρώσει το βάρος των δυστυχούντων, ιδρύοντας όλα αυτά τα ευαγή ιδρύματα (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Ακόμα και στα χρόνια της τουρκοκρατίας κάτω από δυσμενείς εξωτερικές συνθήκες η Εκκλησία αναπτύσσει σπουδαία κοινωνική δράση. Ο Στήβεν Ράνσιμαν γράφει: «Στην διάρκεια της τουρκοκρατίας η Εκκλησία κατόρθωσε να επιβιώσει. Κι όσο η Εκκλησία επεβίωνε, το Έθνος δεν μπορούσε να πεθάνει». Η Εκκλησία υπήρξε η κινητήρια δύναμη, ο μοχλός που ανόρθωσε τον Ελληνισμό. Χωρίς την Εκκλησία «το όνομα της Ελλάδος δεν θα υπήρχε παρά μόνο στις βιβλιοθήκες και στις αναμνήσεις μερικών σοφών». Στα πικρά χρόνια της τουρκικής σκλαβιάς η Εκκλησία ανέλαβε την κηδεμονία των υπόδουλων Ελλήνων και όπως είναι σε όλους γνωστό διατήρησε τη γλώσσα, τις παραδόσεις και τη συνείδηση του έθνους μας (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, μετά την άλωση, ίδρυσε την περίφημη του Γένους Σχολή, στην οποία σπούδασαν οι πρώτοι διδάσκαλοι του υπόδουλου Γένους. Τα μοναστήρια, οι μητροπόλεις και οι ενοριακοί ναοί ίδρυσαν σχολεία, βιβλιοθήκες, διοργάνωσαν μαθητικά συσσίτια, ίδρυσαν τυπογραφεία (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Από τα μέσα του 17ου αιώνα τα πράγματα σαφώς βελτιώνονται στον εκπαιδευτικό τομέα και οι υπόδουλοι Ρωμηοί αρχίζουν να ιδρύουν, υπό την αιγίδα της Εκκλησίας και με τη βοήθεια των ξενιτεμένων και των ευεργετών, σημαντικά εκπαιδευτικά ιδρύματα. Συνέχισαν όμως παράλληλα να λειτουργούν και τα Κρυφά Σχολεία είτε για να δώσουν λύση απέναντι την ανθελληνική και αντιχριστιανική τακτική ορισμένων Οθωμανών διοικητών, είτε για να διδάσκονται εκεί μαθήματα εθνικού φρονητισμού με στόχο την εκπλήρωση των πόθων του Γένους (Τσέτσης Χρήστος, Οι Ηπειρώτες Ευεργέτες, Γιάννενα 2004).

Από το γενικό κανόνα μιας Εκκλησίας που είναι η φιλόστοργη μάνα και ευεργέτης του Γένους δεν εξαιρείται και η Εκκλησία της Χίου. Η ευεργεσία της είναι πολλαπλή και συνίσταται: 1) στην διατήρηση της ορθοδόξου πίστεως έναντι των προσπαθειών αλλοιώσεώς της από τους ετεροδόξους, που είχαν και την εύνοια των κατακτητών, και όπου διατηρήθηκε η ορθόδοξη πίστη, διατηρήθηκε και η ελληνικότητα, 2) στην ανύσταχτη μέριμνα για το ποίμνιό της με τις τύχες του οποίου συμπορεύθηκε σε όλο το διάστημα της πικρής δουλείας, 3) τις άοκνες προσπάθειες των επισκόπων της για την παιδεία των υπόδουλων Χίων, τη διατήρηση της εθνικής ταυτότητας και την προστασία του πληθυσμού από άκαιρες κινήσεις που θα οδηγούσαν στον εξολοθρεμό των ρωμηών (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Με το ξέσπασμα της επανάστασης βαρύ φόρο αίματος, την ύψιστη προς το

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Γένος ευεργεσία, πλήρωσε η εθναρχούσα εκκλησία. Ας θυμηθούμε ενδεικτικά τον απαγχονισμό του εθνομάρτυρα πατριάρχη Γρηγορίου του Ε΄.

Και αφού μιλάμε για τη Χίο ας σταθούμε ευλαβικά ως το καλύτερο παράδειγμα στον εθνομάρτυρα Μητροπολίτη Χίου Πλάτωνα, για τον οποίο ο καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. Νικόλαος Κρουσουλούδης γράφει μεταξύ άλλων: «Ο αοίδιμος Πλάτων ως αρχιερέας, ήταν ο εθνάρχης της Χίου. Κατέστη ο πρόμαχος του Ελληνισμού στο νησί. Εργάστηκε με παραδειγματικό ζήλο για να προάγει εκεί το εθνικό αίσθημα μέσω των δωρεών της παιδείας και της μαθήσεως και να το μεταλαμπαδεύσει σε κάθε γωνία της γης, όπου υπέφεραν υπόδουλοι Έλληνες. Επί της αρχιερατείας του άκμασε η παιδεία και δοξάστηκε το νησί (Τσέτσης Χρήστος, Οι Ηπειρώτες Ευεργέτες, Γιάννενα 2004).

Επί της αρχιερατείας του Πλάτωνα το 1817 και κατόπιν υποδείξεως του Αδαμαντίου Κοραή οικοδομήθηκε μεγαλοπρεπές και ευρύχωρο κτίριο για τη στέγαση της Δημόσιας Βιβλιοθήκης (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Το νησί πέρασε από Γενουάτικη σε Τουρκική κατοχή, υπέστη την εκδικητική μανία των Τούρκων με τη φοβερή σφαγή του 1822 και την μανία της φύσης με τον καταστροφικό σεισμό του 1881 (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Στην ανοικοδόμηση της νήσου και σε πολλά καλά έργα πρωτοστάτησαν οι μητροπολίτες της Χίου, που ενδιαφέρθηκαν και για την κατάσταση της παιδείας. Παράδειγμα ο Χίου Σωφρόνιος. Όπως αναφέρει στην «Ιστορία της εν Χίω Ορθοδόξου Εκκλησίας» ο Αρχιμανδρίτης Ιωάννης Ανδρεάδης ο Σωφρόνιος από το 1839 σαν μητροπολίτης Χίου και η 16αετής διαμονή του στη Χίο υπήρξε πλήρης ευεργετικής δράσεως και αυτόχρονα πατρικής στοργής. Ανήγειρε εκ βάθρων Μητροπολιτικό οίκο, Νοσοκομείο, Λωβοκομείο, συνέστησε σχολεία στα κεντρικότερα μέρη του νησιού και με δικά του έξοδα

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

σπούδασαν πολλοί νέοι που αναδείχτηκαν χρήσιμα μέλη της Εκκλησίας και του Έθνους, όπως ο κατόπιν πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Κωνσταντίνος ο Ε΄ Βαλιάδης από της Βέσσα. Η περίφημη και ονομαστή Σχολή της Χίου αναβαθμίστηκε και ονομάστηκε Γυμνάσιο (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Στη χορεία των ευεργετών θα πρέπει να αναφερθούν, ενδεικτικά και πάλι, οι δύο εκ Καλλιμασιάς καταγόμενοι Οικουμενικοί Πατριάρχες Ιωακείμ Β΄ (Κοκκώδης) και Ιωακείμ Δ΄ (Κρουσουλούδης), οι οποίοι πολλά προσέφεραν στην Εκκλησία και στο Γένος. Το Ιωακείμιο παρθεναγωγείο στην Κωνσταντινούπολη και το ομώνυμο στην Καλλιμασιά, το οποίο θεμελίωσε ο Ιωακείμ ο Δ΄ εκπληρώνοντας εντολή του γέροντά του Ιωακείμ του Β΄, είναι χαρακτηριστικά του ενδιαφέροντός τους για την παιδεία του Γένους. Όταν μάλιστα στη Χίο υπήρχαν λιγοστά σχολεία (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Με χρυσά γράμματα είναι χαραγμένα τα ονόματα των δύο Πατριαρχών, θείου και ανιψιού, Ιωακείμ του Δευτέρου και Ιωακείμ του Τετάρτου, στη μαρμάρινη στήλη των ευεργετών στο Δημοτικό Σχολείο Καλλιμασιάς. Ενώ το ταφικό μνημείο του Ιωακείμ του Δ΄ που βρίσκεται στα ανατολικά του ιερού του ναού της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στην Καλλιμασιά υπενθυμίζει την προσφορά του στο Γένος και την ανάγκη συνέχισης, ως ιεράς παρακαταθήκης, της προσφοράς στην παιδεία και της μέριμνας για την διαρκή ανύψωση του κοινωνικού, πνευματικού και πολιτιστικού επιπέδου του νησιού μας (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Υπό την αιγίδα της Εκκλησίας και με την παρακίνηση και διαρκή προτροπή της προς τα πιστά τέκνα της και ιδιαίτερα τα πλέον εύπορα, πραγματοποιήθηκαν πολλές δωρεές, ευεργετήματα προς την πατρίδα, ιδιαίτερος σχολεία, ευαγή ιδρύματα, σχολές παντός είδους κ.λ.π. Η ποιμαίνουσα Εκκλησία χαίρεται να ευλογεί τα καλά έργα των παιδιών της συμβουλεύοντας ότι «ο Θεός μεν επιτρέπει εις πολλούς τον θεμιτόν

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

πλουτισμόν. Αλλά απαιτεί από αυτούς να αναγνωρίσουν την δωρεάν Του και να χρησιμοποιήσουν τα δώρα Του προς το γενικόν καλόν» (Τσέτσης Χρήστος, Οι Ηπειρώτες Ευεργέτες, Γιάννενα 2004).

Ο άγιος Νεκτάριος απόλαυσε τα αγαθά της ευεργεσίας στο πρόσωπο του Χίου Ιωάννου Χωρέμη, ενός εύπορου τοπικού άρχοντα, ο οποίος τον έθεσε υπό την προστασία του και τον παρότρυνε μετά τη δεκαετή διαμονή του στη Χίο να πάει στην Αθήνα για να ολοκληρώσει τις σπουδές του. Ο ευεργετηθείς, με την όλη οσιακή του ζωή και το έργο του έγινε άγιος της Εκκλησίας μας και ευεργέτης μυριάδων χριστιανικών ψυχών (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Ας μην λησμονήσουμε ότι από την ευεργεσία των πιστών παιδιών της, όλο το πλήρωμα της Εκκλησίας απολαμβάνει τους περικαλλείς ιερούς ναούς, οι οποίοι είναι θεραπευτήρια ψυχών, κολυμβήθρες αγιασμού του λαού του Θεού, πηγές πνευματικής και πολιτιστικής δημιουργίας. (Τσέτσης Χρήστος, Οι Ηπειρώτες Ευεργέτες, Γιάννενα 2004).

Η Εκκλησία της Χίου οδεύοντας στην τρίτη χιλιετία συνεχίζει ως ιερή παρακαταθήκη την παράδοση που την θέλει να αφουγκράζεται τις ανάγκες του πληρώματός της και να προΐσταται καλών έργων δια των επισκόπων της, του ιερού κλήρου και των ευλαβών και ανιδιοτελών συνεργατών του ενοριακού έργου (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Στο βιβλίο «Χίος το Αγιονήσι του Αιγαίου» έκδοση της Ιεράς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρών και Οινουσσών μπορεί κανείς να δει με αδιάψευστα στοιχεία τον όγκο της κοινωνικής προσφοράς προς το λαό του Θεού που συνίσταται σε πάσης φύσεως βοήθεια και συμπαράσταση υλική, πνευματική, ψυχική και ηθική. Ανάμεσα σ' αυτά η δωρεάν παραχώρηση, κατά κυριότητα ή κατά χρήση ή άλλης μορφής, εκκλησιαστικής γης για τη δημιουργία διαφόρων

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

κοινωφελών ιδρυμάτων και την εξυπηρέτηση κοινωφελών σκοπών. (Τσέτσης Χρήστος, Οι Ηπειρώτες Ευεργέτες, Γιάννενα 2004).

Εύστοχη λοιπόν ήταν η επιλογή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης να τιμήσει τη Χιακή Εκκλησία τη μέρα της Εθνικής Ευεργεσίας, στο πρόσωπο βεβαίως του Ποιμενάρχου της, Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χίου, Ψαρών και Οινουσσών κ. κ. Διονυσίου, ο οποίος ως επίσκοπος της ακριτικής πατρίδας μας, της αγιοτόκου Χίου κατευθύνει το κοινωνικό και προνοιακό έργο της Χιακής Εκκλησίας και το εμπνέει με το δικό του καλό παράδειγμα και την εν γένει κοινωνική του δράση και προσφορά ((Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Επίκαιρο είναι το πρόσφατο παράδειγμά του, όπου επικεφαλής αντιπροσωπείας Χίων, ως πρόεδρος της Ανωτέρας Ενοριακής Αντιπροσωπείας απαιτεί την επιστροφή της κυριότητας των περιουσιακών στοιχείων του Νοσοκομείου Χίου, που είναι δωρεές Χίων ευεργετών υπέρ του χιακού λαού. (Τσέτσης Χρήστος, Οι Ηπειρώτες Ευεργέτες, Γιάννενα 2004).

4.5. ΣΗΜΑΤΙΚΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΥΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥΣ

Όσο ξερό και άγονο είναι το έδαφος της Ηπείρου τόσο πλούσιο φύτευσε και ευτυχώς εξακολουθεί να φυτρώνει το δέντρο της ευεργεσίας.

Οι Ηπειρώτες είναι οι μεγαλύτεροι ευεργέτες του έθνους. Οι πλούσιες δωρεές τους υπήρξαν καταλυτικές για τη μόρφωση, τον πολιτισμό, τη διαπαιδαγώγηση, την απελευθέρωση της Ελλάδας και την κοινωνικοοικονομική της ανόρθωση. Ιδιαίτερα κατά τη σκληρή εποχή της Τουρκοκρατίας, οι προσφορές και τα έργα τους είχαν ξεχωριστή και

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

αποφασιστική σημασία (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Συνέβαλαν σε μέγιστο βαθμό στην επιβίωση του Γένους, στην πνευματική του αναγέννηση και στην πολιτική του αποκατάσταση. Ήταν οι προάγγελοι και τροφοδότες της νεοελληνικής μας αναγέννησης (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Στα αρχαιοελληνικά χρόνια οι άνθρωποι χρησιμοποιούσαν τον όρο «ευεργέτης», για να αποκαλέσουν τους θεούς που τους βοηθούσαν. Ο όρος αυτός ήταν από τότε τιμητικός τίτλος. Ονόμαζαν τιμητικά ευεργέτη κάποιον, για να εκφράσουν την ευγνωμοσύνη τους (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Η ιστορία των κληροδοτημάτων των ευεργετών, ξεκινά από τις αρχές του 19ου αιώνα κυρίως από την Ήπειρο, από όπου και κατάγονται οι περισσότεροι ευεργέτες. Η οικονομική ευημερία των Ηπειρωτών κατά τον 18ο αλλά και τον 19ο αιώνα, είχε αντίκτυπο όχι μόνο στην Ήπειρο αλλά και σε ολόκληρη την Ελλάδα και το εξωτερικό. Οι Ηπειρώτες ευεργέτες αποφασισμένοι να βοηθήσουν την πατρίδα τους, επειδή δεν μπορούσαν, λόγω της τουρκικής κατοχής και δουλείας, να διαθέσουν απευθείας χρήματα στους Οθωμανικούς Κρατικούς θεσμούς, δημιούργησαν το θεσμό της διαθήκης και της δωρεάς. Έφτιαξαν τα κληροδοτήματα και με τις διαθήκες όρισαν τους διαχειριστές αυτών των περιουσιών αλλά και τους σκοπούς, τους οποίους θα έπρεπε οι πόροι των κληροδοτημάτων να υπηρετήσουν. (π.χ. παιδεία, νεολαία, αναξιοπαθούντες κ.α.) (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Στα χρόνια της Οθωμανικής δουλείας, πολλοί δραστήριοι Ηπειρώτες άφησαν τον τόπο τους και αναζήτησαν επαγγελματική διέξοδο σε ξένες χώρες. Οι περισσότεροι από αυτούς ήταν φτωχοί. Ωστόσο πολλοί από αυτούς δημιούργησαν μεγάλες επιχειρήσεις και διατήρησαν εμπορικές και οικονομικές σχέσεις με ολόκληρο τον κόσμο. Ίδρυσαν εμπορικούς και τραπεζικούς

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

οίκους, καθώς και νοσοκομεία και σχολεία. Ποτέ όμως δεν ξέχασαν την πατρίδα τους και ζούσαν με τον καημό να τη δούνε μια μέρα ελεύθερη. Διατηρούσαν στενές οικονομικές και πνευματικές σχέσεις με την Ήπειρο και ιδιαίτερα τα Γιάννινα. Προσπάθησαν από τη μεριά τους να βοηθήσουν με την κάλυψη των βασικών βιοτικών αναγκών των συμπατριωτών τους, με την ενίσχυση ενδεών, με την ανέγερση και τον καλλωπισμό ναών, με τη σύσταση φιλανθρωπικών και κοινωνικών ιδρυμάτων. Επίσης, έδωσαν μεγάλη σημασία στη διάδοση της παιδείας στην Ελλάδα (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Μεγάλες δωρεές συγκράτησαν για πολλά χρόνια φιλανθρωπικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα. Οι ευεργέτες άνοιξαν τους κρουνοί του χρήματος και έτσι βοήθησαν τους δασκάλους του Γένους, οι οποίοι άνοιξαν τους κρουνοί του πνεύματος. Ακόμα, οι δωρεές τους πέρα από την παιδεία απέβλεπαν στην προαγωγή της υγείας και της κοινωνικής πρόνοιας (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Μεγάλοι εθνικοί ευεργέτες όπως οι: Αβέρωφ, Αρσάκης, Γεννάδιος, Στουρνάρας, Τοσίτσας, Χατζηκώστας και αδελφοί Ζάππα, Ζωσιμάδες, Ριζάρη, Σίνα κ.ά. άφησαν μία τεράστια πολιτιστική κληρονομιά που ακόμη και σήμερα είναι αισθητά φανερή. Έτσι τα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων, Γεννάδιος Βιβλιοθήκη, Αστεροσκοπείο Αθηνών, Ακαδημία Αθηνών, Αρσάκειο Παρθεναγωγείο, Ριζάρειος Εκκλησιαστική Σχολή, Νοσοκομείο Ευαγγελισμός, Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο, Ζάππειο Μέγαρο, Εθνική τράπεζα, Μητρόπολη Αθηνών, Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών, Καλλιμάρμαρο Παναθηναϊκό Στάδιο, θωρηκτό «Αβέρωφ» κ. ά., είναι έργα των μεγάλων ευεργετών και έπαιξαν ρόλο στην προσπάθεια του τότε νεοσύστατου ελληνικού κράτους να ορθοποδήσει. Στα Ιωάννινα ιδρύθηκαν επίσης πάρα πολλά έργα: η Επιφάνειος Σχολή, η πρώτη Σχολή των Ιωαννίνων με διδάσκαλους τους Μακρή, Σουγδουρή και Ανθρακίτη, η Σχολή Γκιούμα που μετονομάστηκε σε Μπαλαναία Σχολή, η Καπλάνειος Σχολή, που ήταν συνέχεια της Μαρουτσέας Σχολής με πρώτο διδάσκαλο τον Αθανάσιο Ψαλίδα, η Ζωσιμαία Σχολή, που

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ιδρύθηκε το 1828 με χρήματα της Ζωσιμαίας αδελφότητας και το νοσοκομείο Χατζηκώστα (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

4.6. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΦΗΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΦΕΙΟ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ.

Γεννήθηκε στην ενορία του Αγίου Αθανασίου το 1792 και υπηρξε ουσιαστικός στηρικτής του φιλανθρωπικού και εκπαιδευτικού έργου της γενέτειράς του τη Θεσσαλονίκη. Μετά την ολοκλήρωση των σπουδών του, σε ηλικία 16 ετών εγκαταστάθηκε στη Σμύρνη όπου έμεινε ως το θάνατο του πατέρα του το 1810. Στη δύσκολη αυτή στιγμή του στάθηκε ο αδερφός της μητέρας του όπου ήταν πρόξενος της Σουηδίας στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου. Ο θείος αναγνώρισε την ευστροφία, δραστηριότητα και υπευθυνότητα που τον διέκρινε και του εμπιστεύθηκε την νεοσύστατη επιχείρηση του που δημιούργησε στη Μάλτα, όπου δραστηριοποιούταν στο εμπόριο και την ναυτιλία. Εκεί έζησε και την υπόλοιπη ζωή του ως που απεβίωσε σε ηλικία 94 ετών το 1886.

Οι αντιξοότητες τις οποίες αντιμετώπισε ο έφηβος και ορφανός Παπάφης διατυπώθηκαν και στα κληροδοτήματά του, όπως στο κληροδοτήμα υπέρ των νέων της Μάλτας και υπέρ των ορφανών της Θεσσαλονίκης.

Το 1822 έκανε την πρώτη μεγάλη στροφή στην επαγγελματική του σταδιοδρομία. Σε ηλικία τριάντα ετών επέλεξε, επιδίωξε και έτυχε να διοριστεί ως δημόσιος μεσίτης, όπου για 14 χρόνια που άσκησε το επάγγελμα, απέφερε μεγάλα κέρδη. Τα κέρδη λοιπόν αυτά του επέτρεψαν να κάνει δωρεές, να βοηθά συγγενείς και ξένους και να αφήσει στο τέλος τα μεγάλα κληροδοτήματα. (<http://www.papafeio.gr/index.jsp>)

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Ένα από τα σημαντικότερα ήταν το Παπάφειο κληροδότημα. Ιδρύεται το 1903 και εγγράφονται οι πρώτοι του τρόφιμοι ως που αποφοιτούν το 1908. Ανάλογα με την κλίση που είχαν, γράφονταν και στα αντίστοιχα εργαστήρια ξυλουργείου, ραφείου και ζωγραφικής. (<http://www.papafeio.gr/index.jsp>)

Στη διάρκεια όμως των βαλκανικών και του Α' παγκοσμίου πολέμου το κτίριο επιτάχθηκε και χρησιμοποιήθηκε ως νοσοκομείο, ως που επανήλθε για να γνωρίσει αργότερα την οικονομική κρίση στην περίοδο πριν τη μικρασιατική καταστροφή. Ο αριθμός των ορφανών αυξήθηκε και το ορφανοτροφείο αντιμετώπισε σειρά νέων δυσχερειών, τα έσοδα του προέρχονταν από τις εξής πηγές:

α) Τους τόκους του κληροδοτήματος Παπάφη. Το κληροδότημα ήταν κατατεθειμένο στη γαλλική τράπεζα Comptoir National d' Escompte de Paris

β) Επιδόματα ιερών ναών της πόλης.

γ) Επιδόματα από το Δήμο Θεσσαλονίκης, την Κοινότητα Θεσσαλονίκης και το Δημόσιο.

δ) Έσοδα από εράνους, προσφορές συντεχνιών, φιλανθρωπικούς χορούς

ε) Έσοδα από κληροδοτήματα, όπως αυτό της Ευφροσύνης χήρας Περικλή Χατζηλαζάρου.

Το Παπάφειο σήμερα στηριζόμενο στην ιστορική του πορεία, και προσπερνώντας τις όλες δυσκολίες του, επανέρχεται στον αρχικό του σκοπό και στον τρόπο δράσης του με πολύ μεγάλες παροχές για τους τρόφιμους του. (<http://www.papafeio.gr/index.jsp>)

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗ

Ο Δημήτριος Καραβασίλης προσέφερε ένα μεγάλο οικοδομικό οίκημα και όρισε εκτελεστή τον ιερέα Αθανάσιο Πίττα ως που πήρε τη θέση του η Ιερά Μητρόπολη Αιτωλίας και Ακαρνανίας. Ο Δημήτριος Καραβασίλης είχε ως επιθυμία το οίκημα να λειτουργεί ως οικοτροφείο για νέους που προορίζονται για ιερείς. Συμβάδιζε όμως με δύο σημαντικές δυσκολίες. Το ότι δεν λειτουργεί Ιερατική Σχολή στο Αγρίνιο και δεύτερο και κυριότερο δεν υπάρχουν οι οικονομικοί πόροι για την ενίσχυση τέτοιου εγχειρήματος. Ο ιερέας όμως φρόντισε ώστε το οίκημα να συντηρηθεί και να είναι μισθωμένο μακροχρόνια εξασφαλίζοντας έτσι τα έσοδα και την επιβίωση του κληροδοτήματος από τα φορολογικά βάρη σε εποχές κρίσης. (Διπλωματική εργασία ανοικτού πανεπιστημίου, Ορθολογική διαχείριση κληροδοτημάτων με χρήση Ε.Γ.Λ.Σ, πληροφορικής και συστημάτων διοίκησης για βέλτιστη κοινωνικοοικονομική απόδοση. Σύρρος Νεκτάριος, Μαστρογιάννης Αναστάσιος, 2011)

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

Γεννήθηκε περίπου το 1810 στην κωμόπολη Ψυχρό της Δίκτης Λασιθίου στην Κρήτη. Οι γονείς του σφαγιάστηκαν από τους Τούρκους και ο μικρός Αντώνιος αιχμάλωτος με τα υπόλοιπα τρία αδέρφια του αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την πατρίδα του. Μεταφέρθηκαν στην Αλεξάνδρεια, όπου πουλήθηκαν ως σκλάβοι σε κάποιον Αιγύπτιο. Ο Αντώνιος κάποτε έφτασε στην Κωνσταντινούπολη και κατάφερε με την βοήθεια ενός Ρώσου να δραπετεύσει και να βγει στην Οδησό μαζί με άλλους μερικούς από την Κεφαλονιά. Εκεί εργάστηκε με τη βοήθεια του Αλέξανδρου Στούρτζα. Έμαθε τα ελληνικά γράμματα και έπιασε δουλειά στο ελληνικό τυπογραφείο της Οδησού. Μπήκε δε και στη γεωργική σχολή και σπούδασε γεωπονία. Αφού αποφοίτησε διορίστηκε διευθυντής στα κτήματα του Στούρτζα στην Βεσσαραβία το 1833. Χάρη στις γεωπονικές του γνώσεις αύξησε πολύ το

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

εισόδημα των κτημάτων και επέκτεινε τις ενέργειες του εργοδότη του και στον τομέα της κτηνοτροφίας.

Απόκτησε χρήματα αρκετά για να επιστρέψει και να εγκατασταθεί μόνιμα στην Ελλάδα. Εγκαταστάθηκε στην Αθήνα και έζησε βίο λιτό ευεργετώντας την πατρίδα του. Αργότερα ψάχνοντας την τύχη των χαμένων αδελφών του, ανακάλυψε τον μεγαλύτερο από αυτούς, ο οποίος είχε ασπασθεί τον μωαμεθανισμό, είχε μετονομαστεί Ισμαήλ και είχε γίνει ο περιβόητος Ισμαήλ Φερήκ Πασάς, Υπουργός των Στρατιωτικών υπό τον Σαΐτ Πασά. Σε συνάντησή του στην Αίγυπτο τα δυο αδέρφια αλληλοαναγνωρίστηκαν και χάρηκαν. Απεβίωσε στις 27 Δεκεμβρίου 1878.

Διέθεσε το ποσό των οκτακοσίων και πλέον χιλιάδων δραχμών για τη μόνιμη χορήγηση δέκα υποτροφιών σε νέους και νέες από διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Κληροδότημά του είναι, επίσης, το κτήριο της Πανεπιστημιακής Λέσχης επί των οδών Ιπποκράτους και Ακαδημίας. Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών αναστήλωσε ως δείγμα τιμής μαρμάρινη προτομή του Παπαδάκη στη μεγάλη αίθουσα του Πανεπιστημίου. (http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BD%CF%84%CF%8E%CE%BD%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%A0%CE%B1%CF%80%CE%B1%CE%B4%CE%AC%CE%BA%CE%B7%CF%82_%28%CE%B5%CF%85%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%AD%CF%84%CE%B7%CF%82%29).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΝΑΣ

Το 1842 ο Γεώργιος Σίνας οικοδόμησε με δαπάνη το Αστεροσκοπείο της Αθήνας και το προίκισε με τα αναγκαία εργαλεία και την κατάλληλη βιβλιοθήκη.

Αποτελεσματική συνδρομή και προστασία παρέσχε στην νεοϊδρυτή Εθνική Τράπεζα Ελλάδος ο νεαρός φίλος του Γ. Σταύρου.

Μετά το θάνατο του πατέρα του Γεωργίου (1853), ο Σίμων Σίνας ανέλαβε την δαπάνη για τη λειτουργία του Αστεροσκοπείου, βοήθησε αρκετούς νέους να

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

σπουδάσουν στην Ευρώπη, ενίσχυσε το έργο της Φιλεκπαιδευτικής εταιρείας, συνέβαλε στην αποπεράτωση του Μητροπολιτικού Ναού της Αθήνας, διέθεσε υπέρ του Αμαλιείου Ορφανοτροφείου 157.000 δρχ. και ανήγειρε το Μέγαρο της Ακαδημίας. Το τελευταίο έργο δεν πρόλαβε να το δει τελειωμένο γιατί πέθανε 15 Απρίλη το 1876.

Αξίζει να σημειώσουμε την πρώτη υπέρ της Ελεύθερης Ελλάδας ευεργετική πράξη προς τον Ιωάννη Καποδίστρια (στη Βιέννη το 1830) ο Σίμων Σίνας έστειλε 2007 τάλιρα ως προϊόν εράνου μεταξύ των ομογενών της Αυστριακής πρωτεύουσας, παρακαλώντας εκ μέρους του να κατατεθεί ως πρώτος θεμέλιος λίθος προς σύσταση κοινωφελούς ινστιτούτου, ορφανοτροφείου, νοσοκομείου ...Επίσης όσο ζει στην Αυστρία, κατασκευάζει Ναό της Αγίας Τριάδος, κατασκευάζει κατά μήκος όλης της αυτοκρατορίας των Αψβούργων τον Σιδηρόδρομο του Νότου και δίκτυο πλωτών διωρύγων στους ποταμούς Δούναβη και Τίσα, ιδρύοντας την πρώτη Ατμοπλοϊκή εταιρεία Δουνάβεως.

Δωρίζει την πρώτη γέφυρα που ενώνει την Βούδα και την Πέστη, δημιουργώντας την Βουδαπέστη. Ο υιός του Γεωργίου, Σίμων, αναγείρει στη Βουδαπέστη Νοσοκομεία, Βρεφοκομεία και πτωχοκομεία.

Επίσης χρηματοδοτεί το παγκοσμίου φήμης Μέγαρο Φίλων της Μουσικής, την Ακαδημία και την Εμπορική Σχολή της Βιέννης. (<http://www.zosimaia.gr/?page=article&id=347>).

Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΠΠΑΣ

Ο Κωνσταντίνος Ζάππας γεννήθηκε το 1814 στο Λάμποβο της Β.Ηπείρου. Έμεινε άγαμος όπως και ο θείος του Ευάγγελος.

Πέρασε τα νεανικά του χρόνια στο χωριό και περί το 1835 εκλήθη υπό του θείου του Ευαγγέλου στη Βλαχιά, όπου έμεινε βοηθός και συνεργάτης του.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Ανέγερση στην Αθήνα του κτιρίου των Ολυμπίων και των Ζαππειών Παρθεναγωγείων στην Κωνσταντινούπολη, την Αδριανούπολη και σε άλλες μεγάλες πόλεις. Επίσης ανέγερση πλήθους σχολείων, εκκλησιών και ιδρυμάτων κοινής ωφελείας ειδικά στον τόπο καταγωγής του αλλά και σε όλη την Ήπειρο. Υφαντική σχολή στο χωριό του και Γεωργική σχολή στη Θεσσαλία. Κληροδότησε στο Ελληνικό Δημόσιο απέραντες εκτάσεις στις Παραδουνάβιες ηγεμονίες. (<http://www.zosimaia.gr/?page=article&id=354>).

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ

Ο Επιφάνιος Ηγούμενος, του Εμμανουήλ και της Μαριέττας, γεννήθηκε στα Ιωάννινα το 1568. Ο πατέρας του Επιφανίου, Εμμανουήλ Ηγούμενος, ήταν εγκαταστημένος από το 1600 περίπου στη Νεάπολη της Ιταλίας, όπου εμπορευόταν. Οι αδελφοί Ηγούμενοι διατηρούσαν εμπορική επιχείρηση στη Βενετία και ταξίδευαν συχνά στην Κέρκυρα.

Και μετά το θάνατο του αδελφού του, ο Επιφάνιος, «έκλαμπρος» και «εξοχώτατος» αποκαλούμενος, τιμώμενος δε και αγαπώμενος από τους συμπατριώτες, συνέχισε ως τα γεράματα τις εμπορικές του πράξεις. Αντίθετα, προς τον αδελφό του Γεώργιο, που ήταν από τους λόγιους της εποχής εκείνης, ο Επιφάνιος ήταν ολιγογράμματος και κακογράφος, αλλά δεν στάθηκε λιγότερο φίλος των μαθήσεων, γιατί και βιβλία με έξοδά του τύπωσε, καθώς μια θεία λειτουργία (1639) και τη Γραμματική του Λάσκαρη (1645) και ιδρυτής φερώνυμης Σχολής στα Ιωάννινα υπήρξε.

Επίσης, ως δείγμα της υπόληψης που του είχαν οι Έλληνες, τον ανέδειξαν τέσσερις φορές πρόεδρο της Κοινότητας. Στην Βενετία όπου βρισκόταν πάντα ο Επιφάνιος, δεν ξεχνάει την γενέτειρά του. Το 1647, απ' όσο ξέρουμε, έκτισε μία εκκλησία της Παναγίας, την οποία ονόμασε Περίβλεπτο, την εποχή εκείνη εκτός Ιωαννίνων.

Τον ίδιο χρόνο, αποφάσισε να γράψει την διαθήκη του, με την οποία άφηνε όλη την περιουσία του σε ιδρύματα και εκκλησίες, εντός και εκτός Ιωαννίνων. Πέθανε το 1648 σε ηλικία 80 χρονών. (<http://www.zosimaia.gr/?page=article&id=338>)

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΒΕΡΩΦ

Καταγόταν από το Μέτσοβο της Ηπείρου, όπου και γεννήθηκε το 1818. Η χώρα προορισμού ήταν η Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου (1840). Εκλήθη από τον ετεροθαλή αδελφό του Αναστάσιο, ο οποίος μετά από μακρά παραμονή στη Ρωσία κληροδότησε στον Γεώργιο την περιουσία του και το ρωσίζον όνομα του.

Ο Αβέρωφ αρχίζει από την Αλεξάνδρεια και κτίζει μεγάλο νοσοκομείο για τους απόρους Έλληνες. Ιδρύει εκκλησία, γυμνάσιο, δημοτικό και δύο παρθεναγωγεία για τα παιδιά των ομογενών. Δεν ξεχνά όμως και την ιδιαίτερη πατρίδα του, τη γη που γεννήθηκε, το Μέτσοβο, στην ορεινή Ήπειρο. Στέλνει λοιπόν στην πατρίδα του χιλιάδες χρυσές λίρες για να κτιστούν εκκλησίες, σχολειά νοσοκομεία, βρύσες, δρόμοι και για να βοηθηθούν οι φτωχοί. Και έπειτα απλώνει την ευεργετική του δράση σ' ολόκληρη την Ελλάδα.

Κάνει στη Λάρισα την Αβερώφειο Γεωργική Σχολή για νέους αγρότες. Δίδει 50.000 χρυσά φράγκα για να αποπερατωθεί το κτίριο του Πολυτεχνείου που είχαν αρχίσει οι συμπατριώτες του Μετσοβίτες Μιχ. Τσοίτσας και Νικ. Στουρνάρας, επιθυμεί ακόμη και τη δημιουργία Μουσείου του Πολυτεχνείου με έργα Τέχνης. Στο μουσείο αυτό κληροδοτεί και τη συλλογή του από 80 σημαντικά έργα.

Με χρήματά του κτίζεται η στρατιωτική σχολή των Ευελπίδων, καθώς και οι εφηβικές και οι γυναικείες φυλακές της Αθήνας που φέρνουν το όνομά του. Με χρήματά του γίνονται και οι ανδριάντες του Ρήγα Φεραίου και του πατριάρχη Γρηγορίου του Έ που στολίζουν τα προπύλαια του Πανεπιστημίου. Με χρήματά του αγοράζεται και το Θωρηκτό που φέρει το όνομά του, για να λειτουργεί ως Σχολή Ναυτικών Δοκίμων.

Δίδει στο Ελληνικό Δημόσιο, μετά την πτώχευση του Τρικούπη 70.000 λίρες ως δάνειο, ποσό το οποίο αργότερα χαρίζει.

Για τις ανάγκες του πολέμου του 1897 διαθέτει επίσης 1.000.000 χρυσών φράγκων. Το 1985 δίδει το ίδιο ποσό 1.000.000 χρυσών φράγκων για την

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

προετοιμασία των Ολυμπιακών αγώνων.
(<http://www.zosimaia.gr/?page=article&id=357>)

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ

Ο Απόστολος Αρσάκης γεννήθηκε το 1792 στο μικρό χωριό Χοτάχοβα, πλησίον της Πρεμετής. Μέτσοβο και ήταν ανιψιός των αδελφών Τσοτίσα. Ταξίδεψε αρχικά στο θείο του στο Βουκουρέστι, όπου διδάχθηκε τα πρώτα του γράμματα και κατόπιν στη Βιέννη, όπου διδάχθηκε τα Ελληνικά με δάσκαλο τον Νεόφυτο Δούκα. Τελικά σπούδασε Ιατρική στο Παν/μιο της Χάλλης. Μετά τις σπουδές του εγκαταστάθηκε στην Ρουμανία και έφθασε στα ανώτερα αξιώματα, υπουργός εξωτερικών η πρόεδρος του υπουργικού Συμβουλίου της Ρουμανίας και για λίγο και πρωθυπουργός της Ρουμανίας.

Παρά τα πολλά και μεγάλα αξιώματα δεν ξέχασε την πατρίδα του. Αρχίζει με την επισκευή της εκκλησίας του χωριού του και μετά την προσοχή του προσελκύει το έργο της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας της Αθήνας (Παρθεναγωγείο, Σχολή, εκκλησία) της οποίας και αναδείχθηκε μέγας ευεργέτης. (<http://www.zosimaia.gr/?page=article&id=350>)

ΜΑΝΘΟΣ και ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΙΖΑΡΗΣ

Οι αδερφοί Μάνθος και Γεώργιος Ριζάρης είναι από το Μονοδένδρι της Ηπείρου έμειναν ορφανοί σε μικρή ηλικία. Έφυγαν πολύ νέοι για την Οδησό της Ρωσίας. αδερφοί Ριζάριδες ασχολήθηκαν με το εμπόριο και από αυτό έκαναν μεγάλη περιουσία. Βοήθησαν στον αγώνα κατά των Τούρκων (κυρίως οικονομικά) και τέλος μύηθηκαν στη Φιλική Εταιρία.

Επιπλέον έκαναν πολλές ευεργεσίες στην ιδιαίτερη πατρίδα τους και όχι μόνον. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η Ριζάριος Ιερατική Σχολή, στην Αθήνα. Η σχολή αυτή ιδρύθηκε το 1843 σε χώρο κοντά στο σημερινό «Χίλτον». Σήμερα λειτουργεί στο Μαρούσι, σε ένα κτίριο, ως ανώτερο Εκκλησιαστικό φροντιστήριο. Επίσης χαρακτηριστικές είναι και οι ευεργεσίες στην ιδιαίτερη πατρίδα τους το Μονοδέντρι. Εκεί, ο Μάνθος και ο Γεώργιος

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Ριζάρης, άφησαν την Ριζάρειο χειροτεχνική σχολή Μονοδενδρίου που ιδρύθηκε το 1979 και είναι τμήμα του Ριζάρειου κληροδοτήματος, που αποτελείται από πολλά ιδρύματα. Ακόμα ίδρυσαν ελληνικό σχολείο του οποίου ανέλαβαν και την συντήρηση) και τέλος την Εκκλησία του Αγίου Αθανασίου.

Ευτυχώς, τα τρία αυτά κληροδοτήματα διατηρούνται σε καλή κατάσταση και λειτουργούν μέχρι σήμερα θυμίζοντας στους κατοίκους του Μονοδενδρίου τους δύο αυτούς ευεργέτες, οι οποίοι έδωσαν και δίνουν ζωή στο Μονοδέντρι.

(http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%AC%CE%BD%CE%B8%CE%BF%CF%82_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CE%93%CE%B5%CF%8E%CF%81%CE%B3%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%A1%CE%B9%CE%B6%CE%AC%CF%81%CE%B7%CF%82).

4.7. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΖΕΤΑΙ Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ

Έπειτα από 64 χρόνια εκσυγχρονίζεται η νομοθεσία για τα κληροδοτήματα με τον νέο «Κώδικα Εθνικών Κληροδοτημάτων» η σύνταξη του οποίου διήρκεσε δύο χρόνια (<http://www.asfaleieskanelakis.gr/news/4087>).

Ο νέος κώδικας θα περιέχει για πρώτη φορά (βάσει του αναθεωρημένου άρθρου 109 του Συντάγματος) πλήρες σύστημα καταγραφής όλων των κοινωφελών περιουσιών και των κυριότερων στοιχείων τους, με τη σύνταξη Εθνικού και Περιφερειακών Μητρώων Κληροδοτημάτων. Τα κληροδοτήματα θα τηρούνται σε ηλεκτρονική μορφή προκειμένου οι ενδιαφερόμενοι να έχουν εύκολη πρόσβαση (<http://www.asfaleieskanelakis.gr/news/4087>).

Στόχος του υπουργείου Οικονομικών είναι όλες οι κοινωφελείς περιουσίες που υπάρχουν στην Ελλάδα, κινητές και ακίνητες, οι περισσότερες εκ των οποίων είναι άγνωστες στο ευρύ κοινό, να γνωστοποιηθούν κυρίως στους νέους, αφού αυτές περιλαμβάνουν αρκετές υποτροφίες. Ταυτόχρονα θα μπορούν όλοι να ενημερώνονται για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση προκειμένου να υπάρχει διαφάνεια στη διαχείρισή τους. Σημειώνεται ότι δεκάδες καταγγελίες έχουν αναφερθεί τα τελευταία χρόνια για κακοδιαχείριση

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

των κοινωφελών περιουσιών καθώς και για παράνομες εκποιήσεις ακινήτων (<http://www.asfaleieskanelakis.gr/news/4087>).

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το άρθρο 21 του νομοσχεδίου, το οποίο προβλέπει τις διαδικασίες εκκαθάρισης περιουσιών καταλειπόμενων στο Δημόσιο χωρίς όρους. Μετά την αποδοχή της κληρονομιάς που καταλείπεται στο Δημόσιο χωρίς όριο η εκκαθάριση θα γίνεται ως εξής:

α) Διατηρούνται αυτούσια καταλειπόμενα περιουσιακά στοιχεία εφόσον με απόφαση του υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών κριθεί η διατήρησή τους συμφέρουσα για το Δημόσιο (<http://www.asfaleieskanelakis.gr/news/4087>).

β) Η εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων, που δεν είναι χρήσιμα στο Δημόσιο, ενεργείται με δημόσια πλειοδοτική δημοπρασία, διαδικασία της οποίας θα ορισθεί με Προεδρικό Διάταγμα. Μετά δύο ατελέσφορες δημοπρασίες, επιτρέπεται η απευθείας εκποίηση των περιουσιακών αυτών στοιχείων με την τιμή της πρώτης προσφοράς τα κινητά που έχουν αξία μέχρι 3.000 ευρώ ή υπόκεινται σε φθορά εκποιούνται με πλειοδοσία. Τα τιμαλφή εκποιούνται μέσω της διεύθυνσης ενεχυροδανειστηρίων του ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου, ενώ τα αυτοκίνητα ή άλλα μεταφορικά μέσα εκποιούνται μέσω του ΟΔΔΥ (<http://www.asfaleieskanelakis.gr/news/4087>).

Η εκμίσθωση ακινήτων που έχουν καταλειφθεί στο Δημόσιο ενεργείται με δημοπρασία. Η ταμειακή διαχείριση των κεφαλαίων από την εκκαθάριση των περιουσιών θα ενεργείται από αναγνωρισμένη τράπεζα ή πιστωτικό ίδρυμα. Τα κεφάλαια αυτά και τα πλεονάσματα της διαχείρισής τους, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στη συστατική πράξη, θα τοποθετούνται ή επενδύονται με απόφαση του υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών έπειτα από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Εθνικών Κληροδοτημάτων με τους παρακάτω τρόπους:

1) σε ακίνητα

2) σε έντοκη κατάθεση

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

- 3) σε ομόλογα ή έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου
- 4) σε μετοχές αναγνωρισμένων τραπεζών
- 5) σε χρεόγραφα του εξωτερικού.

Σημειώνεται ότι το νομοσχέδιο προβλέπει και αυστηρές ποινές για όσους διακατέχουν ή παρακρατούν περιουσίες που έχουν διατεθεί υπέρ του Δημοσίου ή κοινωφελών σκοπών(<http://www.asfaleieskanelakis.gr/news/4087>).

4.8. ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ ΜΕ ΤΟΝ ΝΕΟ ΝΟΜΟ ΓΙΑ ΤΑ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ

Τα κληροδοτήματα αποτελούν ένα σημαντικό τρόπο οικονομικής ενίσχυσης των πανεπιστημίων αλλά και όσων ενδιαφέρονται να πραγματοποιήσουν προπτυχιακές ή μεταπτυχιακές σπουδές και αδυνατούν λόγω της οικονομικής τους κατάστασης. Συνήθως για την απονομή κληροδοτήματος παίζει ρόλο ο τόπος καταγωγής, ή γέννησης των σπουδαστών. Συνήθως είναι τόποι από όπου κατάγεται, γεννήθηκε ή εργάστηκε ο κληροδότης και με τον τρόπο αυτό επιθυμεί να ενισχύσει σπουδαστές στους συγκεκριμένους τόπους. Δεν αποκλείεται, όμως, όταν δεν υπάρχει υποψήφιος από τη συγκεκριμένη περιοχή, να επιλεγεί άλλος από διαφορετική. Ωστόσο, η «ξενάγηση» των ενδιαφερομένων σε αυτόν τον τομέα δεν είναι εύκολη, καθώς δεν είναι απολύτως περιγεγραμμένα όλα τα κληροδοτήματα και οι παροχές υποτροφιών από έναν φορέα. Σήμερα, παρατηρείται μια σύγχυση σε σχέση με τα κληροδοτήματα που διαχειρίζεται το κάθε πανεπιστήμιο, τα κληροδοτήματα που διαχειρίζεται το ΥΠΕΠΘ και εκείνα που διαχειρίζεται το Υπουργείο Οικονομικών. Δυστυχώς δεν υπάρχει μια ενιαία λίστα κληροδοτημάτων ενώ και οι υπάρχουσες λίστες δεν είναι πλήρως ανανεωμένες (<http://www.asfaleieskanelakis.gr/news/4087>).

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του Αριστοτέλειο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης το οποίο διαθέτει πληθώρα κληροδοτημάτων, ακίνητα που βρίσκονται στην πόλη λειτουργίας του και στις γύρω πόλεις και είναι από ολόκληρες πολυκατοικίες έως και μεγάλα αγροκτήματα. Ωστόσο, η

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

αξιοποίηση της παραπάνω περιουσίας παραμένει αδύνατη με βάση το ισχύον νομικό πλαίσιο. Όλα αυτά έχουν συχνά ως αποτέλεσμα να μένουν ανενεργά ολόκληρα ακίνητα, που θα μπορούσαν να προσφέρουν μεγάλους πόρους επιβίωσης στο Ίδρυμα. Οι όροι του διαθέτη δεν μπορούν να αλλάξουν, ακόμη και αν πχ. δεν υπάρχουν φοιτητές για να επωφεληθούν των υποτροφιών και των άλλων ευεργετημάτων, που ορίζει το κάθε κληροδότημα. Ένα ακόμη παράδειγμα αποτελεί το Μετσόβιο Πολυτεχνείο το οποίο ιδρύθηκε από τα κληροδοτήματα των οικογενειών Αβέρωφ και Τσιτσα και στη συντριπτική τους πλειονότητα τα κληροδοτήματα δίδονται για υποτροφίες, σύμφωνα με τους όρους της διαθήκης των διαθετών του (<http://www.asfaleieskanelakis.gr/news/4087>).

Για την παραπάνω κατάσταση οφείλεται σε μεγάλο βαθμό το αναχρονιστικό πλαίσιο που διέπει την διαχείριση των δωρεών προς τα πανεπιστημιακά ιδρύματα. Η αξιοποίηση των κληροδοτημάτων των Πανεπιστημίων ορίζεται από τον αναχρονιστικό νόμο του 1939, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων εκατομμυρίων ευρώ και την απαξίωση των ακινήτων τους (<http://www.asfaleieskanelakis.gr/news/4087>).

Στην παραπάνω κατάσταση φιλοδοξούν να βάλουν τάξη τα Υπουργεία Παιδείας και Οικονομικών. Στόχος τους είναι ο εκσυγχρονισμός του υφιστάμενου πλαισίου και η αξιοποίηση των δωρεών προς όφελος των πανεπιστημίων. Άλλωστε στον πρόσφατο νόμο για τις αλλαγές στη Τριτοβάθμια Εκπαίδευση που ψηφίστηκε από το Ελληνικό κοινοβούλιο προβλέπεται η αξιοποίηση των κληροδοτημάτων όχι μόνο για την ενίσχυση υποψηφίων αλλά και για την ίδρυση πανεπιστημιακών εδρών και ερευνητικών κέντρων από τα ίδια τα πανεπιστήμια (<http://www.asfaleieskanelakis.gr/news/4087>).

Παράλληλα το τελευταίο διάστημα, ξεκίνησε στην Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής, η συζήτηση επί του προσχεδίου νόμου του υπουργείου Οικονομικών «Περιουσίες υπέρ κοινωφελών σκοπών, υπέρ του Δημοσίου και σχολάζουσες κληρονομίες» που στόχο έχει την αναβάθμιση του υφιστάμενου Κώδικας

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Εθνικών Κληροδοτημάτων και των λοιπών διατάξεων περί σχολαζουσών κληρονομιών (<http://www.asfaleieskanelakis.gr/news/4087>).

Βασικός στόχος του νομοσχεδίου είναι

- Η δημιουργία Μητρώου Κοινωφελών Περιουσιών και Μητρώου Σχολαζουσών Κληρονομιών ώστε να αποτυπωθεί επακριβώς η περιουσιακή κατάσταση για κάθε μια από τις παραπάνω κατηγορίες σε ολόκληρη τη χώρα.
- Η επιτάχυνση της αναγνώρισης του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου επί των σχολαζουσών κληρονομιών και η ταχεία καταγραφή τους.
- Υπέρβαση των υφιστάμενων προβλημάτων που παρατηρούνται α) στην ενημέρωση των υπηρεσιών για την ύπαρξη των σχολαζουσών κληρονομιών, β) στον ορισμό κηδεμόνων, γ) στην εκδίκαση για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων του Δημοσίου.
- Με τις ανωτέρω παρεμβάσεις ενδεχομένως να καταστεί για πρώτη φορά μια ενιαία λίστα των διαθέσιμων κληροδοτημάτων προκειμένου να επιταχυνθεί η αξιοποίησή τους από τα Πανεπιστήμια αλλά και τον κάθε ενδιαφερόμενο. Η ηγεσία του υπουργείου Οικονομικών εκτιμά ότι θα μπορέσει να αξιοποιήσει προς όφελος του Δημοσίου περιουσιακά στοιχεία που παραμένουν για δεκαετίες αναξιοποίητα.

4.9. ΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΞΑΝΑΣΩΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Εκτακτο σχέδιο αξιοποίησης εθνικών κληροδοτημάτων αξίας 10 δισ. ευρώ ενεργοποιεί η κυβέρνηση προκειμένου να πείσει την τρόικα ότι το πρόγραμμα άντλησης 50 δισ. ευρώ μέσω πώλησης και αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας είναι πλήρως εφικτό.

Εθνικοί ευεργέτες και ευπατρίδες άλλων εποχών έχουν κληροδοτήσει στο ελληνικό κράτος 11.000 δωρεές αξίας 10 δισ. ευρώ.

Για να υλοποιήσει η Πολιτεία προγράμματα αξιοποίησης των κληροδοτημάτων θεσμοθετεί μανέα σύμπραξη ανάμεσα στο κεντρικό κράτος και τις

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

αποκεντρωμένες διοικήσεις. Παράλληλα, η εισαγωγή του θεσμού της «επιφανείας» από τον υπουργό Επικρατείας Χάρη Παμπούκη θεωρείται από κορυφαίους νομικούς όπως ο κ. Στράτης Στρατήγης αποφασιστικό βήμα για τη δυναμική αξιοποίηση των κληροδοτημάτων (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Οι προαναφερόμενες πρωτοβουλίες αναμένεται να «ξυπνήσουν» από τη μακρά «οικονομική νάρκη» κληροδοτήματα ανεκτίμητης αξίας, όπως τα λεγόμενα Ηπειρωτικά κληροδοτήματα ή χιλιάδες στρέμματα σε νησιά όπως οι Σπέτσες. Παράλληλα, μείζων στόχος είναι να δοθεί τέλος σε ένα γκρίζο καθεστώς διαχείρισης για τις σχολάζουσες κληρονομίες, των οποίων η αξία ανέρχεται στα 4 δισ. Ευρώ (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Τα εθνικά κληροδοτήματα αφορούν περιουσίες εθνικών ευεργετών, ενώ οι σχολάζουσες κληρονομίες είναι εκείνες που δεν έχουν γίνει αποδεκτές ή δεν έχουν βρεθεί οι κληρονόμοι τους. Οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει το υπουργείο Οικονομικών για την αξιοποίηση αυτής της περιουσίας των 10 δισ. ευρώ κινούνται προς τρεις κατευθύνσεις (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Πρώτον, προωθούνται η πλήρης καταγραφή του σκοπού όλων των κληροδοτημάτων και η λεπτομερής αποτύπωση της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Δεύτερον, προγραμματίζεται η αλλαγή του πλαισίου διαχείρισης και εποπτείας των εθνικών κληροδοτημάτων και των σχολαζουσών κληρονομιών. Έτσι, εξετάζεται η σύσταση γενικής γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας και Κληροδοτημάτων στο υπουργείο Οικονομικών, το έργο της οποίας θα

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ελέγχεται και από τη Βουλή, καιεπτά γενικών διευθύνσεων στις αποκεντρωμένες διοικήσεις (πρώην κρατικές περιφέρειες), με δύο υποδιευθύνσεις, αρμόδιες η πρώτη για τη δημόσια περιουσία και η δεύτερη για τα κληροδοτήματα (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Τρίτον και σημαντικότερο, διαμορφώνονται οι κατάλληλες ρυθμίσεις που αφορούν τη νομοθετική κατοχύρωση του ρόλου του κράτους στην αξιοποίηση των περιουσιών αυτών, ακόμη και όταν δεν έχει αναγνωριστεί το κληρονομικό δικαίωμα του Δημοσίου (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Ειδική επιτροπή του υπουργείου Οικονομικών έχει καταρτίσει τις παρεμβάσεις που απαιτούνται, προκειμένου να αξιοποιηθούν 11.000 δωρεές. Εξαυτών, περίπου 2.500 είναι ιδρύματα και κληροδοτήματα, 3.000 σχολάζουσες κληρονομίες και 5.500 περιουσίες είναι υπό εκκαθάριση (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Μόνο οι περιουσίες που αφήνονται για κοινωφελείς σκοπούς είναι αξίας από 200.000 ευρώ και φθάνουν σε πολλά εκατομμύρια ευρώ. Η εκμετάλλευση των εθνικών κληροδοτημάτων και των σχολαζουσών κληρονομιών νομοθεσιαστικά συνεπάγεται την αλλαγή ενός παρωχημένου νομοθετικού πλαισίου 72 ετών (διαμορφώθηκε από τις δικτατορίες Πάγκαλου, Μεταξά και Παπαδόπουλου).

Ειδική επιτροπή έχει καταρτίσει τις παρεμβάσεις που απαιτούνται, για να αξιοποιηθούν 11.000 δωρεές (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Ξεπερνώνται πολλά εμπόδια με τον «θεσμό της επιφανείας»

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Η ΕΠΑΝΕΙΣΑΓΩΓΗ του «θεσμού της επιφανείας» από τον υπουργό Επικρατείας Χάρη Παμπούκη, όπως θέλουν οι πληροφορίες, αναμένεται να οδηγήσει στην υπέρβαση πολλών νομοθετικών εμποδίων. Ο θεσμός αυτός που προϋπήρχε στο Ελληνικό Δίκαιο πριν από το 1946 δίνει τη δυνατότητα σύστασης εμπράγματος δικαιώματος σε γη που ανήκει σε κάποιον άλλον. Στην περίπτωση των εθνικών κληροδοτημάτων θα διασφαλίσει εσαεί την κυριότητα της γης από το Δημόσιο (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Ετσι, για παράδειγμα, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί η περιουσία του Ιδρύματος της Αναργυρείου και Κοργιαλενείου Σχολής, στο οποίο ανήκουν χιλιάδες στρέμματα γης στις Σπέτσες. Μιλώντας στα «ΝΕΑ» ο έγκριτος νομικός Στράτης Στρατήγης, εκ των συντακτών του σχετικού νομοσχεδίου, δήλωσε πως η επαναφορά του «θεσμού της επιφανείας» θα λύσει σημαντικά ζητήματα ιδιοκτησιών του Δημοσίου. «Με τη δημιουργία δικαιώματος επιφάνειας, ο κύριος του εδάφους συνεχίζει να παραμένει ιδιοκτήτης του, κατά συνέπεια δεν ξεπουλιέται η δημόσια γη», λέει ο κ. Στρατήγης. «Την ίδια στιγμή επιτρέπεται η οικονομική αξιοποίηση εκτάσεων ή ακινήτων που δεν μπορούν σήμερα να εκπονηθούν, όπως και τα κληροδοτήματα υπέρ κοινωφελών σκοπών». ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ. Ο πρώην υπουργός του ΠΑΣΟΚ Γιώργος Φλωρίδης, ο οποίος συμμετείχε στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής που έγιναν προ εβδομάδων με θέμα τα εθνικά κληροδοτήματα, υποστηρίζει πως τα ΑΕΙ της χώρας θα μπορούσαν να λύσουν σημαντικό μέρος του οικονομικού τους προβλήματος αν αξιοποιούσαν τα δικά τους κληροδοτήματα. «Η απόδοση των κληροδοτημάτων για το Μετσόβιο είναι πάνω από 6% και θεωρείται πολύ καλή», δηλώνει στα «ΝΕΑ» (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

«Την ίδια στιγμή το Αριστοτέλειο διαθέτει στη Θεσσαλονίκη 60 ακίνητα ανοίκιαστα», τονίζει χαρακτηριστικά. Ολα αυτά θα διευθετηθούν με συγκεκριμένες θεσμικές αλλαγές (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος,

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

«Τα ΑΕΙ θα έλυναν οικονομικά προβλήματα αν αξιοποιούσαν τα δικά τους κληροδοτήματα»

Τα ίδια αυστηρά χρονοδιαγράμματα

«Είναι μεγάλη πρόκληση να υλοποιηθούν προγράμματα αξιοποίησης των κληροδοτημάτων, ειδικά σε περιόδους που η δημιουργία νέων πηγών εσόδων είναι περισσότερο αναγκαία από ποτέ», δηλώνει στα «Νεα» ο υπουργός οικονομικών (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

«Για τον λόγο αυτόν, η καταγραφή των κληροδοτημάτων ακολουθεί σχεδόν τα ίδια αυστηρά χρονοδιαγράμματα με το πρόγραμμα καταγραφής της συνολικής δημόσιας περιουσίας, ενώ άμεσα θα προχωρήσουμε σε ειδική νομοθετική ρύθμιση, ώστε να είναι δυνατή η υποβοήθηση του έργου των εμπλεκόμενων φορέων στην αξιοποίηση των κληροδοτημάτων, με απόλυτη διαφάνεια και χωρίς να αλλοιώνεται με κανέναν τρόπο ο σκοπός τους» (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο

5.1. ΧΟΡΗΓΙΑ Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙ Η ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΩΡΕΑ

Πολιτιστική Χορηγία, κατά το νέο νόμο (άρθ.1 Ν.3525/2007), νοείται η χρηματοδότηση ή άλλης μορφής οικονομική παροχή σε είδος, σε άυλα αγαθά ή υπηρεσίες από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, για την ενίσχυση συγκεκριμένων πολιτιστικών δραστηριοτήτων ή σκοπών του αποδέκτη της χορηγίας με αντιστάθμισμα την προβολή του κοινωνικού προσώπου και της ευποιίας του χορηγού. Κατά τον Κουτούπη «χορηγία κοινωνική-πολιτιστική είναι η χρηματοδότηση και στήριξη κρατικών και μη κερδοσκοπικών οργανισμών ή/και δραστηριοτήτων πολιτιστικού περιεχομένου, από ιδιωτικές επιχειρήσεις, εφ' όσον εμπεριέχει μεταφορά πόρων από τον ιδιωτικό στον δημόσιο-κοινωνικό τομέα και με αποκλειστικό αντιστάθμισμα των χορηγών, την πίστωσή τους από την κοινωνία με την ευποιία τους». Η κοινωνική διάσταση της χορηγίας είναι αυτή που τονίζεται σε αυτόν τον ορισμό. Σύμφωνα, δηλαδή, με τον Θ. Κουτούπη, το μοναδικό όφελος ενός επιχειρηματία από την ανάμειξή του σε μια χορηγική συνεργασία είναι η πίστωσή του με κοινωνική ευποιία, δηλαδή η ηθική επιβράβευση που απορρέει από αυτήν τη γενναιόδωρη πράξη του. Με την έννοια της κοινωνικής ευποιίας δηλώνεται η ενεργός, θετική και αφιλοκερδής συμβολή κάθε σύγχρονης επιχείρησης στην ανάπτυξη της κοινωνίας στην οποία εντάσσεται, αφού μέσω αυτής η εταιρεία βελτιώνει και προωθεί την εικόνα της ως χρήσιμου κοινωνικού στοιχείου και συμπληρώνει την καλή «εταιρική» της εικόνα. Η εμπορική χορηγία (sponsoring) αφορά σε χρηματοδότηση με αντιπαροχή προβολής-διαφήμισης (Κουτούπης Θ.: 2005:28) και εδώ απουσιάζει ο απώτερος σκοπός αναγνώρισης-εκτίμησης του χορηγού από την κοινωνία και τους πολίτες(κοινωνική ευποιία). Σ' αυτήν την έννοια της χορηγίας συντείνει και ο ορισμός του S. Sleight του 1989 (στο Γλύτση et al.:2002:107) κατά τον οποίο «χορηγία είναι μια πράξη επιχειρηματικού χαρακτήρα ανάμεσα σε κάποιον που παρέχει οικονομική υποστήριξη, αγαθά ή υπηρεσίες προς έναν καλλιτέχνη, μια καλλιτεχνική διοργάνωση ή έναν καλλιτεχνικό οργανισμό, με

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

αντάλλαγμα δικαιώματα ή σχέσεις, με σκοπό την άντληση επιχειρηματικών ωφελημάτων». Φαίνεται λοιπόν, πως η έννοια του ανταλλάγματος υπάρχει σχεδόν πάντοτε πίσω από κάθε χορηγική πράξη, είτε δηλώνεται συγκαλυμμένα είτε ευθαρσώς. Κατά την Σινανιώτη επίσης, ορίζεται ότι το *sponsoring* δεν αποτελεί απλώς χορηγία, όπως είναι η δωρεοδοτική (χαριστική). Είναι μορφή οικονομικής συναλλαγής (οικονομικό σύμφωνο), από την οποία προκύπτουν οφέλη και για τις δύο αντισυμβαλλόμενες πλευρές. Από τη μία πλευρά ο χορηγούμενος με την οικονομική χρηματοδότηση επιτυγχάνει πιο εύκολα τους στόχους του, από την άλλη ο χορηγός, μέσα από την διαχείριση των προσφερόμενων οικονομικών πόρων εξασφαλίζει την προβολή του» (ΣινανιώτηΑρ.: 2002:18). Ενώ ο Χελιδόνης αναφέρει ότι η ανταποδοτική χορηγία στα ελληνικά συνιστά την περίφραση του *sponsoring*. (Χελιδόνης: 1997:568)Τέτοιου τύπου χορηγίες μπορεί να είναι η εταιρική συνδρομή κατά την οποία ο χορηγός παρέχει στον χορηγούμενο ένα συγκεκριμένο ποσό χρημάτων ετησίως, εξασφαλίζοντας ως αντάλλαγμα ένα σταθερό πακέτο απολαβών, η εθελοντική εργασία των υπαλλήλων του χορηγού ή η χορηγία σε είδος (προϊόντα, υπηρεσίες, επαγγελματική συμβουλή) με αντάλλαγμα επιχειρησιακά οφέλη. (Γλύτση etal.:2002:108)«Η χορηγία (*sponsoring*) είναι σύμβαση, με την οποία μια επιχείρηση (χορηγός)παρέχει αντάλλαγμα σε οργανωτή καλλιτεχνικού ή αθλητικού έργου ή στους ίδιους του συμμετέχοντες και αυτοί αναλαμβάνουν την υποχρέωση να χρησιμοποιούν το σήμα, την επωνυμία, το διακριτικό τίτλο του χορηγού στη συγκεκριμένη εκδήλωση» (Λιακόπουλος: 1998:200). Η χορηγική σύμβαση αναφέρει ρητά και λεπτομερώς τις παροχές του χορηγού ή του χρηματοδότη. Ρητά επίσης αναφέρονται και τα αντισταθμίσιμα από τις παροχές αυτές αλλά και οι όποιες ενέργειες υπόσχεται και δεσμεύεται ο αποδέκτης της χορηγίας να πραγματοποιήσει προς όφελος του χρηματοδότη. Η ελάχιστη υποχρέωση αντιπαροχής των αποδεκτών χορηγίας προς τους χορηγούς, συνίσταται πρωτίστως στην αναγραφή των τελευταίων στα προγράμματα, τις αφίσες, τα διαφημιστικά φυλλάδια, στα περίπτερα πώλησης εισιτηρίων της χρηματοδοτούμενης διοργάνωσης, ενώ συχνά οι αποδέκτες χορηγίας, εξασφαλίζουν και επιπλέον προωθητικές ενέργειες οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στις συμβάσεις, όμως είναι αυτές που δημιουργούν

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

εμπιστοσύνη στο χορηγό και προσδίδουν αξιοπιστία στον αποδέκτη» (Σινανιώτη Αρ.:2002:55,56). Όμως, θα παρατηρήσουμε ότι ενώ η χορηγία είναι μια επαγγελματική συναλλαγή που στηρίζεται στην αρχή της αμοιβαίας ανταποδοτικότητας, ακόμα και στις εμπορικές χορηγίες ενυπάρχει από πλευράς χορηγών και ο σκοπός της συμμετοχής και ενίσχυσης του πολιτισμού και των λοιπών εκφάνσεων της κοινωνίας και ότι σαφώς απασχολεί και ενδιαφέρει τις εμπλεκόμενες εταιρείες η ενίσχυση της εικόνας τους με τη συμμετοχή τους σε δράσεις αξιόλογες. Ένας ορισμός, τέλος, που αποκρυσταλλώνει τόσο την κοινωνική όσο και την εμπορική πτυχή του θεσμού της χορηγίας είναι αυτός που διατυπώθηκε από την Association for Business Sponsorship for the Arts (ABSA) το 1997 ως συμπλήρωμα στον προηγούμενο του 1990 κατά τον οποίο, «χορηγία των τεχνών είναι η καταβολή χρημάτων από μία επιχείρηση σε έναν καλλιτεχνικό οργανισμό, με σκοπό την προβολή του ονόματος, των προϊόντων ή των αντίστοιχων υπηρεσιών της επιχείρησης. Η χορηγία αποτελεί μέρος των κονδυλίων που μια επιχείρηση καταβάλλει για την προβολή της και συχνά πηγάζει από την αίσθηση κοινωνικής ευθύνης αυτής της επιχείρησης». (Γλύτση et al.:2002:109) Ο όρος της πολιτιστικής χορηγίας, επειδή εμπεριέχει τόσο εκταμίευση χρημάτων όσο και συνεπακόλουθη προβολή του χορηγού, μπορεί να προκαλέσει σύγχυση και να συνδεθεί με παρεμφερείς όρους όπως η δωρεά, η επιχορήγηση, η διαφήμιση και η προώθηση πωλήσεων. Σε όλες τις παραπάνω έννοιες, αν και πραγματοποιείται εκταμίευση χρημάτων, συναντώνται διαφοροποιήσεις ως προς τις προθέσεις και τους σκοπούς των χρηματοδοτών. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά στην έννοια της δωρεάς, παρατηρούμε ότι ενώ ενυπάρχει ο στόχος της κοινωνικής ευπλοίας από το χρηματοδότη και παράλληλα υπάρχει εκταμίευση από τον ιδιωτικό στο δημόσιο τομέα, όμως σε αυτήν την περίπτωση δεν ακολουθείται από οποιοδήποτε αντιστάθμισμα η προηγούμενη εκταμίευση, πρόκειται δηλαδή για μία χαριστική δικαιοπραξία. Άλλωστε, το άρθρο 2 του Ν. 3525/2007 μας δίνει για την δωρεά τις παρακάτω πληροφορίες: «η δωρεά αποτελεί παροχή στον δωρεοδόχο ενός περιουσιακού αντικειμένου χωρίς οποιοδήποτε αντάλλαγμα ή αντιστάθμισμα». Οι δωρεές ενδέχεται να είναι χρηματικές ή σε είδος και είναι ένας τρόπος να εκδηλωθεί συμπάρασταση προς το έργο ενός

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

πολιτιστικού οργανισμού συμβάλλοντας στην ομαλή οικονομική του λειτουργία, στην χρηματοδότηση συγκεκριμένων προγραμμάτων και δραστηριοτήτων επιστημονικών τμημάτων, στην αγορά ή τον επαναπατρισμό έργων τέχνης, στην επιδότηση οικοδομικών έργων, στην αποκατάσταση υπάρχοντων μουσειακών ακινήτων έως την πλήρη χρηματοδότηση για την απόκτηση κτηριακών συγκροτημάτων, την οργάνωση περιοδικών εκθέσεων, την έκδοση βιβλίων και CD-ROM, την αγορά σημαντικών έργων τέχνης, την πραγματοποίηση εκπαιδευτικών και μορφωτικών προγραμμάτων κ.α.. Η πολιτεία αναγνωρίζει τη σημασία των δωρεών αυτών παρέχοντας ορισμένες φορολογικές απαλλαγές.

(<http://www.benaki.gr/index.asp?lang=gr&id=4040101>)

5.2. Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ

Υπάρχει μια σειρά λόγων που συντρέχουν ώστε μια εταιρεία να επιθυμεί να χορηγήσει μια διοργάνωση .Κύριο μέλημα των εταιρειών είναι να καθιερωθούν στη συνείδηση του κοινού και να περάσουν την αίσθηση ότι είναι παρούσες στα μεγάλα γεγονότα, όχι μόνο ζητώντας, αλλά κυρίως προσφέροντας κοινωνικό έργο. Οι επιχειρήσεις συχνά αποφασίζουν να εφαρμόσουν πολιτικές εταιρικής κοινωνικής ευθύνης προκειμένου να τοποθετούνται πλεονεκτικότερα στην αγορά και να αναπτύσσουν πολιτικές και κοινωνικές σχέσεις. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι επιχειρήσεις και οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών με μεγαλύτερη προθυμία γίνονται χορηγοί, σε σχέση με αυτές που παράγουν προϊόντα. Επίσης οι εταιρείες με δραστηριότητες αμφιλεγόμενης ή και αρνητικής επίδρασης στο περιβάλλον επιλέγουν αυτόν τον τρόπο για να αντισταθμίσουν την κακή κοινωνική τους εικόνα. (Γλύτση etal.:2002:140-141) Πέραν αυτού, οι χορηγοί, επί ανταλλαγμάτων, σκοπεύουν επίσης να αποκτήσουν πρόσβαση σε μερίδα κοινού και καταναλωτών, να συνδεθεί το brand name τους με κάποιες αξίες, αρχές κ.λπ., να αυξηθούν οι πωλήσεις, να κάνουν ευρύτερα γνωστό ένα συγκεκριμένο προϊόν, να ενισχύσουν συγκεκριμένη πλευρά του προσώπου της εταιρείας, που είτε πλήττεται, είτε χρήζει ενίσχυσης και να ενδυναμώσουν την πολιτική τους στην

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

πλευρά αυτή, να ενισχύσουν το κύρος και την αξιοπιστία τους, να βελτιώσουν τις σχέσεις της εταιρείας με τους υπαλλήλους της, να παράγουν ευχάριστη και ψυχαγωγική φιλοξενία στους πελάτες, να ενισχύσουν τους δεσμούς της εταιρείας με την κοινότητα κ.ά. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι τα ποσά που δίνονται σε χορηγίες είναι υψηλά μόνο όταν αφορούν δημοφιλείς εκδηλώσεις ή εκδηλώσεις κύρους καθώς και, στην ελληνική πρακτική, φαίνεται να προτιμούνται οι καθιερωμένες μορφές τέχνης και οι δράσεις που σχετίζονται με την εθνική μας κληρονομιά. (Γλύτση et al.:2002:140-141) Από την άλλη πλευρά, η χορηγία ως θεσμός αποτελεί για τους πολιτιστικούς οργανισμούς μια πρόσθετη πηγή εσόδων, πιο ευέλικτη από τη δημόσια επιχορήγηση. Παράλληλα, όπως αναφέρει και η Σκαλτσά Μ. (1999, σελ.88), οι χορηγίες δίνουν ώθηση στους οργανισμούς να δουν τον επισκέπτη ως πελάτη, να βελτιώσουν σημαντικά τις παραδοσιακές λειτουργίες τους και να προσεγγίσουν νέους στόχους και νέες τακτικές και πρακτικές προσέλευσης κοινού. Το γεγονός ότι η υλοποίηση και ο σχεδιασμός ενός χορηγικού πλάνου απαιτεί από τη μεριά του αναζητητή χορηγών τον προηγούμενο καθορισμό οράματος και αξιών, τη θέση σαφών στόχων, την παρουσίαση σοβαρής πολιτισμικής δράσης, ακολουθώντας συγκεκριμένες δομές οργάνωσης και λειτουργίας, αναγκάζει τους οργανισμούς να αναθεωρήσουν τους κανόνες δράσης τους και τις πολιτικές τους, σε δομές πιο ευέλικτες και αποτελεσματικές (Σκαλτσά, 1999: 87-89). Η πολιτιστική χορηγία είναι μια επιπλέον μορφή οικονομικής ενίσχυσης του πολιτισμού και της τέχνης, συμπληρώνει τα κενά που καταλείπει η παραδοσιακή χρηματοδότηση του πολιτισμού από το κράτος και κάνει δυνατή την πραγματοποίηση εκδηλώσεων που αλλιώς δεν θα ήταν δυνατόν να πραγματοποιηθούν. Διευρύνει τον κύκλο των επαφών και των εισροών των οργανισμών οι οποίοι παράγουν παιδευτικό έργο και παράλληλα αυξάνουν την εισροή εσόδων τους. Οι χορηγίες από μεγάλες επιχειρήσεις ενδέχεται να συμβάλλουν και στη διάσωση και διαφύλαξη σημαντικών πολιτιστικών μνημείων. Αυξάνει την επικοινωνιακή απήχηση του χορηγούμενου οργανισμού στο ευρύ κοινό και πολλές φορές η στήριξη στην τέχνη και τον πολιτισμό συνδυάζεται με την αστική αναζωογόνηση. Για τους πολιτιστικούς οργανισμούς η χορηγία αποτελεί ένα δυναμικό μέσο προβολής και προώθησης των πολιτιστικών

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

αγαθών στην κοινωνία των πληροφοριών και της γνώσης. Συχνά αποκτούν μεγαλύτερη δημοσιότητα και προβολή στα ΜΜΕ, εξ' αιτίας των επικοινωνιακών ενεργειών από την πλευρά των χορηγών. Η χορηγία ως θεσμός, διευκολύνει την απόκτηση εμπειρίας και γνώσης στη χρηματοδότηση μέσα από την εισαγωγή κριτηρίων ελέγχου της απόδοσης. Παράλληλα, η υιοθέτηση μεθόδων και πρακτικών του ιδιωτικού τομέα οδηγούν στην προώθηση του πολιτισμού τόσο για τον πολιτιστικό οργανισμό όσο και για το κράτος. Ισχυρό κίνητρο και επιχείρημα για την εξεύρεση χορηγών αποτελούν η δύναμη, η αξιοπιστία και το γόητρο του φορέα που αναζητά χορηγό, αλλά και η δυναμική, η έγκυρη διοργάνωση και η σημαντική παρουσία του προτεινόμενου για επιχορήγηση γεγονότος. Ωστόσο οι προσωπικές επαφές και γνωριμίες, δύνανται να βοηθήσουν ώστε η ανεύρεση χορηγού να καταστεί μια πιο εύκολα προσπελάσιμη διαδικασία .Η δυσκολία στην επικοινωνία και τη συνεργασία, δεν καθορίζουν την πιθανότητα έναρξης μιας χορηγικής συνεργασίας, αποτελούν όμως καθοριστικότατο παράγοντα για την εδραίωση και επέκταση της χορηγικής σχέσης χρηματοδότη και χρηματοδοτούμενου. Έτσι, η συνεργασία, του ενδιαφερόμενου να χορηγηθεί, με μια αξιόλογη, ισχυρή και με κύρος διαφημιστική εταιρεία, μπορεί να αποδώσει πολύ θετικά αποτελέσματα, ως προς την εύρεση σπουδαίων και οικονομικά ισχυρών χορηγών. Παρέχεται δηλ. η δυνατότητα στον αναζητητή χορηγίων, της επαφής με υποψήφιος χορηγούς εταιρείες, που σε διαφορετική περίπτωση θα ήταν αδύνατη ή εξαιρετικά δύσκολη (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

5.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΧΟΡΗΓΙΑ

Με τη νομοθετική παρέμβαση για την υποχρέωση χορηγίας, οι πρόγονοί μας αναδείκνυαν τη σημασία της οικονομικής – κυρίως - συνδρομής αναλογικά με τη δυνατότητα γι' αυτήν των εύπορων συμπολιτών τους, έτσι ώστε οι άποροι να μπορούν να απολαμβάνουν τα αγαθά της ευημερούσας κοινωνίας χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς εκπορευόμενους από την άνιση κατανομή του πλούτου στο κοινωνικό σύνολο. Η χορηγία -το sponsoring- επινοήθηκε από τους Έλληνες και εξελίχθηκε κυρίως στην Ευρώπη για να καλύψει την ανάγκη

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

επίτευξης συμφωνιών για χάρη του κοινωνικού συνόλου. Ο θεσμός της χορηγίας σήμερα, στη κοινωνία των κοινωνικών, πολιτικών, και οικονομικών αντιθέσεων και ανακατατάξεων αποκτά πολύπλευρη σημασία. Η υποστήριξη των τεχνών από τον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας πρέπει να έχει τον χαρακτήρα της συμπληρωματικής και όχι αποκλειστικής ενίσχυσης καθώς με αυτόν τον τρόπο διατηρούνται οι ευαίσθητες ισορροπίες μεταξύ χορηγών και χορηγούμενων και αξιοποιούνται τα απορρέοντα οφέλη. Στις σημαντικότερες θετικές επιπτώσεις της χορηγίας περιλαμβάνονται το άνοιγμα των πολιτιστικών οργανισμών προς το ευρύ κοινό και η βελτίωση της λειτουργίας τους, ενώ στις αρνητικές η μη ισομερής ανάπτυξη όλων των μορφών και προϊόντων τέχνης και η παραμέληση από τους πολιτιστικούς οργανισμούς πολλών από τις αξίες που είναι αναγκαίες για την επίτευξη της δημόσιας αποστολής τους. Η μεγάλη ανάμειξη των χρηματοδοτών εταιρειών στη διοργάνωση μιας πολιτιστικής διοργάνωσης γεννά φόβους για τον κίνδυνο εμπορευματοποίησης, στη συνείδηση του απλού καταναλωτή τέχνης. Γι' αυτό θα πρέπει να διαφυλάσσεται η χρυσή ισορροπία ώστε με πρακτικές, ενέργειες και συμφωνίες να «μην θίγεται καίρια η ακεραιότητα του ίδιου του πολιτιστικού εγχειρήματος» (Λαμπράκης Χρ. στον Κουτούπη Θ.:2005:11) αλλά και του διοργανωτή αυτού. Στην Ελλάδα, ο χορηγικός θεσμός δεν έχει εξαντλήσει ακόμη όλα τα περιθώρια ανάπτυξής του. Μια πιθανή εξήγηση, δεν είναι τόσο ο φόβος της χειραγώγησης από τους χορηγούς, όσο η σύνδεση από τη διοργανώτρια αρχή της δυνατότητας διοργάνωσης ενός πολιτισμικού γεγονότος από την έγκριση κρατικής επιχορήγησης. Η συγκεκριμένη νοοτροπία οδήγησε τους διοργανωτές σε χρεοκοπία ή στην σταδιακή μείωση της πολιτιστικής τους δράσης, χωρίς την παράλληλη και οργανωμένη ανάπτυξη χορηγικής πολιτικής (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

5.4. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΗΜΕΡΑ

Ο ευεργετισμός αποτέλεσε ένα φαινόμενο που αναμφίβολα επηρέασε τη διαμόρφωση πολλών πτυχών του νέου ελληνικού κόσμου. Η παρουσία του

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

από τα προεπαναστατικά χρόνια μέχρι τις πρώτες δεκαετίες του εικοστού αιώνα αναδεικνύει όχι μόνο τη διάρκειά του, αλλά και τις διαφοροποιήσεις του ίδιου του φαινομένου και της νοοτροπίας των ευεργετών (Financial_endowment).

Πέρα από την ορατή και αναμφισβήτητη συμβολή του ευεργετισμού σε διάφορους τομείς της κοινωνικής και οικονομικής ζωής, η παρουσία και η δράση των ευεργετών επηρέασε σημαντικά τις αντιλήψεις της κοινωνίας για τον ρόλο του κράτους, για τη διασύνδεση κράτους και ατόμου, οικονομίας και πολιτικής, για τη διαμόρφωση, εντέλει, ποικίλων κοινωνικών προτύπων. Παρά την πολυδιάστατη φύση του και την αναμφισβήτητη συμβολή του στη νεοελληνική ιστορία (Financial_endowment).

Ο σύγχρονος θεσμός της χορηγίας εξελίχθηκε κυρίως στην ηπειρωτική Ευρώπη από τους νομικούς και οικονομικούς κύκλους του αγγλοσαξονικού δικαίου σε sponsoring - ο όρος προέρχεται από το λατινικό ρήμα «spondere» που αντιστοιχεί στο ελληνικό ρήμα «σπένδω/σπένδωσθαι» και σημαίνει «τελώ σπονδός μετά τινός», συνθηκολογώ, έρχομαι σε συμφωνία. Δηλαδή, η χορηγία - το sponsoring - επινοήθηκε από τους Έλληνες και εξελίχθηκε κυρίως στην Ευρώπη για να καλύψει την ανάγκη επίτευξης συμφωνιών για χάρη του κοινωνικού συνόλου (Financial_endowment).

Ίσως, για αυτόν κυρίως το λόγο η χορηγία να έχει ιδιαίτερη σημασία σήμερα στη νεοελληνική κοινωνία που ζούμε των κοινωνικών, πολιτικών, και οικονομικών αντιθέσεων και ανισοροπιών. Σε μια κοινωνία όπου μαστίζεται από τη δυσκολία επίτευξης συμφωνιών μεταξύ κυβερνήτων και κυβερνωμένων, εκλογέων και εκλεγμένων, πολιτικών και κοινωνικών ομάδων με, δήθεν, κεκτημένα δικαιώματα, αλλά στην ουσία με κεκτημένη μυωπική αντίληψη περί τον ρόλο τους στην υπηρεσία του κοινωνικού συνόλου (Financial_endowment).

Το φαινόμενο της ευεργεσίας είναι κατ' εξοχήν ελληνικό. Ετσι τουλάχιστον έχουν ισχυριστεί ιστορικοί όπως ο Πολ Βεν που ανιχνεύει τις ρίζες του ευεργετισμού στην ελληνιστική περίοδο. Ευεργέτες στήριξαν το έθνος όταν έβγαινε μπαρουτοκαπνισμένο από την επανάσταση του '21, έχτισαν σχολεία,

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

νοσοκομεία και ορφανοτροφεία, όπλισαν το κράτος -θωρηκτό Αβέρωφ- σε κρίσιμες στιγμές. Με δικά τους χρήματα αναβίωσαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες το 1896, τρία χρόνια μετά το «Δυστυχώς επτωχεύσαμεν» του Χαρίλαου Τρικούπη. Και, ίσως, σ' αυτό το σημείο, πρέπει να κάνουμε μια πρώτη σκέψη ακολουθώντας την αντίστροφη διαδρομή: από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 αρκετοί ιδιώτες πλούτισαν και λίγα χρόνια αργότερα το κράτος πτώχευσε (Financial_endowment).

Εν έτη 2012, με την Ελλάδα σε κρίσιμη καμπή, σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, σε τελείως διαφορετικό γεωπολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον από τα τέλη του 19ου αιώνα λ. χ., μπορούμε να μιλάμε για εθνικούς ευεργέτες; Υπάρχουν; Και αν ναι, πώς παρεμβαίνουν στον δημόσιο βίο (Financial_endowment).

Ο κοινωνιολόγος Βασίλης Καραποστόλης, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, έχει αναφερθεί σε ιστορικά πρόσωπα που μπόρεσαν παρά τις πικρίες και τις αντιφάσεις τους να γίνουν για τη χώρα τους Δότες. Στο πρόσφατο βιβλίο του «Διχασμός και εξιλέωση. Περί πολιτικής ηθικής των Ελλήνων», παραθέτει παραδείγματα ανθρώπων που έκαναν την υπέρβαση ενάντια σε έναν συχνά αυτοκαταστροφικό λαό, που όπως εύστοχα σημειώνει «ήταν και είναι ακόμη δεμένος πάνω στο άρμα της επιβίωσης και της φιλοκερδίας» Σήμερα, εκφράζει έναν προβληματισμό: «Τη χώρα την ενδιαφέρει να ξέρει αν υπάρχουν ακόμη κάποια διαφορετικά άτομα που δεν συγχέουν το μεγαλείο ενός μαϊκήνα με την εικόνα ενός μεγαλόσχημου» (Financial_endowment).

Για την ιστορικό Μαρία Χριστίνα Χατζηγιάννου, διευθύντρια ερευνών στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, «το πιο ακανθώδες και πολύπλοκο ζήτημα είναι η διαχείριση των εθνικών κληροδοτημάτων του παρελθόντος». «Το ελληνικό κράτος και η οικονομία από τον 19ο αιώνα στην εποχή της παγκόσμιας κρίσης», θα μιλήσει στους ομογενείς για τη δημόσια εικόνα των επιχειρηματιών μέσα από την ευεργεσία, από τους Ζωσιμάδες μέχρι σήμερα. «Χορηγία, ευεργεσία, φιλανθρωπία είναι τρεις έννοιες που αποκτούν διαφορετική σημασία μέσα στα ιστορικά συμφραζόμενα που τις

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

δημιούργησαν», εξηγεί η κ. Χατζηγιάννου. «Η προσφορά υλικής βοήθειας προς όφελος ατόμων, εθνικών και κοινωνικών ομάδων, ή θεσμών του κράτους, αποτέλεσε πράξη ιδιωτικής παρέμβασης στον δημόσιο βίο. Στη νεότερη ελληνική ιστορία (18ος-20ός αιώνας) διακρίνουμε τις ακόλουθες κατηγορίες: εθνική ευεργεσία, κοινωνική φιλανθρωπία, και ιδιωτικές δωρεές και χορηγίες στον τομέα του πολιτισμού, της παιδείας και έρευνας, καθώς και της υγείας. Σήμερα, κατά κύριο λόγο στην Ελλάδα δέχονται χορηγίες η τέχνη και η υγεία, κανείς δεν φτιάχνει πια σχολεία» (Financial_endowment).

«Δεν εξιδανικεύω τους ευεργέτες του παρελθόντος ούτε του παρόντος», μας λέει ο ιστορικός Αντώνης Λιάκος, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. «Η ευεργεσία ήταν ένα είδος συσσώρευσης κοινωνικού κεφαλαίου χωρίς το οποίο δεν μπορούσε κάποιος να κάνει επιχειρήσεις ή πολιτική. Δεν γινόταν για την αγάπη της πατρίδας» (Financial_endowment).

«Οι Αβέρωφ της Αιγύπτου είχαν το διαφημιστικό έργο των στρατευμάτων του Ιμπραήμ όταν εκείνος επενέβη στην Πελοπόννησο. Και εν συνεχεία, έκαναν μεγάλες δωρεές. Είναι λάθος να βλέπουμε τους ευεργέτες με αυτήν την παλιά ρομαντική άποψη. Σήμερα, έχοντας διαβάσει Πιερ Μπουρντιέ και πολλούς άλλους στον 20ό αιώνα βλέπουμε περισσότερο αναλυτικά την στρατηγική της ευεργεσίας ως στρατηγική συσσώρευσης κοινωνικού κεφαλαίου, ως μέσο πρόσβασης σε μια χώρα, στην πολιτική της αλλά και στο φαντασιακό της ακόμη. Υπό αυτήν την έννοια, υπάρχουν και σήμερα ευεργέτες, γνωστά ιδρύματα» (Financial_endowment).

Κι εδώ υπάρχει και μια βασική διαφορά σε σχέση με τους ευεργέτες του παρελθόντος σύμφωνα με τον Αντώνη Λιάκο: «Παλιά οι ευεργέτες είτε έχτιζαν κτίρια, είτε σχολεία, είτε αγόραζαν οπλικά συστήματα όπως το θωρηκτό Αβέρωφ. Τώρα η διαφορά είναι ότι δεν αγοράζουν οπλικά συστήματα αλλά και τείνουν περισσότερο στο να συγκροτήσουν κληροδοτήματα τα οποία διαχειρίζονται οι ίδιοι, σε σχέση με το παρελθόν που σε κάποιο βαθμό έβαζαν συνέταιρο και το κράτος. Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν και ευεργέτες που λένε ότι για να φτιάξουμε εμείς αυτό το έργο θα βάλουμε κάποια ευεργεσία

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

αλλά θέλουμε να βάλει και το κράτος τα 3/4. Έτσι, γίνεται κατά κάποιο τρόπο ένα είδος PSI της ευεργεσίας» (Financial_endowment).

Η κ. Χατζηγιωάννου υπογραμμίζει και άλλη μια εξαιρετικά σημαντική παράμετρο. «Έχει διαλυθεί ο κοινωνικός ιστός, δεν υπάρχει η έννοια της τοπικής πατρίδας αλλά και η έννοια του Σωτήρα. Το άτομο αντιλαμβάνεται διαφορετικά τη θέση του στην κοινωνία. Η ευεργεσία έδινε ταυτότητα στον απόδημο ελληνισμό. Ήταν η γέφυρά του» (Financial_endowment).

Έχει εξαφανιστεί η έννοια της παλιάς ομογένειας. Η νέου τύπου ομογένεια, δεν είναι η διασπορά εκείνη του 19ου αιώνα από τη Νότια Ρωσία ως την Αίγυπτο. Τώρα, ναι μεν υπάρχει ένας οικουμενικός ελληνισμός αλλά έχει πάρα πολύ χαλαρές σχέσεις με το εθνικό κέντρο. Ο Τσακόπουλος π. χ. (Ελληνοαμερικανός μεγιστάνας) επενδύει στις ΗΠΑ δεν επενδύει στην Ελλάδα, γιατί το συμβολικό κεφάλαιο που κερδίζει είναι μέσα από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Είναι μια στρατηγική με λίγα λόγια. Η αυταπάρνηση ήταν ο ρομαντικός μύθος (Financial_endowment).

Δωρεά που θυμίζει παλιά ευεργεσία

Η σημασία ενός εθνικού συμβολικού κεφαλαίου είναι μεγάλη. «Η Τριλογία των Αθηνών» λ.χ., «είναι το πιο φορτισμένο ιστορικά μέρος του ελληνικού χώρου μετά την Ακρόπολη. Δεν είναι μικρό πράγμα αυτό. Ως κίνηση, συμβολικού κεφαλαίου, πρέπει να ερμηνεύεται και η δωρεά του Ιδρύματος Νιάρχου που έχει αναλάβει όλα τα έξοδα (566 εκατ. ευρώ) για τις νέες εγκαταστάσεις της Εθνικής Βιβλιοθήκης και της Εθνικής Λυρικής Σκηνής στο Φαληρικό Δέλτα. Μια δωρεά που θυμίζει τις παλιές ευεργεσίες, ειδικά αν σκεφτεί κανείς ότι μόλις τελειώσουν τα έργα, το Ίδρυμα θα παραδώσει τα κλειδιά και τη διαχείριση, στο κράτος (Financial_endowment).

Επίσης, όπως ανακοινώθηκε πριν από λίγες μέρες, το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, προσφέρει το ποσό των 100 εκατομμυρίων ευρώ για να χρηματοδοτηθούν δράσεις και προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας και υγειονομικής φροντίδας για την άμεση ανακούφιση των ευπαθών ομάδων

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

(νεοάστεγοι, νεόπτωχοι, άνεργοι κ. λπ.) αλλά και στην εκπαίδευση των νεότερων γενεών, ως πρόληψη και επένδυση στο μέλλον της Ελλάδας. Η δωρεά θα εκταμιευθεί εντός μιας τριετίας και θα διοχετευθεί σε Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς για συγκεκριμένα έργα, με αυστηρά κριτήρια και συνεχή επιτήρηση (Financial_endowment).

5.5. Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ

Τα κύρια έσοδα των κληροδοτημάτων είναι από τόκους καταθέσεων και ενοίκια. Ενώ τα κύρια έξοδα των κληροδοτημάτων σύμφωνα με το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό είναι φορολογικά, εργατικά, συντήρησης περιουσίας, μνημοσύνων των διαθετών, ασφαλιστικές εισφορές, γραφικής ύλης και οι δημόσιοι οργανισμοί ύδρευσης και τηλεπικοινωνιών. (Διπλωματική εργασία ανοικτού πανεπιστημίου, Ορθολογική διαχείριση κληροδοτημάτων με χρήση Ε.Γ.Λ.Σ, πληροφορικής και συστημάτων διοίκησης για βέλτιστη κοινωνικοοικονομική απόδοση. Σύρρος Νεκτάριος, Μαστρογιάννης Αναστάσιος, 2011)

5.6. Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ.

Η συνολική αξία της περιουσίας των 11.000 Κοινοφελών Περιουσιών είναι άγνωστη και είναι αδύνατο να υπολογισθεί. Πρέπει όμως να λάβουμε υπόψη ότι:

- α. Οι 115 περιουσίες της Άμεσης Διαχείρισης έχουν περιουσία 41.000.000 ευρώ. Αντιστοιχούν δηλαδή, κατά μέσον όρο, 356.000 ευρώ στην κάθε περιουσία.
- β. Οι περιουσίες που αφήνονται για κοινοφελείς σκοπούς ξεκινούν από 200.000 ευρώ και πάνω και φθάνουν, σε κάποιες περιπτώσεις, σε πολλά εκατομμύρια ευρώ.

Μπορούμε, άρα, σύμφωνα με τους προεκτεθέντες αριθμούς, να προσεγγίσουμε με αναλογική μέθοδο την συνολική αξία των Κοινοφελών

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Περιουσιών σε τουλάχιστον 10 δις ευρώ. Και, μάλιστα, χωρίς να περιλαμβάνεται η περιουσία –κινητή και ακίνητη– των πολύ μεγάλων Κοινωφελών Περιουσιών, την οποία δεν γνωρίζουμε.

5.7. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ

Οι ευεργέτες (αστοί ή μικροαστοί) δρουν σε μια ευρεία γεωγραφική κλίμακα, με ποικιλία οικονομικών δραστηριοτήτων (εμπόριο, ναυτιλία, βιομηχανία, τραπεζικό χρηματιστικό και εφοπλιστικό τομέα, εκμετάλλευση γαιών) αποκτούν δε κοσμοπολίτικη αντίληψη που τους δίνει την ‘πολυτέλεια’ να είναι ανοιχτοί σε νέες ιδέες. Είναι λοιπόν επόμενο να επηρεαστούν από τα ιδεολογικά ευρωπαϊκά ρεύματα του 18ου και 19ου αιώνα (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Οι ευρωπαίοι αστοί, παράλληλα με την έννοια του έθνους προωθούν και αυτήν της παιδείας ως απελευθερωτικής δύναμης των ατόμων και των εθνών, στάση που θα επηρεάσει καθοριστικά τους Έλληνες αστούς. Πράγματι οι εκπρόσωποι της ανερχόμενης ελληνικής εμπορικής τάξης, κάτω από επίδραση του Ευρωπαϊκού Διαφωτισμού θα αποτελέσουν τους φορείς του Νεοελληνικού Διαφωτισμού και θα καταβάλλουν σημαντικές προσπάθειες για το φωτισμό του γένους χρηματοδοτώντας υποτροφίες, ίδρυση σχολείων και έκδοση βιβλίων. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι Έλληνες αστοί της διασποράς απαξιώνουν τους ανθρώπους χωρίς σπουδές καθώς επίσης και το ότι η μόρφωση αποτελεί μια βασική προϋπόθεση για την εκλογή στα διοικητικά όργανα της κοινότητας στην Οθωμανική Αυτοκρατορία του 19ου αιώνα (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Η πρόσληψη αυτών των απόψεων στον ελλαδικό χώρο δηλώνεται με τη χαρακτηριστική φράση του Κοσμά του Αιτωλού: «γκρεμίστε εκκλησίες και φτιάξτε σχολεία», φράση που αντανακλά το περιεχόμενο της προτροπής του Κοραή «δράξασθε παιδείας». Η εκπαίδευση θα αποτελέσει το εργαλείο για

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

την προώθηση του βασικού στόχου των εκπροσώπων του Νεοελληνικού Διαφωτισμού, δηλαδή τη συγκρότηση ιστορικής συνείδησης και κατ' επέκταση την εθνική απελευθέρωση (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Στην προοπτική αυτή θα υποχωρήσει ο θρησκευτικός χαρακτήρας του ευεργετισμού εμπρός στον εκπαιδευτικό (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Η ευεργεσία λοιπόν πέρα από τις συναισθηματικές – ψυχικές ανάγκες των ευεργετών έρχεται να καλύψει τις ανάγκες κοινωνικής αναγνώρισης, ανάγκες οικονομικής και κοινωνικής επικράτησης σε μια ελεύθερη πατρίδα, πολιτικής συγκρότησης του ελληνισμού καθώς και μορφωτικές ανάγκες των Ελλήνων. Άνθρωποι των γραμμάτων ή μη, οι ευεργέτες τοποθετούν την παιδεία σε υψηλή θέση στην κλιμακα αξιών τους. Στο τέλος του 18^{ου} αιώνα των οικοδιδασκάλων θα παίρνουν όλο και περισσότερο τα οργανωμένα σχολεία στις παροικίες συνυφασμένες με την ανάγκη διατήρησης της εθνικής ταυτότητας, τις αυξημένες μορφωτικές ανάγκες των φορέων του συνεχώς αναπτυσσόμενου εμπορίου, αλλά και την πνευματική ανάπτυξη του τέλους του 18ου και αρχών του 19ου Αιώνα καθώς και τη θέσπιση νόμων για υποχρεωτική εκπαίδευση στις χώρες που ζούσαν. Η πνευματική ακτινοβολία των Ελλήνων της διασποράς γίνεται φανερή εκ πρώτης όψεως από την ποικιλία των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων που οι ίδιοι ιδρύουν και συντηρούν σε όλες τις βαθμίδες και μορφές της εκπαίδευσης (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Τα επαγγελματικά επίσης σωματεία, στην πλειονότητα τους σωματεία επιστημών, ο αριθμός ελληνικών εφημερίδων και περιοδικών που εκδίδονται στις παροικίες καθώς και οι πολιτιστικοί σύλλογοι και τα αθλητικά σωματεία που εκδηλώνουν έντονη εκπαιδευτική δραστηριότητα, σηματοδοτούν το υψηλό πολιτιστικό επίπεδο των Ελλήνων (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Σημαντικό ρόλο, αρχικά, στην εκπαιδευτική προσπάθεια τόσο στις παροικίες, όσο και στον ελλαδικό χώρο θα διαδραματίσει η εκκλησία, κυρίως στην

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

περίοδο του θρησκευτικού ουμανισμού, αναλαμβάνοντας σε μεγάλο βαθμό παιδευτικά καθήκοντα ή και χρηματοδότηση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, αν και, όταν η παιδεία θα αποβεί το όργανο αμφισβήτησης της θρησκευτικής κυριαρχίας, η εκκλησία θα σκληρύνει τη στάση της (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Η οικονομική-κοινωνική – πνευματική εμβέλεια αλλά και οι ανάγκες των Ελλήνων αστών που ικανοποιούνται μέσα από την πρακτική του ευεργετισμού σε συνδυασμό με τις ανάγκες και την πολιτική του ελληνικού κράτους καθορίζουν όχι μόνο τους φορείς και το περιεχόμενο της ευεργεσίας αλλά και τη χωροχρονική κατανομή των ευεργετημάτων. Οι ιδιωτικοί οργανισμοί όπως η Φιλόμουσος Εταιρεία και η Φιλανθρωπική Εταιρεία που συστάθηκε στο Ναύπλιο το 1824 είναι αυτοί στους οποίους στηρίζεται η Προσωρινή Διοίκηση στα χρόνια του Αγώνα για να προωθήσει τα θέματα παιδείας, να αναλάβει τις φροντίδες για τη μόρφωση της νέας γενιάς (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Η εκπαιδευτική πολιτική του νεοελληνικού κράτους ξεκινά με χρήματα που έχει συλλέξει ο Ιωάννης Καποδίστριας πριν την κάθοδο του στην Ελλάδα ύστερα από απεγνωσμένες εκκλήσεις του προς τους εύπορους Έλληνες και φιλέλληνες, σε φιλελληνικές Εταιρείες και κοιτάτα. Το κληροδοτήμα που παρέχεται «προς εκπαίδευση νέων εις τα μέλλοντα Ελληνικά Σχολεία» το 1830 είναι αποκαλυπτικό της άποψης που έχουν οι δωρητές για τη θέση της εκπαίδευσης στο νεοσύστατο κράτος (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Αν και στη συνέχεια ο Κυβερνήτης θα μεριμνήσει για εξεύρεση εσωτερικών πόρων αλλά και για την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των κληροδοτημάτων για την παιδεία, ωστόσο το 1831 ο Μιχαήλ Σχινάς στο «Σχέδιον περί των Ελληνικών Σχολείων» θα προτείνει μεταξύ άλλων μέτρων και την έκκληση προς τους πλούσιους Έλληνες και φιλέλληνες και τα φιλελληνικά Κοιτάτα και Εταιρείες προκειμένου να εξευρεθούν πόροι για την παιδεία. Βέβαια, σε όλη τη διάρκεια του 19ου αιώνα - ακόμη και κατά τον 20ο – ο ευργετισμός

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

αποτελεί σημαντικότερη παράμετρο των εκπαιδευτικών πραγμάτων στην Ελλάδα. Έτσι, κατά τη μεταρρυθμιστική προσπάθεια του 1895, η ευεργεσία στην ατομική ή συλλογική της έκφανση θα σταθεί αρωγός στη μέριμνα της πολιτείας για την λειτουργία της προσχολικής αγωγής αλλά και για τη γενίκευση της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, γνώρισμα της «αστικής οπτικής» της εκπαίδευσης (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεά, Φίλοι των Ιωαννίνων και Πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Είναι χαρακτηριστικό ότι η νομοθετική διάταξη αναφορικά με την λειτουργία των πλήρων δημοτικών σχολείων σε όλη την επικράτεια επικαλείται τις ιδιωτικές εισφορές και τα κληροδοτήματα ενώ η σχετική με την ίδρυση νηπιαγωγείων αφορά ιδιώτες που θα λαμβάνουν τη σχετική άδεια από το Υπουργείο Παιδείας (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Η συνεργασία του Ελληνικού Κράτους με τα φιλανθρωπικά σωματεία ουσιαστικά θεσμοθετεί: εκδίδονται διατάγματα σχετικά με την ίδρυση και λειτουργία των φιλανθρωπικών ιδρυμάτων ενώ κάποια από αυτά τίθενται υπό την προστασία της βασιλικής οικογένειας.

Τα σωματεία αυτά με τη δράση τους εμγανίζονται πιο αποτελεσματικά από τους γραφειοκρατικούς και οικονομικά ανεπαρκείς κρατικούς. Με τους εράνους και τις συνδρομές των πλουσίων Ελλήνων, των εγκατεστημένων στο Ελληνικό Κράτος και κυρίως αυτών της διασποράς, κατορθώνουν να ασκήσουν μια πιο οργανωμένη και συντονισμένη κοινωνική πολιτική (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Στην ουσία με τη συλλογική φιλανθρωπική δραστηριότητα επιτυγχάνεται μια όσμωση ανάμεσα στις απόψεις και τους στόχους των Ελλήνων αστών του εξωτερικού με τις ανάγκες του Ελληνικού Κράτους έτσι όπως αυτές γίνονται αντιληπτές και φιλτράρονται από την ιδεολογία και τις επιδιώξεις των εγκατεστημένων στην Ελλάδα πλούσιων Ελλήνων. Με άλλα λόγια, η οικονομική διαθεσιμότητα των Ελλήνων της διασποράς ευθυγραμμίζεται με

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

την εθνική υπόθεση (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Η πίεση των διογκούμενων εθνικισμών στα Βαλκάνια, σε συνδυασμό με αυτήν των περιθωριοποιημένων οικονομικά και κοινωνικά ανθρώπων στο πλαίσιο του ελληνικού κράτους, θα εντείνει προς την κατεύθυνση της εκπαίδευσης τις προσπάθειες των δωρητών, των οποίων η οικονομική θέση γίνεται όλο και πιο επισφαλής στις παροικίες. Εκτός από τους καθαρά φιλεκπαιδευτικούς συλλόγους, φιλανθρωπικές αδελφότητες και εταιρίες λογίων θα θέσουν στο επίκεντρο της δράσης τους την κάλυψη εκπαιδευτικών αναγκών. Από την ποικιλία των τίτλων των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων που δωρίζουν στην Ελλάδα γίνεται φανερή η απουσία αποκρυσταλλωμένης κρατικής άποψης για την εκπαίδευση ή αδυναμία εφαρμογής της όποιας κρατικής εκπαιδευτικής πολιτικής (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Ως εκ τούτου, η εκπαίδευση, εξαρτώμενη σε μεγάλο βαθμό από την ιδιωτική πρωτοβουλία, καθορίζεται περισσότερο από τις σχετικές απόψεις, τις δυνατότητες, τις ευαισθησίες και τις προτιμήσεις των δωρητών παρά από μια κοινή, κρατική, αστικού χαρακτήρα εκπαιδευτική πολιτική η οποία θα επιτευχθεί μόνο με τη μεταρρύθμιση του 1929 (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Έτσι, παρατηρούμε ότι τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, ως προς τα είδη και βαθμίδες τους, συνεχίζουν και στο ελληνικό κράτος την παράδοση των ελληνικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων που λειτουργούσαν πριν τη συγκρότηση του Ελληνικού κράτους.

Από τις επωνυμίες των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, διαπιστώνουμε ότι ορισμένοι δωρητές δείχνουν την προτίμησή τους σε περισσότερες της μιας εκπαιδευτικές βαθμίδες. Αν και τα σχολεία της στοιχειώδους εκπαίδευσης αποτελούν την πλειονότητα, ωστόσο, δεν είναι έξω από τον κύκλο των ενδιαφερόντων των δωρητών η δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και γενικότερα η επαγγελματική/τεχνική εκπαίδευση (Μαμμοπούλος Χ.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Από τα κληροδοτήματα διακρίνουμε το ενδιαφέρον των δωρητών για την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας που θα επιτυγχάνονταν με την ίδρυση ειδικών σχολείων και την κατάρτιση των διδασκόντων σε αυτά. Όμως παρά τον κυρίαρχο ρόλο του πρωτογενούς τομέα στην ελληνική οικονομία, οι απόψεις, των ευεργετών για την εκπαίδευση αυτού του τύπου δε βρήκαν την ανάλογη ανταπόκριση ούτε από το κράτος, ούτε από την άρχουσα τάξη της Ελλάδας αλλά ούτε και από τους γεωργούς. (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Εξίσου δύσκολα έγιναν αποδεκτές οι αντιλήψεις των ευεργετών οι σχετικές με το ρόλο της τεχνικής εκπαίδευσης στην ανάπτυξη της βιομηχανίας.

Η πλευρά του κράτους δεν μπορούσε να αξιολογήσει τη εξέλιξη της βιομηχανίας και την απορρόφηση από αυτή όλο και περισσότερου εργατικού δυναμικού ενώ ο αγροτικός πληθυσμός αρνούνταν να μετατραπεί σε βιομηχανικό εργατικό δυναμικό. Οι δυσκολίες της εθνικής ολοκλήρωσης (Βαλκανικοί Εθνικισμοί- Αλυτρωτισμός) και η κοινωνική και οικονομική καθυστέρηση που χαρακτηρίζει το Ελληνικό Κράτος δεν διευκολύνουν την (εντός συνόρων) ανερχόμενη ελληνική αστική τάξη να διαμορφώσει ένα αποκρυσταλλωμένο διαφοροποιημένο εκπαιδευτικό σύστημα που θα επισπεύσει τη συγκρότηση μιας διακριτά διαφοροποιημένης ταξικής κοινωνίας με βάση τα ευρωπαϊκά πρότυπα, δηλαδή, μια ταξική οργάνωση που θα στηρίζεται στο δίπολο αστική - εργατική τάξη.

Για μεγάλο διάστημα θα παραπαίει μεταξύ ενός έντονου πατριωτισμού από τη μια (που πηγάζει από τη συνείδηση της δόξας του παρελθόντος και ενός οδυνηρού παρόντος) και μιας αποσπασματικής, ευκαιριακής, απρογραμμάτιστης εκπαιδευτικής δραστηριότητας από την άλλη, δραστηριότητα η οποία θα προσπαθεί να καλύψει μια σημαντική εθνική και κοινωνική ανάγκη, αυτή της εκπαίδευσης, τη στιγμή που το κράτος βλέπει την επαγγελματική τεχνική εκπαίδευση μόνο στα πλαίσια της κοινωνικής

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

πρόνοιας (προστασία έκθετων, αναπήρων, ορφανών, φτωχών κτλ) (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Έτσι, οι ευεργέτες και η ιδιωτική πρωτοβουλία θα αποτελέσουν σχεδόν τους αποκλειστικούς φορείς της Τεχνικής Εκπαίδευσης. Εκτός από τα κληροδοτήματα και τις δωρεές μεγάλων ευεργετών όλες οι φιλανθρωπικές εταιρείες/αδελφότητες και ιδρύματα, πέρα από την περίθαλψη και ηθικοποίηση των δυνητικά περιθωριοποιημένων ατόμων ή των εχόντων αποκλίνουσα συμπεριφορά θέτουν ως στόχο τους και τη διδασκαλία των βιομηχανικών τεχνών για την παραγωγή χειρωνακτών, τακτικών, οργανωτικών, πειθαρχημένων εκμεταλλεύσιμων εργατών που θα συνέβαλαν στη βελτίωση της παραγωγικότητας και κατά συνέπεια στην προώθηση της αναπτυσσόμενης βιομηχανίας (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Καλύτερη τύχη είχαν οι απόψεις των ευεργετών για την εμπορική εκπαίδευση. Ο μεταπρατικός χαρακτήρας της οικονομίας του ελληνικού κράτους ευνοεί τη δημιουργία εμπορικών σχολών που λειτουργούν συμπληρωματικά με την δημόσια εκπαίδευση και απευθύνονται στα ανώτερα κοινωνικά στρώματα.

Εξάλλου, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι η εμπορική εκπαίδευση, κατέχοντας υψηλότερη θέση στην κλίμακα αξιών των αστών ευεργετών, διαχωρίζεται από τις επαγγελματικές σχολές οι οποίες προορίζονται να εξυπηρετήσουν τους παραγωγικούς μηχανισμούς με ειδικευμένο προσωπικό. Η μέριμνα των αστών για την εμπορική εκπαίδευση αλλά και την επαγγελματική-τεχνική είναι δηλωτική αφενός μεν των οικονομικών τους δραστηριοτήτων αφετέρου δε των επιδιώξεών τους: η ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης αποσκοπεί στην εξασφάλιση εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού για την τροφοδότηση του εμπορίου και της βιομηχανίας προς την οποία αποβλέπει η αστική τάξη του 19ου αιώνα. Η νυχτερινή στοιχειώδης εκπαίδευση ενηλίκων εφαρμόζεται ήδη στις ανθηρές ελληνικές παροικίες (όπως στην Αίγυπτο), πρακτική που οι δωρητές επιχειρούν να επιτύχουν και στην εκπαίδευση του ελληνικού κράτους

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

(Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Η φροντίδα των Ελλήνων αστών της Αιγύπτου για την εκπαίδευση θα δώσει τα υψηλά ποσοστά σε ανώτερες επαγγελματικές θέσεις των Ελλήνων στην περιοχή αυτή, στις αρχές του 20ου αιώνα. Θα πρέπει επίσης να επισημάνουμε ότι οι Έλληνες της διασποράς έδειξαν ενδιαφέρον και για την εκπαίδευση των γυναικών. Αναφορικά με τη γυναικεία εκπαίδευση φαίνεται να επικεντρώνεται η προσοχή κυρίως στην πρωτοβάθμια, χωρίς να παραμελείται και η δευτεροβάθμια ακόμη και οι επαγγελματικές σχολές (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Αξίζει να επισημάνουμε ότι στις ελληνικές παροικίες η γυναικεία εκπαίδευση κατέχει μεγαλύτερο ποσοστό συγκριτικά με τη γυναικεία εκπαίδευση στο ελληνικό κράτος (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Όπως στα σχολεία των παροικιών έτσι και στο ελληνικό κράτος υπάρχουν εκπαιδευτικά ιδρύματα με έμφυλο διαχωρισμό του μαθητικού πληθυσμού (αρρένων/θηλέων) καθώς και άλλα που δεν υποδηλώνουν την κατά φύλο διάκριση των μαθητών τους, χωρίς να λείπουν και σπάνιες βέβαια περιπτώσεις όπου το σχολείο χαρακτηρίζεται ως μικτό. Από τις ονομασίες των σχολείων των παροικιών που έχουν καταγραφεί συνάγεται ότι τα σχολεία με έμφυλο χαρακτηρισμό επιχωριάζουν στις μεγάλες πόλεις. Το ίδιο ισχύει και για τα σχολεία του ελληνικού κράτους (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Ως προς το χαρακτηρισμό των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, και αυτά με έμφυλο διαχωρισμό ημερήσια ή νυχτερινά ακολουθούν το γενικότερο κανόνα ανομοιομορφίας. Έτσι έχουμε εκπαιδευτικές σχολές θηλέων και παρθεναγωγεία, Νυχτερινή Σχολή Ελληνίδων κτλ (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Στο χώρο της εκπαίδευσης κατά το 19ο αι. θα εκφραστούν και θα ενισχυθούν με τον πιο καθαρό τρόπο οι διαφοροποιημένοι κοινωνικοί ρόλοι ανδρών και γυναικών (to-balliano-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Η γυναικεία εκπαίδευση, η οποία έχει διακοσμητικό χαρακτήρα, μια συμπληρωματική προίκα', αποτελεί πεδίο δράσης αποκλειστικά των ιδιωτικών φορέων, γεγονός που της προσδίδει και αυστηρά ταξικό χαρακτήρα (to-balliano-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Από το δεύτερο μισό του 19ου αι. την εκπαίδευση των γυναικών χαμηλών στρωμάτων αναλαμβάνει πλήθος φιλανθρωπικών σωματείων, ενώ στις αρχές του 20ου αι. ιδρύονται πολλοί γυναικείοι σύλλογοι με στόχο τη βελτίωση της θέσης της γυναίκας και την εξασφάλιση ανώτερης εκπαίδευσης (to-balliano-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Η συνάντηση της φιλανθρωπίας με την προσπάθεια ανάδειξης της ελληνικής λαϊκής τέχνης από γυναίκες με κοινωνική δράση θα συμβάλλει στη λειτουργία όχι μόνο τεχνικών σχολών αλλά και επιμορφωτικών γυναικείων προγραμμάτων (to-balliano-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Αξίζει, επίσης, να επισημάνουμε ότι στον νοητικό ορίζοντα των αστών ευεργετών κυριαρχεί η ανάγκη εκπαίδευσης των εν γένει άπορων νέων, που απορρέει από την προτεραιότητα που δίνεται από τον αστικό κόσμο στην αξιοκρατία έναντι της κληρονομικότητας, από τις ανάγκες που προκύπτουν από τη συγκρότηση του εθνικού κράτους, από τα προβλήματα που δημιουργεί η κοινωνική ανισότητα καθώς και από τον πιθανό φόβο που προκαλεί η εμφάνιση των σοσιαλιστικών ιδεών στην Ευρώπη (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Αρκετά είναι τα ιδρύματα κοινωνικής πρόνοιας (Ορφανοτροφεία, Αδελφότητες, Οικοτροφεία) που εξασφαλίζουν τις προϋποθέσεις για την παιδεία, κυρίως τη στοιχειώδη των απόρων. Η επωνυμία «Λαϊκή και των Απόρων Κορασίων Σχολή» είναι χαρακτηριστική του διαχωρισμού των μαθητευόμενων με κριτήριο όχι μόνο το φύλο αλλά και την οικονομική κατάσταση (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Πάντως θα πρέπει να επισημάνουμε ότι και αναφορικά με την εκπαίδευση των παροικιών παρατηρούμε τον ίδιο διαχωρισμό. Δηλαδή υπάρχουν σχολεία που προορίζονται αποκλειστικά για τα παιδιά του ορφανοτροφείου. Βέβαια, στη φιλανθρωπία των ελλήνων της διασποράς δεν υπόκειται μόνο η ίδρυση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων αλλά και η επιβίωσή τους, η βελτίωση του εξοπλισμού τους καθώς και η οικονομική ενίσχυση του μαθητικού πληθυσμού ώστε να καταστεί δυνατή η φοίτηση ή και η συνέχιση των σπουδών σε Ελλάδα ή εξωτερικό. Ανάγλυφη εικόνα αυτής της πραγματικότητας μας παρέχει η καταγραφή του προορισμού των κυριότερων εκπαιδευτικών κληροδοτημάτων (to-ballianio-klirodotima-i-sinantisi-kosmopolitismou-ke-topikis-kinonias-meros-v.html).

Η συντριπτική πλειονότητα των κληροδοτημάτων στοχεύει γενικά σε εκπαιδευτικούς σκοπούς, υπέρ των σχολείων (114), δεύτερα ως προς τη συχνότητα εμφάνισής τους έρχονται αυτά που προορίζονται για υποτροφίες και γενικότερα άπορων μαθητών (38), ακολουθούν με πολύ μικρότερη συχνότητα:

- Εκείνα τα οποία αφορούν αγορά βιβλιοθήκης (4),
- μισθούς δασκάλων (4),
- συντήρησης σχολείων (3) ,
- αγορά βιβλίων (2) και
- έκδοση συγγραμμάτων (2), αγορά γραφικής ύλης (1),
- ενίσχυση συλλόγου (1).

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Εξάλλου, τα κληροδοτήματα για μισθοδοσία διδασκόντων (1817, 1825, 1848, 1850) και για υποτροφίες μαθητών αποκαλύπτουν ότι η παιδεία και μετά την ίδρυση του Ελληνικού Κράτους συνεχίζει να έχει ιδιωτικό χαρακτήρα.

Όπως είναι φυσικό, τα κληροδοτήματα δηλώνουν τον προσανατολισμό των δωρητών προς τα δυτικά εκπαιδευτικά πρότυπα και τις ανάλογες αισθητικές απόψεις. Οι δωρητές επιδιώκουν να αποτυπώσουν τόσο στο χώρο όσο και στις διάφορες κοινωνικές λειτουργίες τις αστικές τους αντιλήψεις (επιλογή τοποθεσίας, αρχιτεκτονική, διακόσμηση) (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Πράγματι η αισθητική των ευεργετημάτων καθιστά σαφές ότι μέλημα των ευεργετών, παράλληλα με την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών αναγκών, ήταν να επιβάλουν και την αισθητική αντίληψη της τάξης τους, επιβεβαιώνοντας έτσι το κύρος της, μια προσπάθεια να την καταστήσουν κυρίαρχη πολιτιστικά. Από τη γεωγραφική κατανομή των ευεργετημάτων που αφορούν την παιδεία διαφαίνεται πως τόσο ο κοσμοπολιτισμός όσο και ο τοπικισμός αποτελούν εξίσου συστατικά στοιχεία της κοινωνικής και πολιτιστικής ταυτότητας των ευεργετών. Δεν είναι τυχαίο ότι στο πλαίσιο της ελληνικής κοινότητας – παροικίας λειτουργούν πάρα πολλές αδελφότητες που συγκροτούνται βάση του τόπου καταγωγής των Ελλήνων της διασποράς (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

Προφανώς, το ότι δωρίζουν στην Αθήνα ίδια ή περισσότερα και πιο δαπανηρά ευεργετήματα απ' ότι στην ιδιαίτερη πατρίδα τους είναι δείγμα ανάπτυξης μιας έντονης εθνικής συνείδησης. Στις συνθήκες που επικρατούν στην Ευρώπη αλλά και στην ανατολική Μεσόγειο το 19ο και αρχές του 20ου αιώνα, η αδυναμία των Ελλήνων αστών να ενσωματωθούν μέσα στα κράτη που ζουν αυξάνει την επιθυμία τους για ενίσχυση του εθνικού τους κέντρου και κατ' επέκταση της αστικής εικόνας της πρωτεύουσας, η οποία σηματοδοτείται σε μεγάλο βαθμό μέσα από την παιδεία.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Με άλλα λόγια κατά την χρονική αυτή περίοδο η μόνη δύναμη που μπορεί να συμβάλει στο ξεπέρασμα του τοπικισμού και της συναφούς νοοτροπίας είναι η εθνική συνείδηση η οποία οδηγεί σε πιο πολιτικ οπιοημένες στάσεις και πρακτικές ενταγμένες σε ευρύτερες στρατηγικές (Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971).

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Για την ελληνική κοινωνία τα κληροδοτήματα θα μπορούσαν να είναι ένα μεγάλο στήριγμα στο αδιέξοδο της, αυτή την εποχή. Μιάς και όλα αυτά τα πόσα που έχουν διατεθεί από δωροθέτες για κοινωνικά σκοπούς είναι τεράστια και αφορούν διάφορα ζητήματα, υποτροφίες, περίθαλψη αναξιοπαθούντων κ.λπ.

Η λειτουργία και διαχείριση των εθνικών κληροδοτημάτων είναι σχεδόν ανύπαρκτη στις μέρες μας. Κανείς δεν γνωρίζει, ακόμα και οι αρμόδιες αρχές πόσα και ποια είναι τα κληροδοτήματα και τα ιδρύματα, ούτε έχει γνώση για το ποια είναι τα περιουσιακά στοιχεία των κληροδοτημάτων και σε πόσα δισεκατομμύρια ευρώ φτάνει το συνολικό ύψος της περιουσίας τους.

Το μεγαλύτερο μέρος των κληροδοτημάτων διοικούνται με λάθος τρόπο και τα περισσότερα κακοδιαχειρίζονται από τα διοικητικά συμβούλια των ιδρυμάτων. Η διαχείριση των εθνικών κληροδοτημάτων είναι τέτοια που ακόμη και οι ίδιοι οι υπηρεσιακοί παράγοντες της αρμόδιας Διεύθυνσης Εθνικών Κληροδοτημάτων παραδέχονται ότι αδυνατούν να συμβάλουν στη ορθή, διαφανή και σύννομη διαχείριση τους με αποτέλεσμα να μένει αναξιοποίητος ένας τόσο σημαντικός κοινωνικός πλούτος.

Αυτή η πλήρης αδυναμία ελέγχου έχει οδηγήσει δυστυχώς σε «ξεπούλημα» της περιουσίας των κληροδοτημάτων, τα οποία εκμισθώνονται σε ορισμένους επιτήδειους έναντι τρομακτικών μικρών ποσών.

Στις εκθέσεις του σώματος Ελεγκτών Επιθεωρητών της Δημόσιας Διοίκησης, μετά από ελέγχους σε μεγάλο αριθμό κληροδοτημάτων, διακρίνεται πολύ φανερά το μέγεθος της διαφθοράς στη διαχείριση τεράστιων περιουσιών που προορίζονταν για την ελληνική κοινωνία, αλλά και η αδυναμία των ελεγκτικών

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

μηχανισμών, μιας και η αρμόδια Διεύθυνση Κληροδοτημάτων του υπουργείου Οικονομικών τελείως πρόσφατα απέκτησε μηχανογράφηση, με ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα και την αποτελούν μόλις 26 υπάλληλοι και τρεις προϊστάμενοι. Τρομακτικά μικρό προσωπικό δηλαδή για τις απαιτήσεις της υλοποίησης του.

Παρόμοια ήταν και τα συμπεράσματα της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας με έκθεση που συνέταξε επιτου θέματος και δόθηκε στη βουλή. Ενώ ο τότε πρωθυπουργός Γ. Παπανδρέου σε λόγο του στη βουλή μιλούσε για τεράστιο δημόσιο πλούτο εκ μέρους το κληροδοτημάτων και δεσμεύτηκε πως θα προχωρούσε στην πλήρη καταγραφή τους για να εποφεληθεί το κράτος απο την αξιοποίηση τους. Η απάντηση της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας ήταν ότι «Η συνολική αξία της περιουσίας των 11.000 Κοινοφελών Περιουσιών είναι άγνωστη και είναι αδύνατο να υπολογιστεί. Μπορούμε, ωστόσο, να προσεγγίσουμε τη συνολική αξία των περιουσιών αυτών σε τουλάχιστον 10 δισ. Και, μάλιστα, χωρίς να περιλαμβάνεται η περιουσία κινητή και ακίνητη των πολύ μεγάλων Κοινοφελών Περιουσιών, την οποία δεν γνωρίζουμε». Το να γίνει μια πλήρης καταγραφή είναι εξαιρετικά δύσκολο, εξαιτίας των πολλών εμπλεκόμενων με τα κληροδοτήματα ιδρυμάτων, νοσοκομείων, πανεπιστημίων, εκκλησιών, περιφερειών και υπουργείο οικονομικών. Κάπως έτσι εξηγείται και το γιατί δεν υπάρχει μια λεπτομερής καταγραφή ή τουλάχιστον δεν έχει δοθεί στη δημοσιότητα.

Το νέο νομοσχέδιο είναι έτοιμο εδώ και αρκετό καιρό. Δεν πήγε όμως στη Βουλή οριακά πριν από τις εκλογές της 6ης Μαΐου, όπου προφανώς υπήρχαν άλλες προτεραιότητες, Κάνοντας έτσι ανησυχητική τη κωλυσιεργία της προώθησης για διαβούλευση του νέου νόμου.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Την ώρα που οι αρμόδιες ελεγκτικές υπηρεσίες του κράτους συνεχίζουν τους ελέγχους σε μεμονωμένα κληροδοτήματα, οι πολιτικές ηγεσίες χρονοτριβούν και κλείνουν επιδεικτικά τα μάτια τους στα ζητήματα κακοδιαχείρισης και κατασπατάλησης των κληροδοτημάτων.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα :

Να μην προωθήται η λεπτομερής αποτύπωση της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους και πλήρης καταγραφή του σκοπού όλων των κληροδοτημάτων.

Να μην προγραμματίζεται η αλλαγή του πλαισίου διαχείρισης και εποπτείας των εθνικών κληροδοτημάτων και των σχολαζουσών κληρονομιών.

Να μην διαμορφώνονται οι κατάλληλες ρυθμίσεις που αφορούν στην νομοθετική κατοχύρωση του ρόλου του Κράτους στην αξιοποίηση των περιουσιών αυτών, ακόμη και όταν δεν έχει αναγνωρισθεί το κληρονομικό δικαίωμα του Δημοσίου.

Τα κυριότερα αίτια της σημερινής κατάστασης των κληροδοτημάτων είναι :

α) η πεπαλαιωμένη νομοθεσία που είναι αδύνατον ν' ανταποκριθεί στις εξελίξεις των καιρών καθώς και στο έργο το οποίο καλούνται σήμερα να επιτελέσουν τα Κληροδοτήματα αυτά.

β) οι κατά καιρούς ρυθμίσεις και τροποποιήσεις που έχουν δημιουργήσει πολλές διατάξεις με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ενιαίο καθεστώς και να υπάρχουν ανισότητες.

γ) η διάσπαση της εποπτείας σε πολλά κληροδοτήματα όπως γίνεται σε ότι αφορά την παιδία και εκπαίδευση με την εκκλησία της Ελλάδος. Ανατίθεται σε διαφορετικές αρχές με αποτέλεσμα να είναι αναποτελεσματική.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

δ) ο έλεγχος που ασκείται από τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Οικονομικών υπό την μορφή εποπτείας, είναι επιφανειακός λόγω της έλλειψης προσωπικού και η απουσία της κατάλληλης εκπαίδευσης.

ε) και τέλος, ότι κάποια κληροδοτήματα έχουν εκτραπεί από το σκοπό με τον οποίο συνεστήθησαν, λόγω της εν γένει οργάνωσης, διαφανής λειτουργίας τους και το τρόπο εκπλήρωσης του σκοπού τους.

Οι βασικές προτάσεις μας είναι:

α) Να γίνει άμεσα συνολική αλλαγή του νομοθετικού καθεστώτος που διέπει την οργάνωση, λειτουργία και εποπτεία των Εθνικών Κληροδοτημάτων ξεκινώντας από τη καταγραφή τους και τη καταγραφή της περιουσία τους.

β) Έπειτα να διερευνηθεί η πραγματική βούληση του κάθε διαθέτη, έτσι ώστε να διαπιστωθεί αν η διοίκηση και διαχείριση του κάθε κληροδοτήματος πραγματοποιείται κατά τη βούληση αυτή, όπως κατά νόμο απαιτείται και ποια κληροδοτήματα έχουν καταστεί ανενεργά και ποια είναι εκείνα ως προς τα οποία η πραγματοποίηση του σκοπού τους.

γ) Στη συνέχεια να Οργανωθεί η εποπτεία επί των Κληροδοτημάτων που εδώ και πολλά χρόνια είναι από εντελώς ανεπαρκής έως ανύπαρκτη.

δ) Να γίνουν Ρυθμίσεις ως προς την εν γένει οικονομική διαχείριση των Κληροδοτημάτων ώστε όλες οι υποχρεώσεις στα κάθε είδους Κληροδοτήματα, ν' ανταποκριθούν στο ύψος των περιστάσεων της εθνικής αποστολής την οποία οφείλουν να φέρουν σε πέρας.

ε) Τέλος, να μην υφίσταται πλέον κανένα καθεστώς πλήρους διαφάνειας ως προς την οργάνωση και λειτουργία των κάθε είδους Κληροδοτημάτων με επιβολή των αναγκαίων αυστηρών κυρώσεων σ' όσα Κληροδοτήματα δεν είναι διατεθειμένα να συμμορφωθούν. Ειδικότερα πρέπει να επιβληθεί στα Κληροδοτήματα η υποχρέωση να γίνονται διαδικτυακώς γνωστά σε κάθε

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ενδιαφερόμενο, με ειδική ιστοσελίδα για κάθε Κληροδότημα όπου θα αναγράφονται για παράδειγμα οι ετήσιοι προϋπολογισμοί και απολογισμοί του και οι αποφάσεις που λαμβάνονται από τα όργανα διοίκησής τους. Επίσης οι προκηρύξεις των υποτροφιών τους καθώς και τα αποτελέσματα των αντίστοιχων διαδικασιών επιλογής των συγκεκριμένων υποτρόφων.

Πραγματοποιώντας λοιπόν όλα τα παραπάνω , θα μπορέσει επιτέλους να αξιοποιηθεί αυτός ο τεράστιος κοινωνικοοικονομικός πλούτος όλων αυτών των ελληνικών κληροδοτημάτων που είναι τόσα χρόνια θαμμένος. Υπολογίζοντας πως τώρα χρειάζεται περισσότερο από ποτέ σε αυτή την εποχή της κρίσης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Γ.Ν.Θανόπουλος, «Επιχειρηματική Ηθική και Δεοντολογία», Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 2003
2. Π. Στ. Παπαστάθης , «Ο Σύγχρονος Εσωτερικός Έλεγχος στις Επιχειρήσεις – Οργανισμούς και η Πρακτική Εφαρμογή του» Εκδόσεις Ο.Π.Α.Π. Α.Ε., Αθήνα 2003
3. Γ. Κόντος,, «Τραπεζική Λογιστική», Εκδόσεις Ε.Α.Π., Πάτρα 2000
4. Ε. Σακέλλη, «Κοστολόγηση εσωλογιστική & εξολογιστική», Εκδόσεις ΒΡΥΚΟΥΣ Ο.Ε., Αθήνα 1991
5. Αν. Σπ. Παπαναστασίου, «Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο», Εκδόσεις Α. Σταμούλης, Πειραιάς 1992
6. Ε.Θεοδωράτος, «Οργάνωση Γραφείου», Εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα 1999
7. ΤΖ.Ρούμπιν - Ντ.Προύιτ – Σουνγκ Κιμ, «Η Διευθέτηση της Κοινωνικής Σύγκρουσης», Εκδόσεις Mc Graw – Hall 1994 για την Ελλάδα Εκδόσεις Καστανιώτη Αθήνα 1999
8. Θ. Μπάλης, «Σύγχρονη Ελεγκτική – Εσωτερικός Έλεγχος», Εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα 2001
9. Χρ. Τότσης, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων», Εκδόσεις Πάμισος, Αθήνα 2007
- 10.Π. Στ. Παπαστάθης , «Ο Σύγχρονος Εσωτερικός Έλεγχος στις Επιχειρήσεις – Οργανισμούς και η Πρακτική Εφαρμογή του» Εκδόσεις Ο.Π.Α.Π. Α.Ε., Αθήνα 2003,
- 11.Εργολάβος Σπύρος, Ηπειρώτικα Κληροδοτήματα, εκδόσεις Ήπειρος, Ιωάννινα 1998
- 12.Ζαβιτσιάνος Κ., Αρχεία Εθνικών Ευεργετών, τεύχος Α, μέρος 5^ο, Αθήνα 1930.
- 13.Δρος Ζερβός Γ, Σκεύος, Εθνικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, εκ του Εθνικού Τυπογραφείου Αθήνας 1925.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

- 14.Μαμμοπούλος Χ. Αλέξανδρος, Μεταπολεμικά Κληροδοτήματα και Δωρεαί, Φίλοι των Ιωαννίνων και πάσης της Ηπείρου, Αθήνα 1971.
15. Τσέτσης Χρήστος, Οι Ηπειρώτες Ευεργέτες, Γιάννενα 2004.
- 16.Εργολάβος Σπύρος, Βεορειοηπειρώτες ευεργέτες, Ηπειρωτικά Γράμματα, Περίοδος Β, Τεύχος Ε, 2006
- 17.Ε. Αργυρού Ευεργετισμός και Παιδεία: Η εκπαιδευτική διάσταση του ευεργετισμού στα νεότερα χρόνια, 2008
- 18.Φ. Ηλιού, «Νεοελληνικός Διαφωτισμός: Η νεωτερική πρόκληση», στο Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000, τομ. Β΄, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2003
- 19.Διπλωματική εργασία ανοικτού πανεπιστημίου, Ορθολογική διαχείριση κληροδοτημάτων με χρήση Ε.Γ.Λ.Σ,πληροφορικής και συστημάτων διοίκησης για βέλτιστη κοινωνικοοικονομική απόδοση. Σύρρος Νεκτάριος, Μαστρογιάννης Αναστάσιος, 2011

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΠΗΓΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

1. <http://www.apdthest.gov.gr/Intro/%CE%B4%CE%B9%CE%B5%CF%8D%CE%B8%CF%85%CE%BD%CF%83%CE%B7-%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD-%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CF%81%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CF%84%CE%B7%CE%BC%CE%AC%CF%84%CF%89%CE%BD.aspx>
2. <http://www.e-forologia.gr/lawbank/search.aspx>
3. <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=242764>
4. <http://new.imk.gr/el/info.asp?CatID=3&scatid=14&EntityID=47>
5. <http://www.papafeio.gr>
6. <http://wikipedia.qwika.com/en2el/Teleology>
7. <http://www.apdhp-dm.gov.gr/portal/index.php/structure/responsibilities/general/dg-internal-operation/diefthinsi-ethnikon-klirodotimatou.html>
8. <http://www.e-forologia.gr/forum/viewTopic.aspx?id=20216&postId=61277>
9. http://news.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_economy_2_19/02/2011_433188
10. <http://www.e-forologia.gr> (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ)
11. <http://www.gsis.gr/>
12. <http://www.taxheaven.gr/>
13. <http://www.giannena-e.gr/Eyergetismos/Eyerg/ADELFOI%20ZOSIMADES/%CE%91%CE%B4%CE%B5%CE%BB%CF%86%CE%BF%CE%AF%20%CE%96%CF%89%CF%83%CE%B9%CE%BC%CE%AC%CE%B4%CE%B5%CF%82.aspx>
14. <http://www.zosimaia.gr/>
15. http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BD%CF%84%CF%8E%CE%BD%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%A0%CE%B1%CF%80%CE%B1%CE%B4%CE%AC%CE%BA%CE%B7%CF%82_%28%CE%B5

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

%CF%85%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%AD%CF%84%CE%B7%
CF%82%29)

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

1. ΤΟ ΒΗΜΑ
2. ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
3. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

1. Κληροδοτήματα γυναικών υπέρ της Ελληνικής Αδελφότητας Βενετίας (06)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

2. Κατάσταση των επιμνημόσυνων ακολουθιών που οφείλουν να τελούν οι ιερείς του ναού του Αγίου Γεωργίου (06)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

3. Διαθήκες, κωδικελλοι και δωρεές (09)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

4. Διαθήκες και κωδικελλοι του Θωμά Φλαγγίνη και κατάλογος της κινητής περιουσίας και των κληροδοτημάτων του (01)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

5. Κώδικας διαθηκών και δωρεών (08)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

6. Κατάλογος δωρητών της ελληνικής Κοινότητας (10)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

7. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (02)
διοίκηση Αδελφότητας, κληροδοτήματα, βοηθήματα

8. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (02)
[...] υβλή στην Αδελφότητα. Οι αδελφοί Κουβλή θυμίζουν επίσης τα κληροδοτήματα που άφησαν στην Αδελφότητα οι θείες τους Γκρατσιόζα Μανολέσο [...]

9. Πρακτικά συνεδριάσεων του Συμβουλίου των 40 και της Γενικής Συνέλευσης (02)
διοίκηση Αδελφότητας, οικοδομικό έργο, εκκλησία, κληροδοτήματα

10. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (03)

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ακίνητη περιουσία, επενδύσεις, κληροδοτήματα, σπίτια Foscarini, βενετική Zecca, Ιάκωβος Καραβέλλας, Ιάκωβ [...]

11. Πρακτικά συνεδριάσεων του Συμβουλίου των 40 (03)
γραμματέας, μαθήματα ελληνικών, κληροδοτήματα, Κοσμάς Κοντολέος, Δημήτριος Ξενάκης, Γεώργιος Κορέσσης, Δημ [...]

12. Πρακτικά συνεδριάσεων του Συμβουλίου των 40 που αφορούν το καμπαναριό και το ρολόι (04)
του
εκκλησία, διοίκηση Αδελφότητας, κληροδοτήματα

13. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (04)
κληροδοτήματα, βοηθήματα, διοίκηση Αδελφότητας

14. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (05)
κληροδοτήματα, διοίκηση Αδελφότητας, εκκλησία

15. Πρακτικά συνεδριάσεων του Συμβουλίου των 40 που αφορούν την ανακατασκευή των ερείψιμων σπιτιών των Foscarini (05)
διοίκηση Αδελφότητας, κληροδοτήματα

16. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (06)
κληροδοτήματα, διοίκηση Αδελφότητας, εκκλησία

17. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (06)
[...] Συμβούλιο των 40, Διοικητικό Συμβούλιο, Γεώργιος Βραχύμης, κληροδοτήματα, ακίνητα, μονή, Αδελφότητα αγίων Αναργύρων του Χάνδακα, Αντώ [...]

18. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (07)
αρχείο Αδελφότητας, εκπαίδευση, διοίκηση Αδελφότητας, κληροδοτήματα

19. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (08)
διοίκηση Αδελφότητας, εκκλησία, κληροδοτήματα, βοηθήματα

20. Πρακτικά συνεδριάσεων της Γενικής Συνέλευσης (08)
[...] ση, Διοικητικό Συμβούλιο, Συμβούλιο των 40 και Προσθήκης, κληροδοτήματα,

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Πέτρος

Χρυσαιφίδας

21. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (08)
Συμβούλιο των 40, Διοικητικό Συμβούλιο, σχολείο Αθηνών, κληροδοτήματα, επιτροπεία
Επιφάνειου Ηγούμενου, δάσκαλος Θεοφάνης Καβαλλάρ [...]

22. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (09)
[...] 0 έλαβε αποφάσεις σχετικές με την αμοιβή των ιερέων από τα κληροδοτήματα.

23. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (09)
διοίκηση Αδελφότητας, κληροδοτήματα, εκκλησία

24. Απόφαση του έκτακτου ιταλού επιτρόπου Lorenzo Tierolo σχετικά με τις επετείους που θα πρέπει να εορτάζονται στο ναό του Αγίου Γεωργίου (20)
διοίκηση Αδελφότητας, κληροδοτήματα

25. Πρόσληψη του Σέργιου Λυκούδη ως οικονόμου της Ελληνικής Κοινότητας (21)
διοίκηση Αδελφότητας, κληροδοτήματα, εκκλησία

26. Απόφαση του έκτακτου ιταλού επιτρόπου Sebastiano Tecchio για τη μεταφορά πολύτιμων αντικειμένων της Ελληνικής Κοινότητας εκτός Βενετίας (21)
αρχείο Αδελφότητας, διοίκηση Αδελφότητας, κληροδοτήματα

27. Απόφαση του εκτάκτου Ιταλού επιτρόπου Sebastiano Tecchio για τη μεταφορά της έδρας της Ελληνικής Κοινότητας στη Φλωρεντία (21)
διοίκηση Αδελφότητας, κληροδοτήματα

28. Ευρετήριο αρχαιακού υλικού του ναού του Αγίου Γεωργίου και της Ελληνικής Αδελφότητας (01)

Ε'. Οικονομική Διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

29. Επένδυση κληροδοτήματος του Ιακώβου Ζανδίρη (03)
Ιάκωβος Ζανδίρης, κληροδοτήματα, ναός Αγίου Γεωργίου, βενετική Zecca

30. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (10)
Συμβούλιο των 40, εκλογή Διοικητικού Συμβουλίου, κληροδοτήματα, εκπαίδευση, σχολεία

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Ιωαννίνων, σχολείο Σαλώνων, Αντώνιος Δα [...]

31. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (10)
[...] κανονική επιχορήγηση των μοναχών του Αγίου Γεωργίου από τα κληροδοτήματα του Λάμπρου Μαρούτση και του Γεωργίου Αντωνίου Μέλου. Εκλέγε [...]

32. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (10)
διοίκηση Αδελφότητας, εκπαίδευση, κληροδοτήματα, αρχείο Αδελφότητας, εκκλησία

33. Απόφαση της ελληνικής Αδελφότητας για την παροχή οικονομικής βοήθειας σε δύο πρώην αιχμαλώτους (11)
[...] λονιάς, Τρίπολης της Λιβύης, καπετάν Διαμαντής Παρασκευάς, κληροδοτήματα, Νικόλαος Καραγιάννης

34. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (11)
διοίκηση Αδελφότητας, εκκλησία, εκπαίδευση, κληροδοτήματα, μητροπολίτης Φιλαδελφείας, χειρόγραφα

35. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (11)
[...] ώργιος Φακουρέλης, Δωροθέα Καππαδόκα, Αντώνιος Καλορμάνος, κληροδοτήματα

36. Πρακτικά εκλογής του Νικηφόρου Θεοτόκη ως μητροπολίτη Φιλαδελφείας και επικύρωσή της από τις βενετικές αρχές (11)
βενετικό διοικητικό όργανο, κληροδοτήματα, εκκλησία, μητροπολίτης Φιλαδελφείας

37. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (11)
[...] ιότητες, οικονομική διαχείριση, Μιχαήλ Δημάρικος, Αρκαδία, κληροδοτήματα, Αντώνιος Καλορμάνος

38. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (12)
[...] ά, ιερατικές στολές, Κέρκυρα, Αθήνα, Ιωάννινα, εκπαίδευση, κληροδοτήματα, φιλανθρωπικές δραστηριότητες, ψάλτης Κωνσταντίνος Βλαστός, [...]

39. Πρακτικά συνεδρίασης του Συμβουλίου των 40 (12)
[...] τικό Συμβούλιο, ναός Αγίου Γεωργίου, Ιωάννινα, εκπαίδευση, κληροδοτήματα, συντήρηση ακινήτων, αρχείο της Αδελφότητας, κληροδοτήματα Μαρ [...]

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

40. Κατάστιχο φορτωτικών του εμπόρου Γεωργίου Αντωνίου Μέλου (07)
Ε'. Οικονομική Διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
41. Κατάστιχο φορτωτικών του εμπορικού οίκου Σελέκη και Σάρου (14)
Ε'. Οικονομική Διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
42. Βιβλίο πληρωμών του εμπορικού οίκου Σελέκη και Σάρου (34)
Ε'. Οικονομική Διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
43. Κατάλογος εισοδημάτων του φεουδαρχικού οίκου Corner (164)
Ε'. Οικονομική Διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
44. Λογιστικό βιβλίο πλοίου (23)
Ε'. Οικονομική Διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
45. Δωρεά Μάνου Γκιόλμα
Ε'. Οικονομική Διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
46. Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων της Γενικής Συνέλευσης και του Συμβουλίου των 40
(14)
[...] δος. Οι αποφάσεις αφορούν την οικονομική διαχείριση και τα κληροδοτήματα, την εσωτερική οργάνωση της Κοινότητας και τις εκλογές των μ [...]

Έγγραφα

1. Επιστολή του προέδρου της ελληνικής Κοινότητας Γεράσιμου Μεσσήνη προς το μητροπολίτη Θυατείρων Γερμανό Στρηνόπουλο
διοίκηση Αδελφότητας, κληροδοτήματα, εκκλησία
2. Δημοσίευση απόφασης των «Proveditori sopra Ospitali e Luoghi Pii» για την παροχή φιλανθρωπικής βοήθειας από το κληροδοτήμα Φλαγγίνη
κληροδοτήματα, βενετός αξιωματούχος

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

3. Φορτωτική εμπορευμάτων από την Αλεξάνδρεια για τη Βενετία (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
4. Φορτωτική εμπορευμάτων από τη Σμύρνη για τη Βενετία (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
5. Ασφαλιστήριο πλοίου από τη Βενετία (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
6. Ασφαλιστήριο πλοίου από τη Βενετία (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
7. Φορτωτική από την Κέρκυρα για τη Βενετία (170)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
8. Φορτωτική από το Μαραθονήσι για τη Βενετία (170)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
9. Φορτωτική από τη Μάνη για τη Βενετία (170)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
10. Κατάλογος εξόδων για ταξίδι με πλοίο από το Μπρίντιζι στη Μάνη (170)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
11. Επιστολή του Άντζελο Φοσκάρδη προς τους Κωνσταντίνο Σελέκη και Λάμπρο Σάρο (170)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
12. Επιστολή του Χαήμ Κοέμ προς τον Κωνσταντίνο Παπασελέκη (Σελέκη) και Λάμπρο Σάρο (170)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
13. Επιστολή του Θεόδωρου Ιωάννου προς τους Κωνσταντίνο Σελέκη και Λάμπρο Σάρο (170)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

14. Επιστολή του Σιλβέστρου Σάρου προς τον Κωνσταντίνο Σελέκη και το Λάμπρο Σάρο (170)

Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

15. Επιστολή του Σταύρου Δήμου από τη Βιέννη προς τους Κωνσταντίνο Σελέκη και Λάμπρο Σάρο στη Βενετία (170)

Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

16. Ευρετήριο της κινητής περιουσίας του μητροπολίτη Φιλαδελφείας Γαβριήλ Σεβήρου και εκτίμηση αντικειμένων προς πώληση (171)

Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

17. Λογαριασμός οφειλών του Εμμανουήλ Γλυζούνη (27)

Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

18. Προικοσύμφωνο της Γκρατσιόζας Κουβλή (90β)

Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

19. Δουκική απόφαση χορήγησης χρηματικού βοηθήματος (67)

Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

20. Αιτήσεις για την απονομή της ιδιότητας του βενετού πολίτη και για την πρόσληψη του Αντωνίου Καλορμάνου στη δουκική καγκελαρία (67)

Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

21. Ομολογία δανείου (67)

Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

22. Απονομή προνομίων και διαβατηρίου στον κύπριο Φραγκίσκο Τζιμπετό από το δούκα της Σαβοΐας Carlo Emmanuele (186β)

Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

23. Ευρετήριο της κινητής περιουσίας του Φραγκίσκου Τζιμπετού (186β)

Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

24. Κατάλογος εικόνων ιδιοκτησίας Επιφανίου Ηγούμενου (52)

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

- Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
25. Εξουσιοδότηση ηπειρωτών εμπόρων στον Επιφάνιο Ηγούμενο (52)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
26. Αποποίηση κληροδοτήματος (164)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
27. Διαθήκη του Σταμάτη Ρούφου του ποτέ Νικολάου (164)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
28. Διαχείριση δωρεάς Σταμάτη Ρούφου (164)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
29. Συμφωνία διαχείρισης κεφαλαίων και κληροδοτήμα Σταμάτη Ρούφου (164)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
30. Επιστολή του Ιωάννη Μπενιζέλου (136)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
31. Πιστοποιητικό θανάτου (136)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
32. Εκλογή δασκάλου και επιλογή μαθητών στο σχολείο του Ντέκα στην Αθήνα (136)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
33. Κληροδοτήμα του κόντε Νικολάου Ταρωνίτη (182)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
34. Κηδεία του κόντε Νικολάου Ταρωνίτη (182)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
35. Πληρεξούσιο του Ιωάννη Ταρωνίτη (182)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
36. Πληρεξούσιο της ελληνικής Αδελφότητας προς τον Giacinto Maria Moiniero για τη

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

- διαχείριση του κληροδοτήματος της Lugretia Laxè (104)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
37. Αποδοχή κληροδοτήματος (175)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
38. Βεβαίωση οικογενειακής κατάστασης και πληρεξούσιο για την είσπραξη κληροδοτήματος (89)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
39. Πληρεξούσιο στο Νικόλαο Μπέρκο (143)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
40. Επιστολή της Μαρίας Βιτζαμάνου προς την ελληνική Κοινότητα της Βενετίας (15)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
41. Εκκλησία της Παναγίας της Οδηγήτριας στη Ζάκυνθο (67)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
42. Ευρετήριο κινητής περιουσίας της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου στο Καφάλι των Κυθήρων (67)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
43. Δωρεά Πέτρου Χρυσσαφίδα (202)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
44. Προγαμιαίο συμβόλαιο της Lucia του ποτέ Francesco Trevisan νοταριακά έγγραφα, αρχείο Αδελφότητας, κληροδοτήματα
45. Συμβόλαιο αγοράς σπιτιού (79)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
46. Κληροδότημα Ζώτου Τσιγαρά (190β)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
47. Δωρεά Μαρίας Μπαγκατέλλα (125)
-

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

- Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
48. Δωρεά Μαρίας Μπαγκατέλλα (195)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
49. Διαθήκη του κυρίου Ιωάννη του Θωμά (56)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
50. Διαθήκη της Αναστασίας Τζιμπλέτη (187)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
51. Συμφωνητικό αποπληρωμής χρέους (158)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
52. Απόσπασμα από τη διαθήκη της Μαρίας Φλαγγίνη (197α)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
53. Αίτηση του Βερνάρδου Άκρη προς τους Αναμορφωτές του Πανεπιστημίου της Πάδοβας για την παροχή υποτροφιών (1)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
54. Αρχιτεκτονικά σχέδια του Νοσοκομείου της Κοινότητας (197γ)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
55. Εκλογή Ελλήνων στο αξίωμα των Capì di Piazza
βενετικό διοικητικό όργανο, εμπόριο, αρχείο Αδελφότητας, κληροδοτήματα
56. Επιστολή του Angelo Mengaldo προς την ελληνική Κοινότητα περί του θανάτου του Giorgio Edoardo Pikcering
κληροδοτήματα, δικηγόρος, εκκλησία
57. Αντιπρόταση του ελληνικού προξενείου Βενετίας περί του νέου Καταστατικού της ελληνικής Κοινότητας
διοίκηση Αδελφότητας, πρόξενος, κληροδοτήματα
58. Αναφορά του έκτακτου επιτρόπου Sebastiano Tecchio περί αιτήματος μελών της

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Κοινότητας που ζητούν τη διεξαγωγή εκλογών για τη σύσταση διοικητικού συμβουλίου
διοίκηση Αδελφότητα, κληροδοτήματα

59. Αίτηση του προέδρου της Κοινότητας για την απελευθέρωση έλληνα σκλάβου
κληροδοτήματα, βοηθήματα

60. Ευρετήριο πολύτιμων αντικειμένων της Κοινότητας που είχαν αποθηκευθεί στο Ca' Pesaro για να προστατευτούν από τους κινδύνους του πολέμου
εκκλησία, διοίκηση Αδελφότητα, κληροδοτήματα, χειρόγραφα

61. Αίτηση του ερευνητή Ferdinando Martin στον έκτακτο επίτροπο προκειμένου να φωτογραφήσει τις μικρογραφίες του χειρογράφου του Μυθιστορήματος του Μεγάλου Αλεξάνδρου
διοίκηση Αδελφότητα, κληροδοτήματα, χειρόγραφα

62. Επιστολή του εφόρου μεσαιωνικής και σύγχρονης τέχνης της Βενετίας στον έκτακτο επίτροπο της Κοινότητας με θέμα τη φωτογράφιση των μικρογραφιών του χειρογράφου του Μυθιστορήματος του Μεγάλου Αλεξάνδρου
εκπαίδευση, διοίκηση Αδελφότητα, κληροδοτήματα, χειρόγραφα

63. Πρακτικά της ανακομιδής των οστών του Κωνσταντίνου Μπογδάνου από το νεκροταφείο του San Michele στο ναό του Αγίου Γεωργίου (129)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

64. Επιστολή του ηγουμένου των Καρμελιτάνων μοναχών στον πρόεδρο της Κοινότητας σχετικά με την αγορά του παλαιού μοναστηριού τους (129)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

65. Εγγραφή υποθήκης ακινήτων για την εξόφληση του ποσού της αγοράς του παλαιού μοναστηριού των Καρμελιτάνων μοναχών (129)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

66. Διαθήκη του Κωνσταντίνου Μπογδάνου (129)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

67. Σχέδιο του κανονισμού διαχείρισης του κληροδοτήματος Μπογδάνου (129)

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

68. Αίτηση για πρόσληψη του ιατρού Γρηγόριου Σταμπόγλη
διοίκηση Αδελφότητας, κληροδοτήματα, περίθαλψη

69. Απόφαση του έκτακτου επιτρόπου της Κοινότητας για πρόσληψη ιατρού
διοίκηση Αδελφότητας, κληροδοτήματα, περίθαλψη

70. Διαθήκη της Έλενας Αρμένη Μοτσενίγο (121)

Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

71. Διαθήκη του Γεωργίου Εδουάρδου Πίκεριγκ (153)

Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

72. Απογραφή της περιουσίας του Κωνσταντίνου Μπογδάνου (129)

Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

73. Βασιλικό διάταγμα για την κατάργηση του διοικητικού συμβουλίου της ελληνικής Κοινότητας και για το διορισμό έκτακτου ιταλού επιτρόπου
διοίκηση Αδελφότητας, κληροδοτήματα

74. Πρακτικά παράδοσης της περιουσίας της ελληνικής Κοινότητας στον έκτακτο επίτροπο Bruno Gallo
εκκλησία, διοίκηση Αδελφότητας, κληροδοτήματα

75. Επιβολή κυρώσεων σε Έλληνες για ακρόαση ραδιοφωνικού σταθμού εχθρικού προς το ιταλικό καθεστώς
υπάλληλοι Κοινότητας, διοίκηση Αδελφότητας, κληροδοτήματα, εκκλησία

76. Επιστολή του Κωνσταντίνου Μέρτζιου με προτάσεις για την καλύτερη φύλαξη του Αρχείου και των εικόνων της ελληνικής Κοινότητας
αρχείο Αδελφότητας, εκκλησία, διοίκηση Αδελφότητας, κληροδοτήματα

77. Κατάσταση αποδεκτών των κληροδοτημάτων που διαχειριζόταν η ελληνική Κοινότητα
κληροδοτήματα, σχολεία, φτωχοί, φυλακισμένοι, δάσκαλοι, ιερείς, μονές, Ιωά [...]

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

78. Κατάλογος της βιβλιοθήκης της «Παλαιάς Σχολής» της Ελληνικής Κοινότητας εκπαίδευση, διοίκηση Αδελφότητας, κληροδοτήματα
79. Πρακτικά ανάληψης της διαχείρισης της ελληνικής Κοινότητας από τον πρώτο έκτακτο επίτροπο Lorenzo Tiepolo διοίκηση Αδελφότητας, δικηγόρος, κληροδοτήματα
80. Χρεωστικό ομόλογο (52)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
81. Απόδειξη παραλαβής χρημάτων (52)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
82. Νοταριακό έγγραφο προικοδότησης νοταριακά έγγραφα, κληροδοτήματα
83. Εμπορική αλληλογραφία (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
84. Ιδιωτικό συμφωνητικό ναύλωσης πλοίου (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
85. Συναλλαγματική (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
86. Βεβαίωση παραλαβής και μεταφοράς κληρονομιάς (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
87. Ιδιωτικό συμφωνητικό ενοικίασης σπιτιού (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
88. Γράμμα της Όρας Μέλου από το Ναύπλιο προς το γιο της Γεώργιο Αντωνίου Μέλο στη Βενετία (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
89. Γράμμα της Καλλινίκης Αστρίνας προς το Γεώργιο Αντωνίου Μέλο (118)

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

- Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
90. Γράμμα του Ιωάννη Νικόπουλου προς το Γεώργιο Αντωνίου Μέλο (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
91. Φορτωτική (φατούρα) προϊόντων αγορασμένων στη Βενετία (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
92. Κατάλογος εμπορευμάτων (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
93. Γράμμα του Μιχάλη Μέλου από το Ναύπλιο προς τον αδελφό του Γεώργιο στη Βενετία (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
94. Παραγγελία εμπορευμάτων στη Βενετία (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
95. Απολογισμός εσόδων και εξόδων από την αποστολή εμπορευμάτων που έφθασαν στο Ναύπλιο από τη Βενετία (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
96. Γράμμα του Μιχάλη Μέλου προς τον αδελφό του Γεώργιο στη Βενετία (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
97. Χρεωστική ομολογία (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
98. Επιστολή εμπορικού περιεχομένου του Μιχάλη Μέλου προς τον αδελφό του Γεώργιο (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
99. Κατάλογος πληρώματος πλοίου (118)
Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές
100. Φατούρα για την αγορά και τη μεταφορά εμπορευμάτων (118)

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

101. Άδεια εξαγωγής μεταξιού από την Πελοπόννησο (118)

Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

102. Φορτωτική εμπορευμάτων από τη Ζάκυνθο για τη Βενετία (118)

Ε'. Οικονομική διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

103. Διαθήκη της Isabella Gritti (1)

Ε'. Οικονομική Διαχείριση, 1. Διαθήκες, κληροδοτήματα, διαχείριση, δωρεές

Διεύθυνση Εθνικών Κληροδοτημάτων

Η Διεύθυνση Εθνικών Κληροδοτημάτων είναι αρμόδια ιδίως για θέματα εποπτείας, εκκαθάρισης και διαχείρισης ιδρυμάτων, κληροδοτημάτων και σχολαζουσών κληρονομιών. Οφείλει να βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία με το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο για την καλύτερη αντιμετώπιση των προβλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς της και να ακολουθεί τις οδηγίες του.

Η Διεύθυνση Εθνικών Κληροδοτημάτων έχει έδρα τη Λάρισα και συγκροτείται από τα ακόλουθα Τμήματα, τα οποία έχουν έδρα επίσης τη Λάρισα:

Τμήμα Εποπτείας

Είναι αρμόδιο ιδίως για το διορισμό των μελών των διοικητικών συμβουλίων των ιδρυμάτων και κληροδοτημάτων, την εποπτεία της διαχείρισης των ιδρυμάτων και κληροδοτημάτων και ειδικότερα ως προς τη σύνταξη του προϋπολογισμού τους, την εκποίηση κινητών και ακινήτων πραγμάτων τους, την εκμίσθωση ακινήτων, την κατάθεση και επένδυση κοινωφελών περιουσιών, την έγκριση των απολογισμών τους, την έγκριση αμοιβών δικηγόρων, μηχανικών, συμβολαιογράφων, την εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού, την έγκριση διορισμού υποτρόφων, την παράταση και την αύξηση των υποτροφιών.

Τμήμα Εκκαθάρισης

Είναι αρμόδιο ιδίως για την εκκαθάριση κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών, την

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

έγκριση αμοιβών δικηγόρων, μηχανικών, συμβολαιογράφων, την επένδυση ή αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων, την εκποίηση των κινητών και ακινήτων πραγμάτων τους, το διορισμό των εκτελεστών διαθήκης και των εκκαθαριστών των κληρονομιών, καθώς και τον καθορισμό των αμοιβών τους, την έγκριση λογοδοσίας των εκτελεστών διαθήκης και τα λειτουργικά θέματα του Συμβουλίου Κληροδοτημάτων.

Τμήμα Σχολαζουσών Κληρονομιών

Είναι αρμόδιο ιδίως για τη διοικητική εποπτεία των κηδεμόνων σχολαζουσών κληρονομιών, οι οποίοι διορίζονται και έχουν ως έργο την εκκαθάριση των σχολαζουσών κληρονομιών, την οποία περιλαμβάνονται, η επένδυση ή αξιοποίηση ή εκποίηση των περιουσιακών τους στοιχείων.

Επίσης, είναι αρμόδιο για το διορισμό των κηδεμόνων των σχολαζουσών κληρονομιών, στους οποίους ανατίθενται έργα αναφορικά με την έγκριση δαπανών εκκαθάρισης ή διαχείρισής τους και την έγκριση λογοδοσίας τους.

Τμήμα Μητρώου και Γραμματειακής Υποστήριξης

Είναι αρμόδιο ιδίως για την τήρηση μητρώου κληροδοτημάτων, ιδρυμάτων, διαθηκών και σχολαζουσών κληρονομιών, την τήρηση του πρωτοκόλλου της Διεύθυνσης, τη διεκπεραίωση της αλληλογραφίας, την τήρηση και ενημέρωση του φυσικού και ηλεκτρονικού αρχείου της Διεύθυνσης και την ενημέρωση των πολιτών για θέματα αρμοδιότητάς της. Επίσης, μεριμνά για την κοινοποίηση στο Τμήμα Διαφάνειας όλων των αποφάσεων που σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία αναρτώνται στο διαδίκτυο.

- Η Διεύθυνση Εθνικών Κληροδοτημάτων υποστηρίζεται για τεχνικής φύσεως ζητήματα θεμάτων αρμοδιότητάς της από το Τμήμα Τεχνικής Υποστήριξης της Διεύθυνσης Τεχνικού Ελέγχου.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΑΠΟ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
Αϊβατζίδου Σπυριδωνος	Οποιοσδήποτε Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Οποιοσδήποτε ανωτέρων και ανωτάτων Σχολών της Χώρας.	Καταγωγή από την Νης Πισιδίας και την ευρύτερη περιοχή της Μ. Ασίας (χωρίς διαγωνισμό).	Εσωτερικό.	Υπουργείο Οικονομικών Δ/ση Εθν. Κληρ/των Αμεση Διαχείριση Κολωνού 2 Τηλ. 5245 198
Βελλίου Κων.	Οποιοσδήποτε όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων.	Αποροι. Καταγωγή από την Βλάστη, Ν. Πέλλα, λοιπή Μακεδονία (Με διαγωνισμό).	Εσωτερικό - Εξωτερικό (μεταπτυχιακές σπουδές).	Υπουργείο Οικονομικών Δ/ση Εθν. Κληρ/των Αμεση Διαχείριση Κολωνού 2 Τηλ. 5245 198
Ζάχου Αγαμ.	Θεολογική, Φιλοσοφική, Παιδαγωγική Σχολή όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων Φοιτήτριες.	Καταγωγή κατά σειρά προτίμησης Βόλο ή Πήλιο Δυτ. Μακεδονία (προτ. Σιάτιστα, Καστοριά, Κων/πολη ή Δράμα) (με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.	Υπουργείο Οικονομικών Δ/ση Εθν. Κληρ/των Αμεση Διαχείριση Κολωνού 2 Τηλ. 5245 198
Ζωσιμά Αφών.	Μαθητές Τεχνικών Λυκείων Ηγουμενίτσας, Ιωαννίνων, Κόνιτσας. Σπουδαστές ΤΕΙ Φοιτητές Ανωτάτων Σχολών.	Καταγωγή σπουδαστών και Φοιτητών Ήπειρος. Βαθμός απόλυσης Άριστα ή Πολύ καλά (με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.	Υπουργείο Οικονομικών Δ/ση Εθν. Κληρ/των Αμεση Διαχείριση Κολωνού 2 Τηλ. 5245 198
Νεοφύτου Θωμοπούλου -	Εθνικό Μετσόβιο	Αποροι, αριστούχοι στις εισαγωγικές	Εσωτερικό.	Υπουργείο Οικονομικών

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
Αρχιμανδρίτου	Πολυτεχνείο, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Γεωπονική Σχολή, Ανωτ. Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών, Πάντειο Παν/μιο, Παν/μιο Πειραιώς κατά σειρά Σχολής και εφόσον κάθε φορά εξαντλούνται επί μέρους Τμήματα κάθε Σχολής.	εξετάσεις της Σχολής που προτάσσεται κάθε φορά. Προτιμώνται οι συγγενείς του διαθέτη (χωρίς διαγωνισμό).		Δ/ση Εθν. Κληρ/των Αμεση Διαχείριση Κολωνού 2 Τηλ. 5245 198
Καλούδη Μάρκου	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Παν/μίων της χώρας.	Καταγωγή χωριό Πρινέ Ρεθύμνης, και ελλείπει αυτού από το Ρέθυμνο (χωρίς διαγωνισμό).	Εσωτερικό.	Υπουργείο Οικονομικών Δ/ση Εθν. Κληρ/των Αμεση Διαχείριση Κολωνού 2 Τηλ. 5245 198
Κρήτσκη Νικ.	Οποιοσδήποτε όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων και πτυχιούχων αυτών.	Καταγωγή Ζαγορά (24 θέσεις), Πελοπόννησο (12 θέσεις), Σπέτσες (12 θέσεις), Ύδρα (12 θέσεις), (με διαγωνισμό για βασικές σπουδές). (Με επιλογή για μεταπτυχιακές εσωτερικού).	Εσωτερικό βασικές και μεταπτυχιακές.	Υπουργείο Οικονομικών Δ/ση Εθν. Κληρ/των Αμεση Διαχείριση Κολωνού 2 Τηλ. 5245 198
Κυπριανίδη Ιαλέμου	Οποιοσδήποτε όλων των Ελληνικών	Μόνιμοι κάτοικοι τ έως διοικήσεως Πρωτεύουσας.	Εσωτερικό.	Υπουργείο Οικονομικών Δ/ση Εθν.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
	Παν/μίων.	Θέσεις: Άρρνες: 8 Θήλεις: 8		Κληρ/των Άμεση Διαχείριση Κολωνού 2 Τηλ. 5245 198
Πανταζόπουλο Κιμ.	Φιλοσοφικής, Θεολογικής, Φυσικής, Μαθηματικών, Πολυτεχνείου, Νηπιαγωγών, Δασκάλων, Ιερατικών, Εμπορικών, Γεωργικών, Επαγγελματι- κών και Μουσικών Σχολών της Χώρας.	Καταγωγή Ζαγορά, Σμύρνη. Θέσεις: 1 από κάθε περιοχή (Με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.	Υπουργείο Οικονομικών Δ/ση Εθν. Κληρ/των Άμεση Διαχείριση Κολωνού 2 Τηλ. 5245 198
Πραγμαστή Επαμ.	Οποιοσδήποτε όλων των Ελληνικών Παν/μίων.	Καταγωγή: Λεβίδι Αρκαδίας.	Εσωτερικό.	Υπουργείο Οικονομικών Δ/ση Εθν. Κληρ/των Άμεση Διαχείριση Κολωνού 2 Τηλ. 5245 198
Σακελλαρίου Σπύρου	Οποιοσδήποτε όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων.	Καταγωγή κατά προτίμηση Λιβάρτζη, Ψωφίδα Καλάβρυτα (χωρίς διαγωνισμό).	Εσωτερικό.	Υπουργείο Οικονομικών Δ/ση Εθν. Κληρ/των Άμεση Διαχείριση Κολωνού 2 Τηλ. 5245 198
Τριανταφυλλίδου Παν.	Οποιοσδήποτε όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων.	Καταγωγή: Πελοπόννησο. Προτεραιότητα : Φοιτητές και Πτυχιούχοι Γεωργικών και Κτηνιατρικών	Εσωτερικόγια α βασικές και μεταπτυχιακές σπουδές.Εξω	Υπουργείο Οικονομικών Δ/ση Εθν. Κληρ/των Άμεση Διαχείριση

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
		Σχολών (με διαγωνισμό για βασικές σπουδές). (Με επιλογή για μεταπτυχιακές).	τερικό για μεταπτυχιακές σπουδές.	Κολωνού 2 Τηλ. 5245 198
Τσαούση Αγαθ.	Θεολογική, Φιλοσοφική, Θετικές Επιστήμες Παν/μίων Αθηνών και Θεσ/νίκης.	Άποροι Πόντιοι την καταγωγή που αποφοίτησαν με άριστα από Λύκειο της Δράμας (χωρίς διαγωνισμό).	Εσωτερικό.	Υπουργείο Οικονομικών Δ/ση Εθν. Κληρ/των Αμεση Διαχείριση Κολωνού 2 Τηλ. 5245 198
Χρυσοχού Πέτρου	Οποιοσδήποτε όλων των Ελληνικών Παν/μίων.	Καταγωγή: Καβάλα, Φλώρινα (Με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.	Υπουργείο Οικονομικών Δ/ση Εθν. Κληρ/των Αμεση Διαχείριση Κολωνού 2 Τηλ. 5245 198
Αβραμίδα Νικολάου Κληροδότημα	Όλες οι Σχολές. Με διαγωνισμό.	Άριστοι και άποροι φοιτητές του Α.Π.Θ.	Εσωτερικό.	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Κληροδοτημάτων 54006 Θεσσαλονίκη Τηλ. 031/995213-14
Αβράσογλου Δημητρίου	Οποιοσδήποτε του Πανεπιστημίου Αθηνών.	Καταγωγή από την Ανατολική Ρωμυλία (με επιλογή).	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Της Αγάπης Κληροδότημα	Θεολογική, Ιατρική, Φιλοσοφική, Νομική,	Ορφανούς και άπορους από την περιοχή Ι.Μ. Σισανίου και	Εσωτερικό.	Ιερά Μητρόπολη Σισανίου και Σιατίστης Τηλ.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
	Χημική Πανεπ/μίων.	Σιατίστης Πειραιώς και Κερατσινίου.		4680692 και 4118602
Αγγελόπουλος Ανδρέας Κληροδότημα	Α.Ε.Ι.	Καλή επίδοση, ήθος, οικονομική αδυναμία.	Εσωτερικό. Εξωτερικό.	Αγγελοπούλειο Ίδρυμα Σχολικών Κτιρίων και Υποτροφιών. Μπουμπουλίνας 6 - 21100 ΝΑΥΠΛΙΟ. Τηλ. 0752/27491
Άγιος Γεώργιος-Άγιος Πολύκαρπος Κληροδότημα	Μαθητές Γυμνασίων και Λυκείων, σπουδαστές Τ.Ε.Ι. και φοιτητές Α.Ε.Ι.	Δημότες Δήμου Πειραιά, Δραπετσώνας, Νίκαιας και Κερατσινίου, στερούμενοι οικονομικών πόρων (με επιλογή).	Εσωτερικό.	Καλοκαιρινού 12 185 46 Πειραιάς Τηλ. 3623 100
Αδαμοπούλειο Ίδρυμα Υποτροφιών για Πανεπιστημιακές Σπουδές.	1) Κλασική Μουσική (ενόργανη ή φωνητική), Δημοτική Μουσική, Βυζαντινή Μουσική. Βασικές ή μεταπτυχιακές. Με επιλογή. 2) Οικονομικές και Κοινωνικές Επιστήμες. Βασικές ή μεταπτυχιακές. Με επιλογή.	1) Απόφοιτοι Λυκείου με βαθμό "Λίαν καλώς" και Διπλωματούχοι του Δημοτικού Ωδείου Λαμίας ή Κρατικών Ωδείων ή αναγνωρισμένων ως ισοτίμων Ωδείων της Αθήνας ή της Θεσσαλονίκης με βαθμό "Άριστα" 2) Απόφοιτοι Λυκείου με βαθμό "Άριστα", φοιτητές Τμημάτων Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών και για μεταπτυχιακές σπουδές πτυχιούχοι με βαθμό πτυχίου "Άριστα".	Εσωτερικό ή Εξωτερικό.	"Αδαμοπούλειο Ίδρυμα Υποτροφιών για Πανεπιστημιακές Σπουδές". 350 16 Ύπατη Φθιώτιδας. Τηλ. 98478,98261,98341. Τηλ. 01/6710 396 Αθήνα.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
"Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΚΑΣΙΩΝ" Φιλανθρωπικό Ίδρυμα.	Οποιοσδήποτε Ανωτάτης Εκπαίδευσης.	Απολυτήριο Λυκείου "Γίαν καλώς", καταγωγή Σύρο, Κάσο, τέκνα εν ενεργεία ή συντ/χων ναυτικών.	Εσωτερικό.	Σταδίου 51 Αθήνα 4ος όροφος Τηλ. 3242 952
Αθανασιάδη Χρήστου Κληροδότημα	Γυμνάσιο - Λύκειο Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι. Μεταπτυχιακό.	Γραμμένος στα Δημοτολόγια της κοινότητας Βρυσσοχωρίου Ιωαννίνων.	Εσωτερικό. Εξωτερικό.	Κοινότητα Βρυσσοχωρίου Ιωαννίνων. Τηλ. 0653/81 450
Αλεξανδράκεια Κληροδοτήματα Καλαμάτας.	Α.Ε.Ε.	Αποφοίτηση από το Λύκειο Κάμπου Αβιάς Καλαμάτας, (Αριστεύσαντες στο διαγωνισμό).	Εσωτερικό.	Αλεξανδράκεια Κληρ/τα Καλαμάτας - Λακωνικής 333, 24 100 Καλαμάτα, Τηλ. 0721-85900.
Αλτηγού Παναγιώτας Κληρ/μα	Πολιτικών Μηχανικών ΕΜΠ	Άποροι (με επιλογή).	Εσωτερικό.	Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο, Τμήμα Σπουδαστικής Μέριμνας, Τμήμα Επιμελητεία Ηρώων Πολυτεχνείου 9 Ζωγράφου Τηλ. 7721 851.
Ίδρυμα "Κληροδοτήματα Εμμανουήλ Ιωάννου Αλτιναλμάζη".	Θετικές επιστήμες και ειδικές Ηλεκτρολογίας Μεταπτυχιακές.	Οικονομικά αδύνατος, νέος, επιμελής και με ιδιαίτερη έφεση για ανώτερες σπουδές στις θετικές επιστήμες και συγκεκριμένα στην Ηλεκτρολογία.	Εσωτερικό ή Εξωτερικό.	"Κληρ/μα Εμμ. Ι. Αλτιναλμάζη" (δια του κ. Διευθυντή του Υποκ/τος της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος). Αλεξανδρούπολης 68 100 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ ΥΠΟΛΗ Τηλ.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
				0551/26 210, 26 908, 23 551.
Ανδρεάδου Δέσποινας (Δωρεά εις μνήμην).	Γεωπονία - Δασολογία. Με επιλογή.	Φοιτητές Τμημάτων α) Γεωπονίας και β) Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος, καταγόμενοι οι ίδιοι από το Νέο Σκοπό Σερρών και οι γονείς τους από το Σκοπό Ανατ. Θράκης. Αν δεν υπάρχει τέτοιος φοιτητής να επιλέγεται κάποιος που να κατάγεται από το Νομό Σερρών ή Δράμας ή Καβάλας και τέλος από τη Μακεδονία.	Εσωτερικό	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Κληροδοτημάτων 54006 Θεσσαλονίκη Τηλ. 031/995213-14
Ανδρεοπούλου Ευστρατίου	Όλα τα Πανεπιστήμια.	Άπορος από Ανατολή Σερρών.	Εσωτερικό.	Εκκλησιαστικό Συμβούλιο Ι.Ν.Προφήτη Ηλία Ανατολής Σερρών. Τηλ. 0327/61 013
Ανδρουτσόπουλος Αντωνίου Κληροδοτήματα	Τ.Ε.Ι. και Α.Ε.Ι.	Οικονομική αδυναμία, καταγωγή από Ζυγοβίτσι Γορτυνίας Αρκαδίας.	Εσωτερικό.	Αδελφότητα Ζυγοβιστινών Αθηνών, Πατησίων 4 106 77 ΑΘΗΝΑ Κοινότητα Ζυγοβιτσίου 22 007 ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ Τηλ. 0795/ 31237.
Αντωνιάδη Ευάγγελου	Ριζάρειος Εκκλ. Σχ. Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι.	Προηγούνται οι καταγόμενοι από την κοινότητα Εκκλησοχωρίου και μετά από Κοινότητα	Εσωτερικό.	Ιερά Μητρόπολη Ιωαννίνων Τηλ. 0651 - 26379 και 26252.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
		Καλοχωρίου Βουτσαρά - Κουρέντων και Σουλοπούλου.		
Αράπογλου Δημ. και Ζωής	Φιλοσοφική, Ιατρική, Οδοντιατρική, Θεολογική Σχολή όλων των Ελληνικών Παν/μίων.	Ομογενείς κατά προτίμηση από Κων/πολη (με επιλογή).	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Ατσάρου Πηνελόπη Χήρα Ηλ. Ατσάρου	Θεολογική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών.	Άποροι και επιμελείς (υποδεικνύονται από τη Θεολογική Σχολή Παν/μίου Αθηνών).	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Βαλσαμάκη Θεμ. και Νικ. Ίδρυμα	Όλοι οι κλάδοι σπουδών, βασικές μεταπτυχιακές.		Εσωτερικό Εξωτερικό.	Διδύμου 22 - Αθήνα Τηλ. 8816 354, 8818 872.
Βαρδινογιάννειο Ίδρυμα	Όλοι οι κλάδοι σπουδών, βασικές μεταπτυχιακές.	Καταγωγή από Κρήτη.	Εσωτερικό Εξωτερικό.	Ηρώδου Αττικού 12Α 3ος όροφος - Μαρούσι Τηλ. 80 93 386.
Βάσμα Σπύρου Ίδρυμα Απονομής Υποτροφιών.	Φοιτητές Α.Ε.Ι. Μεταπτυχιακές στο εξωτερικό.	Άριστοι απόφοιτοι Λυκείου Ορμυλίας.	Εσωτερικό Εξωτερικό.	Λ.Σ. Κοινότητα Ορμυλίας Χαλκιδικής. Τηλ. 0371/41 229.
Βελέντζειο Ίδρυμα Πρόνοιας και	Λημοτικό - Γυμνάσιο - Λύκειο,	Άποροι ή ορφανοί από μητέρα της νήσου Πάρου.	Εσωτερικό.	Βελέντζειο Ίδρυμα Πάρου Τηλ.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
Μορφώσεως	Α.Ε.Ι. και μεταπτυχιακές			0284/21222.
Βεργωτή Γεωργίου και Μαρής	Μ.Ε. - Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι.	Οικονομική ενίσχυση σε διακριθέντες Κεφαλλήνιες.	Εσωτερικό.	κ.Χ.Μ. Μέτση VERMAR SHIPPING CO LTD. Ακτή Μιασούλη 23 Πειραιάς Τηλ. 4111 141.
Βιδάλη Αικατερίνης Κληρ/μα	Δημοσιογραφικές Σχολές Α.Ε.Ι.	Φοιτητές δημοσιογραφίας.	Εσωτερικό.	Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών. Ακαδημίας 20 Τηλ. 36 32 601
Βίμπλειο Ίδρυμα	Οποιαδήποτε του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.	Από Βόρειο Ήπειρο ή από την Ήπειρο γενικά.	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων γραφ. Κληρ/των, Τηλ. 0651/ 97137.
Βιολέττας χήρας Σωτηρίου Βίμπλη	Οποιαδήποτε του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.	Περιφέρεια Κορυτσάς - Βόρειο Ήπειρο ή από την Ήπειρο γενικά (οικονομικά αδύνατοι φοιτητές).	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων γραφ. Κληρ/των, Τηλ. 0651/ 97137.
Βλάχου Νικολάου	Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών.	Άποροι άρρενες (με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Βογιατζή Χρυσόστομου Ίδρυμα	Φοιτητές Α.Ε.Ι.	Απόφοιτοι Β΄ Λυκείου Κιλκίς κατά προτίμηση από Αν. Ρωμυλία.	Εσωτερικό Εξωτερικό.	Λ.Σ. Ιδρύματος δια του Προέδρου αυτού Σεβ. Μητροπολίτου Πολυανής -

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
				Κιλκισίου. Τηλ. 0341/22508, 22684 (Δικηγόρος Σοφία Εμποροπούλου 0341/22662).
Βοστάνη Γεωργίου	ΤΕΙ - ΑΕΙ Αθηνών και εξωτερικού κατά προτίμηση θετικές επιστήμες.	Άποροι, τελειόφοιτοι Γυμνασίου, αριστούχοι από τη Λέσβο, προτίμ. από Δήμο Μυτιλήνης, Κοιν/τες Πάμφυλα και Μυστεγνά.	Εσωτερικό Εξωτερικό.	Φιλανθρωπικά καταστήματα Μυτιλήνης. Τηλ. 0251/28518.
Ίδρυμα Λίλιαν Βουδούρη	Οποιοσδήποτε των Ελληνικών και ξένων Πανεπιστημίων για βασικές-μεταπτυχιακές σπουδές.	Απολυτήριο Λυκείου ή πτυχίο Ανωτέρας ή Ανωτάτης Σχολής με βαθμό "λίαν καλώς" και οικονομική αδυναμία.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.	Νίκης 16 - Αθήνα. Τηλ. 3224 127.
Βράκα Χρήστου Κληροδότημα	Φοιτητές Α.Ε.Ι.	Καταγωγή από Κοιν. Γέρμα Καστοριάς ή από Βογατσικό, Κωσταράζιο, κατά προτεραιότητα αποφοίτων Λυκείου Τσοτυλίου.	Εσωτερικό	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Κληροδοτημάτων 54006 Θεσσαλονίκη Τηλ. 031/995213-14
Ίδρυμα με την επωνυμία "Κληροδότημα Αντωνίου και Άννας Βυζίου"	Ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας και μεταπτυχιακές σπουδές.	Αριστούχοι απόφοιτοι των Λυκείων Ν. Ιωνίας, κατά προτίμηση άποροι.	Εσωτερικό για βασικές σπουδές και Εξωτερικό για μεταπτυχιακές σπουδές.	"Κληροδότημα Αντωνίου και Άννας Βυζίου" Δια του κ. Δημάρχου Ν. Ιωνίας Τηλ. 2790 115.
Ίδρυμα "Γ. Γαλλή".	Γυμνάσιο, Λύκειο, Ανώτατες Σχολές της	Άριστοι μαθητές ή μαθήτριες ή φοιτητές ή φοιτήτριες, οι	Εσωτερικό.	Ίδρυμα " Γ. Γαλλή " (Δια του κ. Δημάρχου

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
	χώρας. Με επιλογή.	οποίοι είναι οικονομικά αδύνατοι και είναι γραμμένοι στα δημοτολόγια ή μητρώα του Δήμου Δομοκού ή στις Κοινότητες της ομώνυμης επαρχίας και κατοικούν μόνιμα εκεί.		Δομοκού). 350 10 ΔΟΜΟΚΟΣ.Τηλ. 0232/22242.
Γερολυμάτου Ιωάννου	ΜΕ - ΑΕΙ - ΤΕΙ	Κατά σειρά επίδοσής τους στους καταγόμενους από τα Καρδακάτα και διαμένοντες χωρίς καταγωγή.	Εσωτερικό.	Καρδακάτα Κεφαλληνίας. Τηλ. 0671/85 279.
Γεροστάθη Κωνσταντίνου	Οποιοσδήποτε του Πανεπιστημίου Αθηνών.	Καταγωγή από Άρτα (με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Γερούλακος Γ. Δημήτριος	Κατά προτίμηση Ιατρική Σχολή και Σχολές Επιστημών Υγείας των Πανεπιστημίων Ελλάδας. Κατά δεύτερο Πολυτεχνικές και Νομικές σχολές των Πανεπιστημίων Ελλάδας.	Καταγωγή από Λακωνία, αποφοίτηση από Λύκεια Λακωνίας.	Εσωτερικό.	Γερούλάκειο Ίδρυμα Υποτροφιών, Όθωνος Αμαλίας 57 23 100 ΣΠΑΡΤΗ Τηλ. 0731/26 595
Γιαννακάκη	ΜΕ - ΑΕΙ -	Ορφανοί και άποροι	Εσωτερικό -	Ιερά

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
Αλεξάνδρου και Άννης - Κέντρο Βοήθειας Νέων.	ΤΕΙ μεταπτυχιακά.	καταγόμενοι από α) την κοιν. Βάθης Κισσάμου β) Κοιν/τες Κεφαλίου και Περιβολίων.	Εξωτερικό.	Μητρόπολη Κισσάμου 73 400 Κίσαμος Ν. Χαν.ιων Τηλ. 0822/ 22 018 FAX 0822/ 22 128.
Γκανιώτη Παπαγεωργίου - Χριστίνας	Όλοι του ΕΜΠ (με επιλογή).	Άποροι άρρενες από ελληνικά νησιά.	Εσωτερικό.	Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο, Τμήμα Σπουδαστικής Μέριμνας, Τμήμα Επιμελητεία Ηρώων Πολυτεχνείου 9 Ζωγράφου Τηλ. 7721 851.
Ίδρυμα Γεωργ. Αγγ. Γκλίνου	Βασικές σπουδές στη Θεολογία, Νομική, Ιατρική ως και της Α.Σ.Ο.Ε.	Καταγωγή από Κοινότητες Νεστώνης, Λουκά και Μηλέα Μαντινείας.	Εσωτερικό.	Αιόλου 104, Πρακτ. 'ΑΣΤΟΡΙΑ'.
Γκολέτση Κων/νου	Οποιαδήποτε του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.	Άποροι φοιτητές κατά προτίμηση Ηπειρώτες.	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων γραφ. Κληρ/των, Τηλ. 0651/ 97137.
Δενδρινού - Αντωννάκη Καλλινίκης	Μ.Ε. - Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι.	Οικονομικά αδύνατους από τα Μακρυώτικα Πυλάρου Κεφ/νίας ή την Κεφαλληνία.	Εσωτερικό.	Κοργιαλένιο Δ.Σ. Ηλ. Ζερβού 12 - Αργοστόλι Τηλ. 0671/ 22 583.
Δημάδη Ζηνοβίας Κληρ/μα	Όλοι οι κλάδοι σπουδών.	Οι φοιτητές να είναι μέλη της Χ.Φ.Ε.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.	Χριστιανική Φοιτητική Ένωση, Καρύτση 14, Τηλ. 32 37 154.
Διακομιχάλη Ανδρέα - Ίδρυμα	Α.Ε.Ι. - μεταπτυχιακά.	Καταγόμενους κατά προτίμηση από τη Σύμη και οικ.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.	Κ. Παλαιολόγου 1 - Ρόδος. Τηλ.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
Υποτροφιών Δωδεκανήσου		αδύνατοι.		0241/ 85 701 και 23 689
Δρίτσα Δημητρίου & Ευαγγελίας. Κοινωφελές Ίδρυμα Υποτροφιών	ΤΕΙ - ΑΕΙ	Απόφοιτοι Γενικού Λυκείου Ερμούπολης ή Τεχν. Επαγγελμ. Σχολές, οικονομικά αδύνατους από τη Σύρο.	Εσωτερικό.	Ίδρυμα Υποτροφιών Δημ. και Ευαγ. Δρίτσα Σύρος. Τηλ. 0281/ 22 400
Δωδεκανησιακό Ίδρυμα Υποτροφιών	Μ.Ε. - Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι. Μεταπτυχιακά.	Δημότες οποιουδήποτε Δήμου ή Κοινότητας Ν. Δωδεκανήσου, μόνιμοι κάτοικοι.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.	Δήμος Ρόδου ΤΚ 85 100 ΡΟΔΟΣ Τηλ. 0241/ 46 200
Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Αττικής Παράδοσης	Κοινωνικών Επιστημών και Φιλοσοφίας Ελληνικών και αλλοδαπών Πανεπιστημίων.	Ελληνική ή ξένη ιθαγένεια.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.	Βαλαωρίτου 12 Αθήνα (3613117 το τηλέφωνο ανήκει στον Νομ. Σύμβουλο κ. Αλεβιζάτο).
Ίδρυμα Γεωργίου και Ευτυχίας Εργαζάκη	Φοιτητές Α.Ε.Ι.	Οικονομική αδυναμία, αριστούχοι, καταγωγή Επαρχία Πεδιάδας Ν. Ηρακλείου, Επαρχία Λασιθίου Ν. Λασιθίου Ηράκλειο.	Εσωτερικό.	Αρχιεπισκοπή Κρήτης Πλατεία Αγ. Μηνά 71 201 Ηρακλειο Τηλ. 24 6222
Ευθυμίου Χριστοδούλου Κληρ/μα	α) Φιλοσοφική β) Ιατρική γ) Θετικές Επιστ. δ) Παιδαγ. Δημοτ. Εκπαιδ. Παν/μίου Ιωαννίνων.	Καταγωγή από Δήμο Ιωαννίνων.	Εσωτερικό.	Κληρ/μα Χρ. Ευθυμίου Γαμβέτα 4 Αθήνα Τηλ. 7219 504.
Ευσταθιάδη	Οποιοσδήποτε	Έλληνες,	Εσωτερικό.	Γρ. Λαμπράκη

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ Α	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
Αικατ. Ι. Κληροδότημα	ε κλάδος Ανωτέρας και Ανωτάτης Εκπ/σης, βασικές - μεταπτυχιακ ά.	Αιγυπτιώτες που ζουν στην Ελλάδα.		91 Πειραιάς Τηλ. 42 23 116-8
"Ο Ευστρατίου Χριστόφορος". Ίδρυμα Απόρων Αριστούχων Σπουδαστών Λέσβου	Ανώτατες και Ανώτερες Σχολές στην Ελλάδα, κατά προτίμηση οικονομικών και θετικών επιστημών.	Οικονομικά αδύνατοι, άριστοι καταγόμενοι από τη νήσο Λέσβο, κατά προτίμηση από το Πλωμάρι, τα Πάμφιλα και τη Μυτιλήνη. Οι υποψήφιοι να είναι γραμμένοι στα μητρώα των Δήμων και Κοινοτήτων της Λέσβου.	Εσωτερικό για βασικές σπουδές α) με διαγωνισμό, β) χωρίς διαγωνισμό με κριτήριο τη βαθμολογία του απολυτηρίου. Εξωτερικό α) για βασικές σπουδές σε κλάδους που δεν διδάσκονται στα Πανεπιστήμια και Πολυτεχνεία της Ελλάδας, β) για μεταπτυχιακές σπουδές με πτυχίο άριστα.	Καραντώνη 2 Μυτιλήνη Τηλ. 0251/ 28 518
Θεοδώρου Νικολάου	ΤΕΙ, ΑΕΙ Μεταπτυχιακ ά.	Οικονομικά αδύνατοι, άριστοι, ηθικοί, απόφοιτοι Λυκείων Κορίνθου.	Εσωτερικό, Εξωτερικό (μεταπτυχιακ ά).	Δήμος Κορίνθου Εθν. Αντιστάσεως 12 20 100 Κόρινθος Τηλ. 0741/ 22132
Ευαγές Ίδρυμα	ΑΕΙ -	α) άποροι από τη	Εσωτερικό.	Ιερά

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
/ Ιεράς Μητροπόλεως Ρόδου	Μεταπτυχιακά - ΤΕΙ - ΤΕΛ.	Ρόδο, β) προτιμ. για μεταπτυχιακά σε Θεολ. Σχολές Αθηνών - Θεσ/νίκης, γ) υποτρ. σε απόφοιτους σχολών ΜΕ προερχόμενους από το Οικουμενικό Πατριαρχείο σε ΑΕΙ, ΤΕΙ και ΤΕΛ.		Μητρόπολη Ρόδου Τηλ. 0241/ 23274 και 34 300.
Κοινωφελές Ίδρυμα Υποτροφιών της Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης "Ο ΑΓΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ Ο ΟΜΟΛΟΓΗΤΗΣ".	1) Όλες οι Σχολές. Με επιλογή. 2) Θεολογία, Ιστορία, Αρχαιολογία, Αρχιτεκτονική. 3) Όλες οι σχολές. 4) Βυζαντινή Μουσική.	1) Οικονομικά αδύνατοι νέοι και νέες, με έφεση για μάθηση, για σπουδές στην ανώτερη και ανώτατη εκπαίδευση οι οποίοι κατάγονται από την περιφέρεια Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης ή κατοικούν σε αυτήν μόνιμα και είναι εγγεγραμμένοι σε μια ανώτερη ή ανώτατη σχολή. 2) Επιστήμονες για μεταπτυχιακές σπουδές ή εκπόνηση διδακτορικής διατριβής ή μελέτης στο εσωτερικό ή εξωτερικό με θέμα σχετικό με την περιφέρεια της Ιεράς Μητροπόλης Σερρών και	1) Εσωτερικό 2) Εσωτερικό ή εξωτερικό. 3) Εσωτερικό 4) Εξωτερικό.	Κοινωφελή Ίδρυμα Υποτροφιών Ιερά Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης " Ο ΑΓΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ Ο ΟΜΟΛΟΓΗΤΗΣ" (δια του Σεβασμιότατου Μητροπολίτου Σερρών και Νιγρίτης), 62 122 ΣΕΡΡΕΣ Τηλ. 0321/ 62 122

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
		<p>Νιγρίτης ή ολόκληρης της Μακεδονίας. Οι επιστήμονες αυτοί θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι σε μεταπτυχιακό τμήμα σχολών και να έχουν προχωρήσει τη διδακτορική τους διατριβή ή μελέτη σε ικανοποιητικό σημείο.</p> <p>Προτιμώνται οι καταγόμενοι από την περιφέρεια Σερρών και Νιγρίτης.</p> <p>3) Οικονομικά αδύνατοι φοιτητές ή σπουδαστές που φοιτούν στα εκπ/τικά ιδρύματα των Σερρών.</p> <p>4) Οικονομικά αδύναμοι νέοι και νέες της περιφέρειας της Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης.</p>		
<p>Ιμβριώτη Ιωάννη</p>	<p>Τμήμα Φιλοσοφίας Παιδαγωγικής - Ψυχολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. Με επιλογή.</p>	<p>Φοιτητής του Τμήματος Φ.Π.Ψ. του Α.Π.Θ. κατά την ελεύθερη και απόλυτη κρίση των εκάστοτε Διοικητικών Αρχών της Σχολής.</p>	<p>Εσωτερικό.</p>	<p>Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Κληροδοτημάτων 54006 Θεσσαλονίκη Τηλ. 031/995213-14</p>

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
Ίδρυμα "Ιωαννίδη Δ. - Σιατιστέως".	Όλες οι Σχολές. Με επιλογή. Εφ'άπαξ.	Αποδεδειγμένα διακρινόμενοι για την επίδοσή τους σπουδαστές, που εισάγονται κάθε χρόνο στα Ανώτατα και Ανώτερα Εκπ/κά Ιδρύματα της χώρας και κατάγονται από τη Σιάτιστα, κατά προτίμηση ορφανών είτε από μητέρα είτε από πατέρα και συμπεριλαμβάνονται στο 10% των πρώτων κατά σειρά επιτυχίας εισαγομένων στο Τμήμα ή στη Σχολή τους.	Εσωτερικό.	Ίδρυμα "Δ. Ιωαννίδη - Σιατιστέως", Π. Παπαγεωργίου 4 54 635 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ Τηλ. 031/ 260 203
Κανέλλη Πέτρου	Φοιτητής Παν. Αθηνών.	Καταγωγή από Μελιγαλά Μεσσηνίας	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Καντάρη Θεόκλητου, Κληρονομιά	Όλοι.	Οικονομική αδυναμία και να κατοικούν στην Κοινότητα Αμπελακίων Σαλαμίνας.	Οπουδήποτε.	Κοινότητα Αμπελακίων Σαλαμίνας. Τηλ. 4671 970.
Καπετανάκειο Ίδρυμα Αντωνίου και Βικτορίας Καπετανάκη	ΑΕΙ Μεταπτυχιακ ά.	Άποροι, ορφανοί που κατάγονται από το Νομό Ηρακλείου.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.	κ. Παπαδόπουλο Αρχ. Μακαρίου 22 Ηράκλειο. Τηλ. 081/ 228812
Καραπιπέρειου	Όλοι οι	Διακρινόμενοι ή	Εσωτερικό -	Δ.Σ.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
Πνευματικόν Ίδρυμα	κλάδοι σπουδών. Με επιλογή. Βασικές σπουδές ή μεταπτυχιακές.	διακριθέντες στις σπουδές τους, άποροι νέοι Ευρυτάνες για συνέχιση των σπουδών τους στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή.	Εξωτερικό.	Καραπιπερείου Πνευματικόν Ίδρυματος. Νικ. Κωστή 11 ΤΚ 104 44 Αθήνα
Κληρ/μα Μαρίας Κασιμάτη	Γεωργίας ή Ειδικών Κλάδων αυτής και Τεχνών Ωφελίμων και ωραίων. (ζωγραφική, μουσική και γλυπτική).	Καταγωγή Αμφισσα ή Αθήνα.	Εξωτερικό - Ευρώπη.	Λυκούργου 9 Τηλ. 32 49 007
Κασιμάτη Σεβαστιανού Κληρ/τα	ΙΑτρική, Οδοντιατρική ή, ΤΕΦΑ.	Να είναι κάτοικοι ή να κατάγονται κατά σειρά προτεραιότητας από το χωριό Νέος Αμαρίου ή εξ άλλων χωριών επαρχίας Αμαρίου ή του Νομού Ρεθύμνης, θα προηγούνται τυχόν εξ αίματος ή αγχιστείας συγγενείς του διαθέτη οπουδήποτε διαμενόντων.	Εσωτερικό.	Κρητική Εστία, Πνευματικό Ίδρυμα, Στράβωνος 12 Παγκράτι, Τηλ. 7229 636, 7213 046 FAX 7239 149.
Κασσαβέτειο Κληρ/μα και Οικοκυρικό Σχολειό Ζαγοράς	ΑΕΙ και ΤΕΙ.	Πρώτο έτος σπουδών, οικονομική αδυναμία, ήθος, επίδοση, γέννηση στη Ζαγορά.	Εσωτερικό.	Κασσαβέτειο Κληρ/μα και οικοκυρικό Σχολειό Ζαγοράς, 37 001 ΖΑΓΟΡΑ Νομός Μαγνησίας ΤΗΛ. 0426/22 305 Πρόεδρος της Κοινότητας

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
				0426/22 520 Γραμ. της κοινότητας.
Ίδρυμα Υποτροφιών Απόρων Νέων και Νεανίδων Πηνελόπης Κατσέα - Σπάνδου	1) Τεχνικές Σχολές κάθε ειδικότητας 2) Πανεπιστημιακές Σχολές θετικών επιστημών και εικαστικών τεχνών.	1) Νέοι και νεανίδες που κατάγονται από την Κοινότητα Ασβεστοχωρίου Θεσ/νίκης, αποδεδειγμένα φτωχών οικογενειών, χριστιανών ορθοδόξων που διακρίνονται για την επίδοσή τους στα γράμματα, την ευφυΐα τους, το χαρακτήρα τους, την άψογη ηθική διάπλασή τους και τον εθνικό προσανατολισμό τους.	Εσωτερικό.	Ίδρυμα Υποτροφιών Απόρων Νέων και Νεανίδων Πηνελόπης Κατσέα - Σπάνδου, 57010 ΑΣΒΕΣΤΟΧΩΡΗ Τηλ. 031/ 357180.
Κατσέα Κωνσταντίνου	Σχολή Θετικών Επιστημών. Με επιλογή.	α) Υποτροφίες σε διαπρέψαντες σε επιστημονική επίδοση και ήθος απόρους αριστούχους Μακεδόνες αποφοίτους του Α.Π.Θ. β) Υποτροφίες σε άπορους Μακεδόνες αριστούχους αποφοίτους Λυκείου, επιτυγχόντες στις εισαγωγικές εξετάσεις στα Α.Π.Θ. για σπουδές θετικών επιστημών.	Εξωτερικό - Εσωτερικό.	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Κληροδοτημάτων 54006 Θεσσαλονίκη Τηλ. 031/995213-14
Καυκάλα Στυλιανού	ΤΕΙ - ΑΕΙ	Καταγόμενοι από το χωριό Θυμιανά	Εσωτερικό.	Κοινότητα Θυμιανών Χίου.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
		Χίου		Τηλ. 0271/ 31 232, 31 151.
Κλεινία Κων/νου, κληροδότημα	Εφηρμοσμένες επιστήμες και μηχανική.	Να είναι φοιτητές Αριστ. Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης καταγόμενοι κατά προτίμηση από τη Λυτική Μακεδονία ιδίως Σιάτιστα Δ. Κοζάνης.	Εσωτερικό - Θεσσαλονίκη	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Κληροδοτημάτων 54006 Θεσσαλονίκη Τηλ. 031/995213-14
Κληρ/μα Αικατερίνης Κοκκίνου	Όλοι οι κλάδοι σπουδών.	Αριστούχοι τελειοφοίτων γυμνασίου ή Λυκείου, καταγωγή από Βόλο και να είναι τελειόφοιτοι από τα σχετικά σχολεία του Βόλου.	Εσωτερικό.	Ακαδημία Αθηνών . Πανεπιστημίου 28 Τηλ. 3600 207, 3600 209 FAX. 3634 806
Πέτρον Κόκκορον	Οποιαδήποτε του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και μεταπτυχιακό	Καλοί φοιτητές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.	Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων γραφ. Κληρ/των, Τηλ. 0651/ 97137.
Κολυδάκη Νικολ. Γεωργίου	Ιατρική Σχολή.	Αριστούχο και άπορο απόφοιτο άρρνα του Γυμνασίου Ιεράπετρας.	Εσωτερικό.	Γυμνάσιο - Λύκειο Ιεράπετρας ΤΚ 72200 Νομός Λασιθίου Τηλ. 1ο Γυμνάσιο 0842/28229, 2ο Γυμνασιο 22 289, 3ο Γυμνάσιο 28 751, Λύκειο 22 356, Τεχν. Λύκειο 28 667 και 28 533.
Κονδύλη Ευαγγέλου Κληρ/μα	Γεωπονία, ηλεκτρολογία, μαθηματικά,	Απολ. Λυκείου με βαθμό "λίαν καλώς" οι υποψήφιοι πρέπει	Εσωτερικό.	Ακαδημία Αθηνών . Πανεπιστημίου 28 Τηλ. 3600

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
	μηχανολογία ή άλλο κλάδο των φυσικών επιστημών.	να είναι εγγεγραμμένοι και να φοιτούν στην οικεία σχολή. Να κατοικούν μόνιμα ή να κατάγονται από την Ήπειρο (περιλαμβανομένης πρωτίστως και της Β. Ηπείρου).		207, 3600 209 FAX. 3634 806
Κοντοβράκη Ιακώβου	Ιερατική Σχολή, Θεολογική Σχολή, Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών, οποιαδήποτε άλλη Μέση Ανωτέρα και Ανωτάτη Σχολή.	Οικονομικά αδύνατοι, ευδόκιμο φοίτηση, καταγωγή από Επαρχία Άργους.	Εσωτερικό.	Ίδρυμα Υποτροφιών Ι. Κοντοβράκη, Αγγ. Μπόμπου 2Α 21 200 ΑΡΓΟΣ Τηλ. 0751/ 68 586.
"Κορδόσειου Κοινοφελές Ίδρυμα - Δωρεά Γεωργίου Σπ. Κορδόση"	Όλοι οι κλάδοι σπουδών.	Οικονομικά αδύνατοι και κατά προτίμηση αριστεύσαντες απόφοιτοι των Λυκείων Νεοχωρίου και Πενταλόφου Μεσολογγίου ή και απόφοιτοι των Λυκείων της Επαρχίας Μεσολογγίου ή και ολοκλήρου του Νομού Αιτωλοακαρνανίας, για σπουδές στα ΑΕΙ της χώρας.	Εσωτερικό.	Κορδόσειου Κοινοφελές Ίδρυμα - Δωρεά Γεωργίου Σπ. Κορδόση. 30 001 Νεοχώρι ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ ΟΥ Τηλ. 0632/91214 και 93480.
Κληρ/μα Σεβαστιανού Κοσιμάτη	Ιατρική - Οδοντιατρική ή - ΤΕΦΑ	Να είναι κάτοικοι ή να κατάγονται κατά σειρά προτεραιότητας από	Εσωτερικό.	Κρητική Εστία, Πνευματικό Ίδρυμα, Στράβωνος 12

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
		το χωριό Νέος Αμαρίου ή εξ άλλων χωριών επαρχίας Αμαρίου ή του Νομού Ρεθύμνης, θα προηγούνται τυχόν εξ αίματος ή αγχιστείας συγγενείς του διαθέτη οπουδήποτε διαμενόντων.		Παγκράτι, Τηλ. 7229 636, 7213 046 FAX 7239 149.
Κληροδότημα Νικολάου Κουκουφλή (υπέρ Κοινότητας Ομβριακής Δομοκού)	Ιατρική, Γεωπονία. Βασικές σπουδές. Με επιλογή.	Άρρην απόγονος της οικογένειας Γεωργίου Νικολάου.	Εσωτερικό.	Κληροδότημα Νικολάου Κουκουφλή Κοινότητα Ομβριακής Δομοκού. 350 10 Ομβριακή Δομοκού Φθιώτιδας. Τηλ. 0232/31 333.
Κουκουφλή Νικολάου / Κληρ/μα υπέρ του Δήμου Θεσσαλονίκης	1) Μετεκπαίδευση και ενημέρωση στελεχών του Δήμου Θεσσαλονίκης στις Πολιτιστικές ή άλλες δραστηριότητες σε δήμους ευρωπαϊκών χωρών. 2) Θέματα τοπικής αυτοδιοίκησης, μεταπτυχιακά.	1) Στελέχη του Δήμου Θεσσαλονίκης. 2) Άποροι αριστούχοι σπουδαστές. 3) Αριστούχοι νέοι καλλιτέχνες που πραγματοποιούν μεταπτυχιακές σπουδές στο εξωτερικό.	1) Εξωτερικό. 2) Εξωτερικό. 3) Εξωτερικό.	Δήμος Θεσσαλονίκης Δ/ση Οικονομικών Υπηρεσιών, Τμήμα Διαχείρισης Δημόσιας Περιουσίας, Βενιζέλου 45 546 31 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ Τηλ. 031/28 6437

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
	3) Καλλιτεχνικές σπουδές.			
Κρητικού Νικολάου	Όλοι του ΕΜΠ	Διακριθέντες σπουδαστές Α΄ έτος σπουδών στα Ανώτερα Μαθηματικά.	Εσωτερικό.	Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο, Τμήμα Σπουδαστικής Μέριμνας, Τμήμα Επιμελητεία Ηρώων Πολυτεχνείου 9 Ζωγράφου Τηλ. 7721 851.
Κληρ/μα Κριεζή Τριανταφυλλιάς	Θεωρητικές σχολές όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων.	Καταγωγή από Μακεδονία. (με επιλογή).	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Κρίσπη Δημητρίου	Ιατρική Σχολή.	Άπορος μαθητής καταγόμενος από την Πάρο. (ίδιος ή γονείς).	Εσωτερικό.	Δήμος Πάρου Τηλ. 0284/ 23244, 21 222.
Κληρ/μα Κυβέλη - Γιάννη Χορν	1. Μουσικής 2. Επικοινωνιών 3. Θεάτρου 4. Κινηματογράφου.	Μεταπτυχιακές.	Εξωτερικό - Εσωτερικό.	Σύλλογος "Οι φίλοι της Μουσικής" Βασ. Σοφίας & Κόκκαλη Αθήνα Τηλ. 72 82 000.
Κυπαρισσοπούλειο Κληροδότημα (Δήμος Κολινδρού Πιερίας)	Όλες οι Σχολές. Με επιλογή.	1) Απόφοιτοι Λυκείου για σπουδές σε ΑΕΙ 2) Πτυχιούχοι διακρινόμενοι για το ήθος και εγγεγραμμένοι οι	Εσωτερικό ή Εξωτερικό.	Δήμος Κολινδρού Πιερίας (Κυπαρισσοπούλειο Κληρ/μα) 60061 ΚΟΛΙΝΔΡΟΣ, Τηλ. 0351/ 38

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
		ίδιοι ή οι γονείς τους στα Μητρώα ή Δημοτολόγια Κολινδρού.		614.
Κωνσταντινίδη Αμύντα	Ιατρική Σχολή.	Άποροι διακεκριμένοι σπουδαστές της Ιατρικής Επιστήμης, οι οποίοι παράλληλα με τη διάκρισή τους στις επιστήμες διαθέτουν καλό ήθος και εθνοφελή προσανατολισμό.	Εσωτερικό.	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Κληροδοτημάτων 54006 Θεσσαλονίκη Τηλ. 031/995213-14
Κωστάλα Λεωνίδα	Δημοτικά - ΜΕ - ΤΕΙ - ΑΕΙ.	Οικονομικά αδύνατοι καταγόμενοι από το Βροντάδο Χίου.	Εσωτερικό.	Δήμο Βροντάδων Χίου ΤΚ 82 200 Βροντάδες Τηλ. 0271/ 93392, 92202.
Λαμπαδημητρόπουλος Άγγελος και Άρτεμις	ΑΕΙ και ΤΕΙ.	Άριστοι, ηθικοί, απόφοιτοι Λυκείων Καστορείου, οικονομικά αδύνατοι.	Εσωτερικό, Εξωτερικό.	Κοινότητα Καστορείου Λακωνίας, 23059 ΚΑΣΤΟΡΕΙΟ Τηλ. 0731/57 220.
Κληρ/μα Λαμπρίδου Ιωάννου	Ιατρικό, Οδοντιατρικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών.	Άποροι (με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Λάτση Ιωάννου Ίδρυμα	Όλοι οι κλάδοι σπουδών.	Καταγωγή από Ηλεία.	Εσωτερικό, Εξωτερικό.	Όθωνος 8 Τηλ. 32 30 151.
Λιβαδά Μιχαήλ	Θεολογική Σχολή Πανεπιστημίου	Άποροι (με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
	ου Αθηνών.			Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Λυμπεροπούλει ο Ίδρυμα "ΑΡΤΟΣ ΖΩΗΣ"	Θεολογία.	(Με διαγωνισμό).	Εσωτερικό - Εξωτερικό. Βασικές σπουδές Εσωτερικό - Μεταπτυχια κές σπουδές εξωτερικό.	Μπουμπουλίνας 28 106 82 ΑΘΗΝΑ Τηλ. Fax 88 24 547.
Λύχγου Γερασίμου Κληρ/μα	Δημοσιογραφία.	(Με επιλογή).	Εσωτερικό - Εξωτερικό.	ΕΣΗΕΑ, Ακαδημίας 20, 10671 ΑΘΗΝΑ, Τηλ. 36 32 601.
Αφών Ευάγγελου και Μαρίας Μαδιά	ΤΕΙ - ΑΕΙ.	Άποροι καταγόμενοι από τα Άνω Καρδάμηλα.	Εσωτερικό.	Δήμος Καρδαμύλων Νομός Χίου Τηλ. 0272/ 22 302.
Μαλιώτειο Ίδρυμα Υποτροφιών	ΜΕ - ΤΕΙ - ΑΕΙ.	Απόφοιτους Λυκείου Μελεσών που πέρασαν στα ΤΕΙ - ΑΕΙ ή πρωτεύσαντες μαθητές Γυμνασίου - Λυκείου Μελεσών.	Εσωτερικό.	Μελέσες Ηράκλειο Τηλ. 081/74 1306.
Ίδρυμα Αικατερίνης Μάλλωση	Οποιοσδήποτε.	Απολυτήριο Λυκείου με βαθμό τουλάχιστον 18 ή πτυχίο Ελληνικού ΑΕΙ με "άριστα" ή "λίαν καλώς". (με επιλογή).	Εσωτερικό - Εξωτερικό. Βασικές σπουδές εσωτερικό - Μεταπτυχια κές εξωτερικό.	κ. Γρηγόρης Τιμογένης Κολοκοτρώνη 72 185 35 Πειραιάς Τηλ. 4220 001-8.
Μάνδρα Πέτρου	ΑΕΙ	Καταγόμενοι από την Κοιν. Λουτρών.	Εσωτερικό.	Κοινότητα Λουτρών - Λέσβου Τηλ. 0251/91 233.
Μανιάρειο	Παιδαγωγικά	Καταγωγή από	Εσωτερικό.	Εθνική

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
Κληροδότημα	Τμήματα των Πανεπιστημίων.	Αμπελάκια Λάρισας.		Τράπεζα ΑΕ. Λάρισα. Τηλ. 041- 596107.
Μαργώνη	Θεολογική Σχολή Αθηνών ή Θεσσαλονίκης.	Άπορος και ηθικός γεννημένος στη πόλη Μυτιλήνη ή στα χωριά Ταξιάρχες, Βαρειοί, Ακρωτήριο, Αγία Μαρίνα και Πληγώνιο.	Εσωτερικό.	Ιερό Ναό Παμ. Ταξιάρχων Μυτιλήνης ΤΚ 81 100 Μυτιλήνη Τηλ. 0251/61 418.
Μαριδάκειο Κληροδότημα	Οποιαδήποτε Σχολή Ανωτάτης Εκπαίδευσης.	Απολυτήριο Λυκείου με βαθμό "λίαν καλώς", καταγωγή Επαρχία Σητείας Λασιθίου Κρήτης.	Εσωτερικό.	Στράβωνος 12 - Παγκράτι Τηλ. 72 13 046 και 72 29 636.
Μαρίνου Βασιλείου Μ.	ΑΕΙ - ΤΕΙ	Γεννημένους από γονείς που να είναι ή να ήταν δημότες Βολισσού.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.	Βολισσός Χίου ΤΚ 82 103 Βολισσός. Τηλ. 0274/ 21 208.
Κληροδότημα "Πέτρου Μαρκίδη"	Γυμνάσιο, Λύκειο, Ανώτατες Σχολές της χώρας. Με επιλογή.	Νέοι καταγόμενοι από το Δήμο Άμφισσας και τις Κοινότητες Σερνικαίου, Αγίου Γεωργίου, Αγίου Κωνσταντίνου, Προσηλίου, Βιβιάνης και Ελαιώνος.	Εσωτερικό.	Κληροδότημα Πέτρου Μαρκίδη 33 100 ΑΜΦΙΣΣΑ Τηλ. 0265/28 459.
Ματάλα Αθανασίου του Λακεδαιμονίου	Οποιοσδήποτε στα ΑΕΙ, Στρατιωτική και Ναυτική Σχολή, Τεχνικές Σχολές και ΤΕΙ.	Καταγωγή από Λακωνία. (Με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.	Καθίδρυμα Αθ. Ματάλα 23 100 ΣΠΑΡΤΗ, Τηλ. 0731/ 22814 Γραφείο Αθηνών Χάμιλτον 6Δ 104 34 ΑΘΗΝΑ.
Μαθηάκη Ιωάννου Εμμ.	Γυμνάσιο - Λύκειο και Τεχνικό ΤΕΙ - ΑΕΙ μόνο	Μαθητές - Φοιτητές.	Εσωτερικό.	Κοινότητα Βραχασίου Νομός Λασιθίου ΤΚ 72 054

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
	Κρήτης.			Βραχάσι Τηλ. 0841/ 32173.
Μαυριά Ανθούλας	ΑΕΙ.	Οι έχοντες ανάγκη οικονομική ενίσχυση φοιτητές από επαρχίες Πωγωνίου και Κουρέντων ή από την Ήπειρο.	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων γραφ. Κληρ/των, Τηλ. 0651/ 97137.
Μαυροκορδάτου Γεωργίου	Θεολογική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών.	(Με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Μαυροκορδάτου Δημητρίου	Ιατρικό, Οδοντιατρικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών.	Τριτοετείς φοιτητές (με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Ίδρυμα Χαραλάμπους Μεγκούσογλου	Οποιοσδήποτε Ανωτάτης Εκπαίδευσης βασικές σπουδές.	Φοιτήτριες με οικονομική αδυναμία.	Εσωτερικό.	Σαρανταπήχου 65 Αθήνα. Τηλ. 8136 074, 6430 401.
Κληρ/μα Μικρουλάκη Νέλης	Ιατρικής, Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Αθηνών.	Καταγωγή από όλη την Ελλάδα πλην Αττικής.	Εσωτερικό.	Ιερά Οδός 343 Χαϊδάρι Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αθηνών, Τηλ. 5449 911-13.
Μιχαέλη Παν. Κληρ/μα	Οποιοσδήποτε των ΤΕΙ και Πανεπιστημίου	Τελειόφοιτοι και αριστούχοι του Λυκείου Πλωμαρίου Λέσβου.	Εσωτερικό.	Πλωμάρι Λέσβου (Δήμος) Τηλ. 0252/ 32225.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
	ων της χώρας.			
Μιχαλέτου Γεωργίου Ν.	Οποιοσδήποτε στα ΑΕΙ.	Καταγωγή από Αγ. Νικόλαο Βοΐων Νεάπολης Λακωνίας. Χρηστό ήθος.	Εσωτερικό.	Κληρ/μα Γ. Ν. Μιχαλέτου 230 53 Αγ. Νικόλαος Βοΐων Νεάπολης. Τηλ. 0734/ 31268.
Ίδρυμα Παναγιώτη και Εφης Μιχέλη	Οποιοσδήποτε κλάδος έχων σχέση με την αισθητική (π.χ. Αρχιτεκτονική).	Με επιλογή.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.	Β. Σοφίας 79 ΑΘΗΝΑ 115 21 Τηλ. 36 13 133.
Μουστάκα Πέτρου	ΤΕΙ - ΑΕΙ μεταπτυχιακό.	Υπό τύπου υποτροφιών ή δανείου σε καταγόμενους από την Κοινότητα Κορθίου περιοχής Πίσω Μεριάς Άνδρου.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.	Κοινότητα Κορθίου ΤΚ 84 502 Άνδρος Τηλ. 0282/ 61354.
Ίδρυμα Αφών Μπακαλά Π.	Όλοι (βασικές σπουδές εσωτερικό / Μεταπτυχιακές σπουδές).	Καταγωγή από Αρκαδία. - Απόφοιτοι Γυμνασίου Τριπόλεως - Απόφοιτοι Γυμνασίου Ν. Αρκαδίας (επιλογή - διαγωνισμός).	Εξωτερικό - Εσωτερικό.	"Κοινοφελές Ίδρυμα Αφών Π. Μπακαλά" Πανεπιστημίου 20 Αθήνα Τηλ. 3635 158.
Μπαλτατζή Σπυρίδωνος	Δημοτική, Μέση, Ανωτέρα και Ανωτάτη Εκπαίδευση.	Καταγωγή από Συρράκο Ιωαννίνων (με επιλογή).	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
Μπαφάκη Εμμαν. και Αναστ.	Γυμνάσιο - Λύκειο ΤΕΛ - ΤΕΙ - ΑΕΙ	Άποροι από Δάφνες Τεμένους.	Εσωτερικό.	Δάφνες Τεμένους Νομός Ηρακλείου Τηλ. 081/79 1256.
Ίδρυμα Μπουλούμπασ η Αποστόλου Ν.	Οποιοσδήποτε.	Μαθητές, σπουδαστές, φοιτητές και πτυχιούχοι που κατάγονται από τη νήσο Ιο Κυκλάδων. (με επιλογή).	Εσωτερικό - Εξωτερικό. Βασικές σπουδές εσωτερικό - Μεταπτυχιακές σπουδές εξωτερικό.	Κρήτης 2 ΜΑΡΟΥΣΙ 151 22 Τηλ. 61 23 483, 3470 251.
Ίδρυμα Υποτροφιών Μωραΐτου Ευαγγελία	Οποιοσδήποτε.	Καταγωγή από Καστελόριζο (με επιλογή).	Εσωτερικό και εξωτερικό για βασικές σπουδές.	Καρνεάδου 22 106 75 ΑΘΗΝΑ
Νικολάου Θεοδώρου	ΤΕΙ και ΑΕΙ Μεταπτυχιακά.	Οικονομικά αδύνατοι, άριστοι, ηθικοί, απόφοιτοι Λυκείων Κορίνθου.	Εσωτερικό - Εξωτερικό (μεταπτυχιακά).	Δήμος Κορίνθου Αθν. Αντιστάσεως 12 20100 ΚΟΡΙΝΘΟΣ Τηλ. 0741/ 22132.
Παγκάλου Γεωργίου Κληρ/μα	Φιλοσοφική Σχολή Ελληνικού Πανεπιστημίου.	Απολυτήριο Λυκείου με βαθμό "λίαν καλώς". Καταγωγή από Νομό Λασιθίου.	Εσωτερικό.	Ακαδημία Αθηνών . Πανεπιστημίου 28 Τηλ. 3600 207, 3600 209 FAX. 3634 806
Πάγκειος ή Μπάγκειος Επιτροπή	Οποιοσδήποτε κλάδος σπουδών μέσης, ανώτερης ή ανώτατης βαθμίδας (βασικές και μεταπτυχιακά).	Βορειοηπειρώτες μαθητές, σπουδαστές φοιτητές εγγεγραμμένοι στο σύλλογο Βορειοηπειρωτών.	Εσωτερικό.	Καραολή Δημητρίου 1 Τηλ. 72 22153
Παγχιανό Ίδρυμα Ιωάννου Διαμαντή	Όλοι.	Καταγωγή Χίος (με επιλογή).	Εσωτερικό - Εξωτερικό.	Παγχιανό Ίδρυμα Υποτροφιών Εσωτερικού -

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
Πατέρα				Εξωτερικού Ιωάννου Δ. Πατέρα Ακτή Μιαούλη 85 & Φλέσσα 2 Πειραιάς 185 38 Τηλ. 42 91 254.
Παπαδάκη Αντωνίου	Οποιοσδήποτε του Πανεπιστημίου Αθηνών.	(Με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Ίδρυμα "Νικόλαος Γ. Παπαδημητρίου".	Οποιοσδήποτε Ανωτέρων και Ανωτάτων Σχολών.	Αριστούχοι απόφοιτοι Λυκείων καταγόμενοι από Λέσβο, Άνδρο, Σπέτσες, Ύδρα.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.	Σαρανταπόρου, Φωκαίας και Αιγίνης Πειραιάς Τηλ. 48 12 043, 48 16 626, 48 18 605.
Κληρ/μα Παπαζαφειρόπουλου Σωτηρίου	Οποιοσδήποτε του Πανεπιστημίου Αθηνών.	Καταγωγή από Ανδρίτσαινα (με επιλογή).	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Παπαλεξίου ή Τσέρτου Ευδοξίας	ΜΕ - ΑΕΙ - ΤΕΙ.	Άπορο κάτοικο και με καταγωγή από το Γανναδιό Κόνιτσας.	Εσωτερικό.	Κοινότητα Γανναδιού Κόνιτσας Τηλ. 0655/ 23744.
Παπαμιχαηλίδης Θωμά	Πολυτεχνική και Φυσικομαθηματική Σχολή. Με διαγωνισμό.	Αριστεύοντες φοιτητές.	Εσωτερικό.	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Κληροδοτημάτων 54006 Θεσσαλονίκη

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
				Τηλ. 031/995213-14
Παπαμιχαλοπούλου Νικολάου	Οποιοσδήποτε του Πανεπιστημίου Αθηνών.	Καταγωγή από Λακωνία. (Με επιλογή).	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Παπαναστασίου Ζήνωνα	Πρωτοετείς μαθητές, πρωτοετείς φοιτητές ανωτάτων σχολών.	Καταγωγή και εγκατάσταση στο Βελβενδό, απόφοιτοι ΔΣ Βελβενδού και οικονομικά αδύνατοι (με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.	Δήμος Βελβενδού Κοζάνης Τηλ. 0464/31 917, 31327.
Παπαντωνίου Βασ. - Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα -	Λαογραφικές σπουδές.	Βαθμός απολυτηρίου ή πτυχίου "ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ", οικονομική κατάσταση.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.	Πελοποννησιακό Λαογραφικό Μουσείο, Βασ. Αλεξάνδρου 1 21100 ΝΑΥΠΛΙΟ Τηλ. 0752/ 27960, 28379.
Ίδρυμα Υποτροφιών Κληρονόμων Φιλίππου Παπαπολυχρονίου	Οποιοσδήποτε κλάδος Ανωτέρων και Ανωτάτων Σχολών.	Άρρενες απόφοιτοι Λυκείου Κρεστένων, οικονομικά αδύνατοι.	Εσωτερικό.	Δεληγιώργη 24 Αθήνα Τηλ. 5121 969, 5237 007, 6394 327.
Παπαχριστοδούλου Ουρανία	Φιλοσοφική. Με επιλογή.	Φοιτητές Θράκης της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ, ειδικευόμενοι στη Λαογραφία, με άμεμπτο ήθος και άριστη επίδοση.	Εσωτερικό.	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Κληροδοτημάτων 54006 Θεσσαλονίκη Τηλ. 031/995213-14
Ίδρυμα	Ανώτερες ή	Ορφανοί νέοι και	Εσωτερικό -	Ίδρυμα

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
Παναγιώτη Πεταλιά	ανώτατες Σχολές στην Ελλάδα και μεταπτυχιακές σπουδές.	νέες και εν ελλείψει τούτων οικονομικά αδύνατοι καταγόμενοι από την Κοινότητα Αστακού ή την επαρχία Ξηρομένου Αιτωλ/νίας.	Εξωτερικό. Εσωτερικό (βασικές σπουδές) και εσωτερικό - εξωτερικό μεταπτυχιακές σπουδές.	Παναγιώτη Πεταλιά Κοινότητα Αστακού Αιτ/νίας Τηλ. 0646/ 41 341.
Κληροδότημα Γρηγορίου Μ. Πετρόχειλου	Οποιοσδήποτε Ανωτάτης ή Ανωτέρας Εκπαίδευσης.	Απόφοιτος Πρωτεύσας Λυκείου Κοινότητας Φρατσίων Κυθήρων.	Εσωτερικό.	Κοινότητα Φρατσίων Κυθήρων Τηλ. 0735/ 31 704.
Πλατηείο Ίδρυμα	Ανώτερες ή ανώτατες Σχολές θετικών επιστημών ή καλές τέχνες.	Αριστούχοι απόφοιτοι Γυμνασίων ή Λυκείων της Ικαρίας.	Εσωτερικό.	Πλατηείο Ίδρυμα Μάραθος Ικαρίας.
Κληροδότημα Δημητρίου Πλούμη, υπέρ της Κοινότητας Αμπελακιώτισσας Ναυπακτίας	Νομική, Μηχανολόγοι, Ηλεκτρολόγοι. Με επιλογή.	Απόφοιτοι του Λυκείου Ναυπάκτου, καταγόμενοι από την Κοινότητα Αμπελακιώτισσας Ναυπακτίας και αν δεν υπάρχουν από τα άλλα χωριά της επαρχίας και της πόλεως της Ναυπάκτου. Προτιμώνται οι συγγενείς του διαθέτη με το όνομα Πλούμη.	Εσωτερικό.	Κοινοτικό Συμβούλιο της κοινότητας Αμπελακιώτισσας. 300 23 Άνω χώρα Ναυπακτίας. Τηλ. 0634/ 41 100.
Πολυμέρης Δημήτριος	ΑΕΙ.	Άριστον, απόφοιτοι Λυκείου Ζαγοράς.	Εσωτερικό.	Κληροδότημα Δ. Πολυμέρη. Κ. Καρτάλη 227 38221 ΒΟΛΟΣ, Τηλ. 0421/47 501.
Ίδρυμα Αθανασίου (Τομ) και	Οποιοσδήποτε Ανωτέρων και	Τελειόφοιτοι Λυκείων καταγόμενοι από το	Εσωτερικό.	Κηφισσού 3Α Χαλάνδρι Τηλ. 68 34 117.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
Ειρήνης Πούλου	Ανωτάτων Σχολών.	Λήμο Πλωμαρίου Λέσβου και την Κοινότητα Καμαρίου Τεγέας Αρκαδίας, επίδοση καλή και οικονομική αδυναμία.		
Ποταμιάνου Παύλου	Ιατρική, Οδοντιατρική, Φυσική, Χημεία όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων.	Καταγωγή από Θράκη. (με επιλογή).	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Πριάμου Γεράσιμου	Θεολογία - Ιατρική, Γεωπονική και γενικά όλα τα ΤΕΙ και ΑΕΙ.	Από Χαλκυτόκα ή Αιγιαλό Χαλκυτάτων.	Εσωτερικό.	Σάμη Κεφαλληνίας Τηλ. 0674/ 22 019.
Κληρ/μα Ράδου Μαρίας	Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών.	Καταγωγή από Αθήνα και Ήπειρο (με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Ίδρυμα "Κληροδότημα Ανθίπης Ρέστη"	Όλοι οι κλάδοι σπουδών. Με επιλογή.	Οι καλύτεροι μαθητές και μαθήτριες του Γυμνασίου Ιστιαίας για ανώτερες ή ανώτατες σπουδές.	Εσωτερικό ή Εξωτερικό.	"Κληροδότημα Ανθίπης Ρέστη" 34 200 Ιστιαία Τηλ. 0226/ 52 529.
Ίδρυμα Χρήστου Βασιλείου Ρούνιου	Οποιοσδήποτε Β/θμιας και Γ/θμιας Εκπαίδευσης	Γονείς μόνιμοι κάτοικοι Κοινότητας Στεμνίτσας.	Εσωτερικό.	Νικηταρά 6 Αθήνα Τηλ. 9816 632 και 68 33 698.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
	με Τεχνική ή Γεωργική ειδικότητα.			
Ίδρυμα Υποτροφιών Σπυρίδωνος και Ελένης Ρούσκα	Όλοι οι κλάδοι σπουδών. Βασικές σπουδές με επιλογή.	Νέοι και νέες, απόφοιτοι του Λυκείου Υπάτης, οι οποίοι κατάγονται από την περιφέρεια του Λυκείου αυτού, είναι οικονομικά αδύνατοι και έχουν βαθμό "Άριστα", προκειμένου για συνέχιση των σπουδών τους σε Ανώτερες και Ανώτατες Σχολές της χώρας.	Εσωτερικό.	Ίδρυμα Υποτροφιών Σπυρίδωνος και Ελένης Ρούσκα 350 16 Υπάτη Φθιώτιδας Τηλ. 01/36 15 707.
Ίδρυμα Ρόδη Ρούφου - Κανακάρη	Κοινωνικές επιστήμες.	(Με επιλογή).	Εσωτερικό - Εξωτερικό. (βασικές - μεταπτυχιακές σπουδές).	Πλουτάρχου 14 106 76 ΑΘΗΝΑ Τηλ. 72 26 447.
Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Γεωργίου και Άννας Σακελλαρίου	Οποιοσδήποτε των ΑΕΙ και ΤΕΙ.	Καταγωγή από την επαρχία Γορτυνίας του Νομού Αρκαδίας, κατ' εξαίρεση από τις υπόλοιπες επαρχίες του Νομού Αρκαδίας ή από όλη τη λοιπή Επικράτεια.	Εσωτερικό (βασικές σπουδές).	Σωκράτους 59 104 31 ΑΘΗΝΑ Τηλ. 52 32 923.
Σακελλαρόπουλος Β. Νικόλαος	ΤΕΙ και ΑΕΙ.	Άριστοι, καταγόμενοι από Κολλίνες Αρκαδίας.	Εσωτερικό.	Κοινότητα Κολλινών 220 11 ΚΟΛΛΙΝΕΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ Τηλ. 071/ 33 12 07.
Σαλατέλλη Αγγέλου και Δέσποινας	ΑΕΙ.	Καταγόμενοι: από Λέσβο και οικονομικά αδύνατοι ή έχουν γεννηθεί στη Λέσβο	Εσωτερικό.	Βερναρδάκη 7 Μυτιλήνη Τηλ. 0251/29 479, 22 189.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
		και κατοικούν.		
Ίδρυμα Σαμούρκα	Οποιοσδήποτε	(Με επιλογή).	Εσωτερικό - Εξωτερικό.	Μεσογείων 2 - 4 115 27 ΑΘΗΝΑ Τηλ. 74 88 703 - 4 και 36 07 610.
Ίδρυμα Σαραντοπούλου Κων/νου	Οποιοσδήποτε των ΑΕΙ και ΤΕΙ.	Καταγωγή από Τέγνια, πρωτοετείς απόφοιτοι καταρχήν Λυκείου Τεγέας (με επιλογή).	Εσωτερικό.	Σανταρόζα 15 105 64 ΑΘΗΝΑ Τηλ. 3218 048.
Σάγλου Σωκράτη και Βικτορίας - Φιλανθρωπικό Ίδρυμα	ΤΕΙ - ΑΕΙ.	Άποροι φοιτητές που κατάγονται από την Ερεσσό και είναι δημότες.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.	Δια του Δημάρχου Ερεσσού ΤΚ 81 105 Νομός Λέσβου Τηλ. 0253/ 53 600, 53 214.
Σιφνιακό Πνευματικό Ίδρυμα "Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος"	Οποιοσδήποτε ΑΕΙ (κατά προτίμηση Φιλοσοφίας και Θεολογίας).	Καταγωγή από Σίφνο, οικονομική αδυναμία (με επιλογή).	Εσωτερικό (Βασικές σπουδές).	Χεΰδεν 10 104 34 ΑΘΗΝΑ
Ίδρυμα Γεωργίου και Αγγελικής Σκούρα	Οποιοσδήποτε των ΑΕΙ και ΤΕΙ.	Καταγωγή από τις επαρχίες Καλαβρύτων και Αιγιαλείας, απόφοιτοι Λυκείων καταρχήν των ανωτέρω επαρχιών με βαθμό "ΑΡΙΣΤΑ" ή "ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ", οικονομική αδυναμία (Με επιλογή).	Εσωτερικό (βασικές σπουδές).	Σταδίου 57 ΤΚ 105 51 ΑΘΗΝΑ Τηλ. 32 49 494.
Σουρλή Θωμά	Οποιοσδήποτε όλων των ΑΕΙ.	Καταγωγή από Νομό Λακωνίας (με επιλογή).	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
				Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Κληρ/μα Στάη Μαρίας	Οποιοσδήποτε όλων των ΑΕΙ.	Καταγωγή από Κύθηρα (με επιλογή).	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Καθίδρυμα Οθωνος και Αθηνάς Σταθάτου	Όλοι οι κλάδοι σπουδών στη Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.		Εσωτερικό.	Ομήρου 51 Τηλ. 36 23 244, 36 23 217.
Σταύρου Γεωργίου	Οποιαδήποτε του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ή μεταπτυχιακό σε οποιοδήποτε Πανεπιστήμιο.	Άποροι ή ορφανοί φοιτητές από το Ν. Ιωαννίνων.	Εσωτερικό.	Ιερή Μητρόπολη Ιωαννίνων Τηλ. 0651/ 26379 και 26 252.
Ίδρυμα Δημοσθένους Σ. Στεφανίδη	Οικονομικές και Πολιτικές επιστήμες.	Καταγωγή από Εύβοια, βαθμός "Άριστα" ή "Λίαν Καλώς" (με επιλογή).	Εσωτερικό - Εξωτερικό (Μεταπτυχιακές σπουδές).	Φωκίδος 19 115 26 ΑΘΗΝΑ Τηλ. 77 76 370 ή 38 05 805.
Κων/νος Γεωργίου Στρεφτάρης	ΑΕΙ.	Αποφοίτηση από Λύκεια Καρδίτσας, Βόλου και Ν. Ιωνίας Βόλου, καταγωγή από τις παραπάνω πόλεις, μόνιμοι κάτοικοι, άριστοι.	Εσωτερικό.	Δημαρχείο Βόλου 38 001 ΒΟΛΟΣ Τηλ. 0421/ 21 111.
Σφογγοπούλου Ιωάννου	Οποιοσδήποτε του Παν/μίου	Καταγωγή από τα 24 χωριά του Βόλου Μαγνησίας (με	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
	Αθηνών.	διαγωνισμό).		Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Τζιβόγλου Τηλέμαχου Κληροδοσία	Όλες οι Σχολές.	Οικονομικά αδύνατοι φοιτητές και ιδιαιτέρως καταγόμενοι από τη Μικρά Ασία.	Εσωτερικό.	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Κληροδοτημάτων 54006 Θεσσαλονίκη Τηλ. 031/995213-14
Ίδρυμα Γραχανά - Φεργάδη	Οποιοσδήποτε.	Καταγωγή από Σκύρο, μαθήτριες αποφοιτήσασες από το Λύκειο Σκύρου. (με επιλογή).	Εσωτερικό - Εξωτερικό. Εσωτερικό (βασικές σπουδές) και εξωτερικό (μεταπτυχιακές σπουδές).	Ιωνίας 43 145 63 Κηφισιά Τηλ. 62 09 143 ή 32 30 322.
Τρίκουλη Δημητρίου	Ιατρική, Οδοντιατρική ή του Πανεπιστημίου Αθηνών.	Καταγωγή από Πραγματευτή Κυνουρίας.	Εσωτερικό.	Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληρ/των, Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρ. Λαδά 6 Τηλ. 3226548
Ίδρυμα Γεωργίου και Δήμητρας Τσακάλου	Απόφοιτοι Γυμνασίου ή ισοτίμων κατωτέρων Τεχνικών Σχολών επαρχίας Γορτυνίας.	Καταγωγή από επαρχία Γορτυνίας και κατά προτίμηση από την Κοινότητα Κοντοβάζαινας, οικονομική αδυναμία, άριστη επίδοση (με επιλογή).	Εσωτερικό (συνέχιση σπουδών) σε Λύκεια ή ισοτίμες Σχολές, Ανώτερα ή Ανώτατα Εκπ/κά ιδρύματα.	Κάνιγγος 12 106 77 ΑΘΗΝΑ Τηλ. 57 69 780.

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
Κοινοφελές Ίδρυμα Τσαπάλα Βασιλείου του Κων/νου	ΑΕΙ και μεταπτυχιακ ό.	Απόφοιτους Λυκείου Νομού Χίου, ήθος και καλή επίδοση.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.	κ. Τσαπάλα Κυψέλης 2Α Τηλ. 8218 280 και 0271/ 21013 ΧΙΟΣ.
Ίδρυμα Υποτροφιών Ανδρέου Γ. Τσάρα	Όλοι οι κλάδοι σπουδών. Με επιλογή.	Άρρενες απόφοιτοι των Λυκείων της Ναυπάκτου οι οποίοι κατάγονται από την Επαρχία Ναυπακτίας, είναι οικονομικά αδύναμοι, έχουν εξαιρετο ήθος και συγκεντρώνουν μέσο όρο βαθμολογίας "Άριστα" για τη συνέχιση των σπουδών τους στις ανώτερες και ανώτατες Σχολές της Χώρας.	Εσωτερικό.	Ίδρυμα Υποτροφιών Ανδρέου Γ. Τσάρα (Δια του Κ. Δημάρχου Ναυπάκτου) 30 300 ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ Τηλ. 0634/ 27239, 26 402.
Τσιακμακόπουλου Δημητρίου	Όλες οι Σχολές. Με επιλογή.	Πρωτοετείς φοιτητές καταγόμενοι από την Έδεσσα ή Θεσσαλονίκη και απόφοιτοι Λυκείων Έδεσσας ή Θεσ/νίκης .	Εσωτερικό.	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Κληροδοτημάτων 54006 Θεσσαλονίκη Τηλ. 031/995213-14
Τσουνειο Ίδρυμα Υποτροφιών	α) Οποιοσδήποτε ΑΕΙ, ΤΕΙ Κέντρων Μεταπτυχιακών Σπουδών ή Ερευνών, β) Βοηθήματα στη Β/θμια Εκπαίδευση.	Τέκνα ή αδελφοί θύματα ειρηνικής περιόδου, Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων ασφαλείας, απόφοιτοι Β/θμίας και Γ/μιας εκπ/σης (με επιλογή).	Εσωτερικό - Εξωτερικό (βασικές - μεταπτυχιακές σπουδές).	Κύπρου 71 156 59 ΠΑΠΑΓΟΥ.
Τσώπρου	Όλες οι	Άποροι φοιτητές	Εσωτερικό.	Αριστοτέλειο

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
Κωνσταντίνου	Σχολές. Με επιλογή.	καταγόμενοι από το Μελένικο της Βουλγαρίας.		Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Κληροδοτημάτων 54006 Θεσσαλονίκη Τηλ. 031/995213-14
Κληροδοτήμα Αδελφών Τυπάλδου Σ.	ΑΕΙ Ανώτερες Σχολές και μεταπτυχιακά.	Καταγωγή από Επαρχία Πάλλης Κεφαλονιάς χωρίς διαγωνισμό.	Εσωτερικό - Εξωτερικό. Βασικές σπουδές εσωτερικό, μεταπτυχιακά εσωτερικό ή εξωτερικό.	Ληξούρι Κεφαλονιάς (Δημάρχου Κεφ/νιάς) Τηλ. 0671/ 91 208, 91 326.
Φαφούτη Νικολάου Εμμ.	ΑΕΙ Εσωτερικού.	Απόφοιτοι κατά προτίμηση Λυκείου Αγ. Νικολάου Λασιθίου ή άλλων Λυκείων οικονομικά αδύνατοι και επιμελείς.	Εσωτερικό.	Αγ. Νικόλαος Κρήτης Τηλ. 0841/ 28286, 23 639.
Κληρ/μα Αναστασίου Φιλήτου	Όλοι.	Καταγωγή από Ζίτσα Ιωαννίνων.	Εσωτερικό.	Σύλλογος προς Διάδοση Ελληνικών Γραμμ. Πινδάρου 15 Αθήνα Τηλ. 36 12 370.
Κληροδοτήμα "Υποτροφία του ζεύγους Βασιλείου Ν. Φωτίου και Χαρίκλειας, το γένος Σάββα Χατζησάββα"	Όλες οι σχολές.	Φοιτητές και φοιτήτριες Παν/μίου ή Πολυτεχνείου της χώρας μας, που αποφοίτησε με βαθμό "Άριστα" από Λύκειο ή ισότιμο Σχολείο του Νομού Έβρου και κατάγεται από το Νομό Έβρου.	Εσωτερικό.	Δήμος Αλεξανδρούπολης (κληροδοτήμα Φωτίου) 68 100 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ ΥΠΟΛΗ Τηλ. 0551/ 26 410, 31 004.
Ίδρυμα Χαλκιοπούλου	Οικονομικό Τμήμα του	Φοιτητές του Β', Γ' ή Δ' έτους του οικ.	Εσωτερικό (βασικές	Οικονομικό Πανεπιστήμιο

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
Γεωργίου	Οικονομικού Παν/μίου Αθηνών.	Τμήματος του Οικονομικού Παν/μίου Αθηνών ή σπουδαστές του Α΄ και Β΄ έτους του οικονομικού τμήματος μεταπτυχιακών σπουδών του ίδιου Παν/μίου.	σπουδές - μεταπτυχιακές σπουδές).	Αθηνών Πατησίων 76 104 34 ΑΘΗΝΑ Τηλ. 82 03 911.
Χαραλάμπους Α. Παναγιώτη	Τεχνικές Σχολές ΑΕΙ και ΤΕΙ.	Καταγωγή από Αίγιο Αχαΐας, άπορο και επιμελή.	Εσωτερικό.	Δήμος Αιγίου Ανδ. Λόντου 34 ΤΚ 25 100 Αίγιο Τηλ. 0691/ 22 200, 29 566.
Ίδρυμα Ευαγγέλου Χαρδαλούπα	Β/μια Εκπαίδευση, Μέσης Επαγ/κής Σχολής, Παν/μιο, Πολυτεχνείο, Οικον. Παν/μιο Αθηνών κ.λ.π.	Καταγωγή από Σούρπη Μαγνησίας.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.	Β. Σοφίας 79 ΑΘΗΝΑ 115 21
Κληρ/μα Χάτσου Μ.	Οποιοσδήποτε.	Καταγωγή από Σμύρνη (με επιλογή).	Εσωτερικό (βασικές / μεταπτυχιακές).	Εστία Ν. Σμύρνης Πλατεία Χρυσοστόμου Σμύρνης Ν. Σμύρνη 171 21 Τηλ. 93 33 702.
Χριστοδούλου Ευθυμίου Κληρ/μα	(Βασικές α) Φιλοσοφική β) Ιατρική γ) Θετικών επιστημών δ) Παιδαγωγική Δημοτ. Εκπ. Παν/μίου Ιωαννίνων.	Καταγωγή από Δήμο Ιωαννίνων.	Εσωτερικό.	Κληρ/μα Χρ. Ευθυμίου Γαμβέττα 4 ΑΘΗΝΑ Τηλ. 7219 504.
Κληρ/μα	Κλάδοι	Καταγωγή από τον	Εσωτερικό -	Ακαδημία

**«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ
ΚΡΙΣΗΣ»**

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜ Α	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
Ελένης Ψημένου	σπουδών οι οποίοι ορίζονται από την Ακαδημία.	Πειραιά και την Αμαλιάδα ή Πύργο Ηλείας.	Εξωτερικό.	Αθηνών . Πανεπιστημίου 28 Τηλ. 3600 207, 3600 209 FAX. 3634 806